

Naplňování Cílů udržitelného rozvoje ve vybraných evropských městech

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Dokument Naplňování Cílů udržitelného rozvoje ve vybraných evropských městech vznikl v rámci projektu *Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje ve státní správě*, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/00014042.

DRAFT

Obsah

1. Cíl analýzy a metodika	4
2. Index Cílů udržitelného rozvoje evropských měst (SDG Index)	5
3. Cíle udržitelného rozvoje v kontextu evropských měst	8
4. Případová studie: Kodaň	23
5. Případová studie: Helsinky	47
6. Případová studie: Vídeň	56
7. Případová studie: Mannheim	72
8. Závěr	80
9. Zdroje.....	81

DRAFT

1. Cíl analýzy a metodika

Cílem analýzy je poskytnout podrobný souhrn toho, jak evropská města přistupují k tzv. Cílům udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals, zkráceně SDGs). Podrobně bude rozebráno, zda v daných evropských městech dochází k jejich naplňování, kde jsou tyto cíle ukotveny strategicky a do jakých dokumentů se promítají a zda se dají výsledky jejich snažení v této oblasti demonstrovat na konkrétních realizovaných projektech, opatřeních...

Sustainable Development Solutions Network (dále jen SDSN) ve spolupráci s brabantským centrem pro udržitelný rozvoj Telos (dále jen centrum Telos) společně vypracovali publikaci s názvem *2019 SDG Index and Dashboard Report: European Cities* (2019). Tato zpráva podává souhrnný přehled pro 45 evropských měst (hlavní města států EU a ESO (EFTA) a vybrané metropolitní oblasti EU). Zpráva staví na zkušenostech SDSN získaných při navrhování indikátorů SDG pro země a metropolitní oblasti a také staví na předchozí publikaci centra Telos z roku 2014 s názvem *Sustainable Monitoring of European Cities* (Zoeteman et al. 2014). Z tohoto důvodu se v této analýze budeme soustředit nejen na prostorovou analýzu (čili srovnání jednotlivých měst mezi sebou), ale kde to bude možné se soustředíme také na analýzu v čase (čili si ukážeme jaký pokrok města v roce 2019 udělala ve srovnání s rokem 2014).

V rámci případových studií jednotlivých měst je samozřejmě kladen důraz na data/publikace/strategické dokumenty, které se zaměřují na tematiku SDG a byly zpracovány samotnými městy. Například město Vídeň má zpracovanou strategii s názvem *Smart City Wien: Framework Strategy* (2019). Jak napovídá samotný název, strategie se zaměřuje na tematiku „smart city“ neboli chytrého města, avšak jedná se zároveň o rozvojový dokument města a na titulní straně se píše: *Vídeňská strategie udržitelného rozvoje*. Na samotném začátku dokumentu se také píše, že strategie je založena na 17 Cílech udržitelného rozvoje (City of Vienna, 2019).

Ještě výmluvnější jsou ale například hodnotící zprávy ohledně naplňování Cílů udržitelného rozvoje ve městech (tzv. Voluntary Local Reviews). Například Helsinky byly vůbec prvním evropským městem, které dodalo na OSN svou zprávu o naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Tuto zprávu a několik dalších, rozebírá tato analýza.

Byly shrnuty základní zdroje, ze kterých analýza vychází. Struktura tedy bude postupná shora dolů, tedy od dokumentů monitorujících situaci v rámci naplňování SDG v Evropě, přes zdroje popisující jejich naplňování na úrovni města, popř. celého státu, až po nemalý význam soukromého sektoru, univerzit a dalších organizací, které také hrají významnou roli na tomto poli.

2. Index Cílů udržitelného rozvoje evropských měst (SDG Index)

Publikace *2019 SDG Index and Dashboard Report: European Cities* odhaluje u evropských měst celkem pět základních zjištění:

- Žádné evropské město nebo metropolitní oblast nedosáhlo Cílů udržitelného rozvoje
- Objevují se přetrvávající výzvy ve vztahu k SDG 12 (Odpovědná výroba a spotřeba), SDG 13 (Klimatická opatření) a SDG 15 (Život na souši)
- Dekarbonizace dopravy ve městech a zajištění přístupu k cenově dostupnému bydlení zůstává hlavní politickou prioritou
- Ve srovnání s indexem měst ve Spojených státech amerických, lepší výživa, strava a aktivní životní styl v Evropě zvyšuje SDG 2 (Konec hladu) a SDG 3 (Zdraví a kvalitní život)
- Nerovnosti v ekonomických a sociálních výstupech a mezinárodní efekt přelévání ze spotřeby ve městech vyžadují lepší data (SDSN, Telos, 2019a)

Dále nám je k dispozici celková skóre pro již zmíněných 45 evropských měst. To můžeme vidět na tabulce číslo 1. Obecně se dá říct, že nejlépe si v celkovém skóre vedou skandinávská města. Ta jsou následována městy západní Evropy, dále městy bývalého východního bloku a obecně nejhorší skóre mají jihoevropská města. To je samozřejmě pouze obecné shrnutí na základě pozorování, platí zde výjimky. Součástí publikace je také [interaktivní panel](#), který názornou a interaktivní formou prezentuje tato data na mapovém výstupu a při výběru konkrétního města zobrazuje jeho podrobnější údaje ohledně naplňování jednotlivých SDG. Ke konkrétním městům se však dostaneme později (SDSN, Telos, 2019a).

Tabulka 1: SDG Index evropských měst: pořadí a skóre (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

Pořadí	Město	Skóre	Pořadí	Město	Skóre	Pořadí	Město	Skóre
1	Oslo	74.8	16	Vídeň	62.5	31	Varšava	57.8
2	Stockholm	74.2	17	Lublaň	62.5	32	Záhřeb	57.1
3	Helsinky	71.3	18	Berlín	62.1	33	Vilnius	56.8
4	Kodaň	68.7	19	Londýn	62.0	34	Milán	56.8
5	Curych	67.5	20	Norimberk	61.9	35	Turín	56.4
6	Lyon	64.9	21	Antverpy	61.7	36	Riga	56.3
7	Paříž	64.7	22	Dublin	61.6	37	Budapešť	55.4
8	Mnichov	64.2	23	Marseille	61.4	38	Sofia	55.2
9	Haag	63.7	24	Frankfurt	61.2	39	Lisabon	55.1
10	Eindhoven	63.5	25	Brusel	60.4	40	Řím	55.0
11	Amsterdam	63.5	26	Bratislava	60.2	41	Bukurešť	54.4
12	Rotterdam	63.4	27	Praha	60.1	42	Valletta	53.8
13	Lucemburk	63.0	28	Madrid	59.7	43	Nikósie	53.7
14	Hamburk	63.0	29	Tallinn	59.5	44	Porto	53.5
15	Bordeaux	62.6	30	Barcelona	59.1	45	Atény	48.6

V roce 2014 vypracovalo centrum Telos podobnou zprávu ve které také hodnotilo evropská města z hlediska udržitelnosti a naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Ačkoliv se metodika oproti publikaci z roku 2019 mírně liší (vybrané indikátory pro monitoring udržitelnosti a odlišný a menší výběr zkoumaných měst) i tak přináší zajímavá zjištění a dá se v omezené míře také použít pro hodnocení vývoje měst z hlediska udržitelnosti v časovém období 2014-2019. Nejdůležitější však je, že tato publikace rozebírá také relevantní zjištění v rámci SDGs na jednotlivých městech nad rámec publikace z roku 2019, a proto bude sloužit v naší analýze pro doplnění informací (Zoetman et al. 2014).

Tato publikace se zaměřovala na 20 evropských měst a podobně jako jsme si demonstrovali celkové skóre v tabulce 1, také tabulka 2 nabízí celkové skóre jednotlivých sledovaných měst.

Tabulka 2: Index udržitelnosti vybraných 20 evropských měst (zdroj: Zoeteman et al. 2014)

Pořadí	Město	Skóre	Pořadí	Město	Skóre	Pořadí	Město	Skóre
1	Vídeň	64.5	8	Brusel	55.9	15	Kaunas	46.1
2-3	Helsinky	63.4	9	Lublaň	55.3	16	Lisabon	44.5
2-3	Stockholm	63.4	10	Praha	55.2	17	Kluž	42.7
4	Amsterdam	63.0	11	Glasgow	50.8	18	Lodž	42.0
5	Hamburk	62.3	12	Nantes	50.7	19	Řím	39.6
6-7	Dublin	61.6	13	Riga	48.7	20	Soluň	35.1
6-7	Kodaň	61.6	14	Barcelona	47.4			

Analýza z roku 2014 tedy ukazuje podobný trend v hodnocení měst jako analýza 2019, ale ne vždy je tomu tak. V roce 2014 si například Vídeň vedla v hodnocení udržitelnosti daleko lépe (1. místo) než v hodnocení z roku 2019 (16. místo) a není pravděpodobné předpokládat, že se město Vídeň v oblasti udržitelnosti pohoršila, právě naopak. To nám demonstruje jak výběr indikátorů může značně ovlivnit celkový výsledek analýzy. Proto se na obecně hodnotící stupnici musí vždy přihlížet s odstupem. Nutno však podotknout, že analýza z roku 2014 ještě nepracovala s indikátory na základě členění dle jednotlivých Cílů udržitelného rozvoje. Cíle udržitelného rozvoje byly totiž přijaty až v roce 2015.

Analýza zahrnuje pro jednotlivá města také paprskové grafy, které znázorňují naplňování jednotlivých indikátorů a budou využity později. Důraz byl kladen především na ekologický aspekt udržitelného rozvoje a indikátory pod něj spadající jsou znázorněny na tabulce 3, která také znázorňuje výčet měst, která jsou v rámci těchto indikátorů hodnoceny pozitivně a také výčet těch, která jsou hodnoceny negativně.

Byly vyzorovány také trendy mezi jednotlivými městy v závislosti na určitých faktorech. bylo vyzorováno, že čím větší rozloha města, tím více udržitelné město (rozdíl ale pouze v řádech jednotek procent). Dále byla pozorována přímá úměra taky ve vztahu skóre udržitelnosti s hrubým domácím produktem, s přítomností přístavu ve městě a se zvýšeným cestovním ruchem. Naopak u měst s větší plochou zemědělských oblastí byla ke skóre udržitelnosti pozorována nepřímá úměra, tedy čím více zemědělských oblastí tím menší skóre.

Tabulka 3: Města nejpozitivněji a nejnegativněji hodnocena v rámci ekologických indikátorů (zdroj: Zoeteman et al. 2014)

Ekologický indikátor	Nejpozitivněji hodnocená města	Nejnegativněji hodnocená města
Chemický stav podzemních vod	Helsinky, Kaunas, Riga, Stockholm, Vídeň	Praha
Konc. oxidu uhličitého v ovzduší	Kaunas	Řím
Koncentrace ozonu v ovzduší	Kluž	Soluň
Konc. prašného aerosolu v ovzduší	Dublin	Soluň
Rozloha lesů	Lublaň	Amsterdam
Městská zeleň	Amsterdam	Lublaň
Vodní útvary	Amsterdam	Lublaň
Spokojenost s městskou zelení	Hamburk	Lisabon
Zakrytí půdy	Brusel	Kaunas
Chemický stav povrchových vod	Glasgow, Helsinky, Kaunas, Lublaň, Lisabon, Riga, Vídeň	Brusel, Stockholm
Ekologický stav povrchových vod	Helsinky, Kaunas	Brusel
Emise oxidu uhličitého v ovzduší	Dublin	Glasgow
Produkce komunálního odpadu	Lodž	Glasgow
Hlukové znečištění jako problém	Dublin	Řím
Znečištění ovzduší jako problém	Hamburk	Řím

Na základě zjištění této analýzy, byla také navržena typologie evropských měst celkem na devět typů, z nichž každý typ je jasně definován patřičnými kritérii. Devět typů měst je následujících: Zemědělské město, Centrální město, Lesní město, Rostoucí město, Přístavní město, Rozlehlé město, Turistické město, Smršťující se město a Bohaté město. Tabulka 4 nám pak ukazuje jaká z 20 sledovaných měst patří do jaké kategorie (Zoetman et al. 2014).

Tabulka 4: Typologie vybraných 20 evropských měst (zdroj: Zoeteman et al. 2014)

Typ	Města spadající pod daný typ
Zemědělské město	Kluž, Dublin, Glasgow, Kaunas, Lodž, Nantes, Soluň
Centrální město	Barcelona, Brusel, Ključ, Kodaň, Dublin, Glasgow, Helsinky, Lisabon, Nantes, Praha, Riga, Řím, Stockholm
Lesní město	Barcelona, Helsinky, Kaunas, Lublaň, Riga, Stockholm
Rostoucí město	Brusel, Kodaň, Dublin, Praha, Stockholm
Přístavní město	Amsterdam, Barcelona, Kodaň, Hamburk, Lisabon
Rozlehlé město	Barcelona, Brusel, Hamburk, Praha, Řím, Vídeň
Turistické město	Amsterdam, Barcelona, Dublin, Praha, Vídeň
Smršťující se město	Kaunas, Lisabon, Lodž, Riga, Soluň
Bohaté město	Amsterdam, Brusel, Kodaň, Dublin, Hamburk, Helsinky, Řím, Stockholm, Vídeň

3. Cíle udržitelného rozvoje v kontextu evropských měst

Země světového společenství přijaly v roce 2015 společnou vizi pro udržitelný rozvoj, který zahrnuje Agendu 2030, Cíle udržitelného rozvoje nebo Pařížskou dohodu o změně klimatu. Cíl udržitelného rozvoje číslo 11 uznává centrální roli urbanizace v procesu udržitelného rozvoje a volá po tom, aby byla lidská sídla inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná. To však neznamená, že samotných měst se týká pouze jeden cíl. Drtivá většina cílů vyžaduje spolupráci na všech úrovních správy. Jen tak můžeme do roku 2030 uspět s naší vizí. Odhaduje se navíc, že až 65 procent Cílů udržitelného rozvoje by nebylo možno vůbec splnit bez zapojení měst (SDSN, Telos, 2019a).

Pro lídry na lokální úrovni představují SDGs jakousi příručku, která je obecně naviguje na cestě k udržitelnosti. Představují dlouhodobou a nestrannou vizi pro udržitelný rozvoj. I přesto, že SDGs byly přijaty národními vládními orgány, města je často využívají jako rámec pro tvorbu rozvojových strategií. Na základě výzkumu, realizovaného ve městech ve Spojených státech amerických, vytvořila SDSN návod jak postupovat při implementaci udržitelného rozvoje (*A Pathway to Sustainable American Cities: A Guide to Implementing the SDGs* (SDSN, 2019)). Obecně uvádí celkem deset základních kroků:

1. Jasně stanovená struktura vedení a řízení, včetně připravených rozpočtových a časových harmonogramů pro proces plánování
2. Identifikace základních hodnot města
3. Vytvoření pracovních týmů
4. Shromáždění základních údajů, včetně populačních trendů či ekonomické situace
5. Zhodnocení toho, co město již provádí a je v souladu s Cíli udržitelného rozvoje, případná identifikace nedostatků a analýza těch nejdůležitějších za účelem návrhu řešení
6. Identifikace zdrojů pro rozpočet a potenciálních zdrojů financování
7. Vypracování návrhu rámce pro plánování, včetně identifikace cílů, ukazatelů, monitoringu...
8. Identifikace zainteresovaných stran, externích poradců (včetně univerzit) a zdrojů z komunit; nastavit procesy práce s těmito zdroji a s integrací jejich znalostí a nápadů do navrhovaného plánu
9. Sladění rozpočtu a mechanismů odpovědnosti, včetně monitoringu výstupů a ukazatelů a závěrečných přezkoumání
10. Spuštění plánu a zavedení mechanismů zpětné vazby a odpovědnosti (SDSN, 2019)

Ačkoliv tato příručka vychází z výzkumu provedeného na amerických městech, dává pouze obecná doporučení, která se dají aplikovat také v evropském prostředí. Výše uvedené kroky také podrobněji rozebírá aby bylo všem čtenářům jasné, co si pod nimi představit.

Jsou tři důvody, proč právě města jsou klíčovými hráči na poli udržitelného rozvoje. Zaprvé, více než dvě třetiny obyvatel Evropy žije ve městech, asi 85 procent unijního HDP je vytvářeno právě ve městech a trend v urbanizaci Evropy má pokračovat, protože do roku 2050 má v Evropě ve městech žít více než 80 procent obyvatel. A právě proto musí právě tyto lokální

městské správy být informovány a aktivně se podílet na naplňování společné vize globálního charakteru. Zadruhé jsou důkazy, které nasvědčují tomu, že Evropa do roku 2030 nesplní Cíle udržitelného rozvoje (SDSN, Telos, 2019) a ve spojitosti s pandemií nového koronaviru a následnou očekávanou ekonomickou krizí se jejich splnění pravděpodobně ještě více oddálí. Některé cíle budou možná muset být přehodnoceny, naplnění jiných cílů se dozajista oddálí avšak právě proto nesmí města polevit při jejich naplňování. Třetím důvodem je fakt, že evropské regiony a města disponují patřičnými politikami a investičními možnostmi, které jsou schopné transformovat společnost a město směrem k udržitelnosti (SDSN, Telos, 2019a).

Některá evropská města se chopila iniciativy a začala implementovat Cíle udržitelného rozvoje coby nástroje pro plánování a odpovědnost. V roce 2018 pak starostové 10 evropských měst (mezi nimi například Barcelona, Kodaň, Londýn, Milán, Paříž a Stockholm) adresovali dopis Evropské komisi, kde podpořili myšlenku vzniku evropské dlouhodobé strategie. Chopení se iniciativy zahrnuje u těchto měst například tyto cíle: Kodaň chce být do roku 2025 prvním uhlíkově neutrálním městem, Stockholm chce do roku 2040 využívat 100 procent veškeré energie z obnovitelných zdrojů, Amsterdam se chce do roku 2050 zcela oprostit od zemního plynu. Jiná města spustila dlouhodobé projekty, které vycházejí právě z Cílů udržitelného rozvoje (např. projekt „Building Neighbourhoods 2030“ v Madridu nebo projekt „Global Goals City“ v Utrechtu). Ke konkrétním řešením/opatřením/projektům jednotlivých evropských měst se však dostaneme v následujících kapitolách (SDSN, Telos, 2019a).

Na evropské úrovni byl v roce 2019 spuštěn také projekt s názvem „URBAN 2030 – Monitoring and reporting of the urban and territorial dimensions of SDGs“. Ten cílí na podporu lokálních či regionálních samospráv při dosahování Cílů udržitelného rozvoje. Má také za cíl zajistit koherenci mezi unijními a globálními aktivitami na poli udržitelného rozvoje. V rámci projektu se scházejí expertní skupiny, které jsou organizovány UN-HABITAT. Zabývají se nejrůznějšími tématy a vyhodnocují kvantitativní a kvalitativní vstupy a poskytují monitoring a hodnotící zprávy (European Commission, 2019).

Právě absence evropské strategie zabývající se implementací Cílů udržitelného rozvoje v unijních zemích a městech je považována za důvod, proč je směřování zemí a měst vůči udržitelnému rozvoji zpomalováno. Již dříve zmíněná publikace *2019 SDG Index and Dashboard Report: European Cities* podává kompletní přehled naplňování klíčových indikátorů Cílů udržitelného rozvoje v evropských městech. Z tabulky 1 již víme, že nejlepší celkové skóre obhajují skandinávská města, avšak i ona se potýkají s významnými výzvami. Největším problémem jsou především environmentální cíle (SDG 12-15). Dobré výsledky vykazují evropská města například u SDG 2 a 3. Zásluha je přikládána například tomu, že ve městech a společnosti je více propagován aktivní způsob života (SDSN, Telos, 2019a).

Města EU a ESVO (EFTA) patří mezi největší producenty oxidu uhličitého na osobu na světě. Velmi špatné výsledky 45 unijních měst a měst ESVO (EFTA) jsou tedy v cíli 13 Klimatická opatření, kde se sleduje především tzv. uhlíková stopa, neboli produkce oxidu uhličitého na osobu. Ze sledovaných 45 měst je tato hodnota dostupná celkem za 31 měst. Cíl do roku 2030 je dosažení produkce ve výši dvou tun. Jak prezentuje tabulka číslo 5 ani jedno město zdaleka tento cíl nenaplní. I taková Sofia, s nejnižší uhlíkovou stopou ze sledovaných zemí v roce 2015 přesahuje cíl na rok 2030 více než dvojnásobně. Všechna sledovaná města tak dostala u cíle 13 Klimatická opatření nejhorší možnou známku (SDSN, Telos, 2019a).

Tabulka 5: Pořadí vybraných evropských měst na základě uhlíkové stopy (rok 2015) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

Pořadí	Město	Produkce CO ₂ (tuny na osobu)	Pořadí	Město	Produkce CO ₂ (tuny na osobu)
1	Sofia	5.2	17	Milán	8.0
2	Lisabon	5.3	18	Stockholm	8.1
3	Lyon	5.6	19	Madrid	8.8
4	Budapešť	5.8	20	Dublin	9.1
5	Bukurešť	6.1	21	Nikósie	9.4
6	Turín	6.2	22	Praha	9.9
7	Řím	6.7	23	Frankfurt	10.0
8	Porto	6.8	24	Kodaň	10.1
9-10	Barcelona	7.1	25-26	Berlín	10.4
9-10	Curych	7.1	25-26	Londýn	10.4
11	Mnichov	7.2	27	Amsterdam	10.5
12	Helsinky	7.4	28	Atény	10.8
13-14	Brusel	7.5	29-31	Hamburk	11.1
13-14	Varšava	7.5	29-31	Rotterdam	11.1
15	Antverpy	7.6	29-31	Vídeň	11.1
16	Paříž	7.7	Cíl na rok 2030: 2 tuny na osobu 		

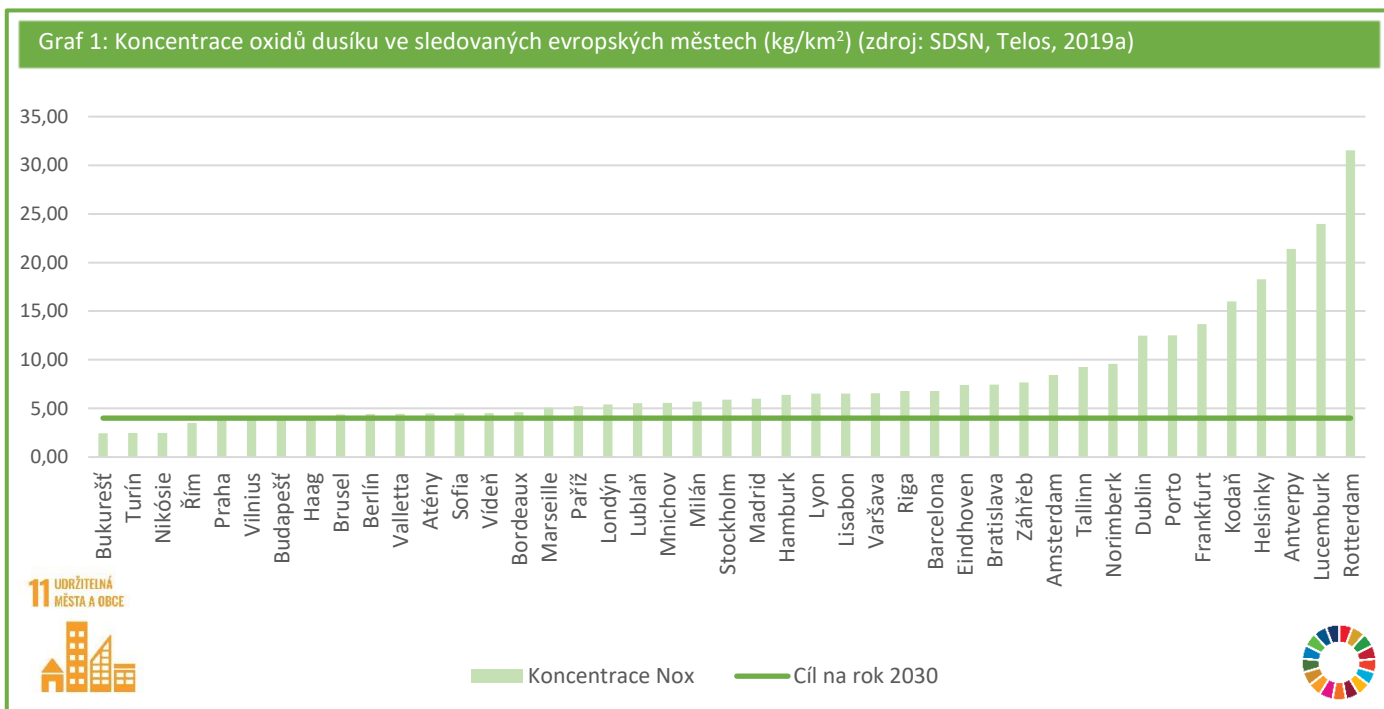
V oblasti uhlíkové stopy je tedy již téměř jisté, že daného cíle nebude ve všech městech do roku 2030 dosaženo. Znečištění ovzduší se promítá také do jiných měřených indikátorů. Tabulka číslo 6 znázorňuje koncentrace prašného aerosolu (konkrétně PM_{2,5}) ve sledovaných městech. Cíl na rok 2030 je stanoven na hodnotu 10 µg/m³. Z tabulky je patrné, že tento cíl v současnosti naplňují celkem čtyři města: Stockholm, Tallinn, Helsinky a Madrid. Ostatní města tento cíl zatím nespĺňují a některá opět, podobně jako u oxidu uhličitého, dosahují více než dvojnásobných hodnot (SDSN, Telos, 2019a).

Tabulka 6: Pořadí vybraných evropských měst na základě koncentrací PM_{2,5} (rok 2013) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

Pořadí	Město	Konc. PM _{2,5}	Pořadí	Město	Konc. PM _{2,5}	Pořadí	Město	Konc. PM _{2,5}
1	Stockholm	5.51	16	Eindhoven	14.77	31	Brusel	18.25
2	Tallinn	8.22	17	Mnichov	14.78	32	Frankfurt	18.26
3	Helsinky	8.96	18	Atény	15.00	33	Bratislava	18.33
4	Madrid	9.95	19	Londýn	15.03	34	Praha	18.62
5	Dublin	10.55	20	Barcelona	15.25	35	Lublaň	20.26
6	Oslo	10.86	21	Amsterdam	15.56	36	Záhřeb	21.84
7	Lisabon	11.15	22	Berlín	16.29	37	Sofia	21.86
8	Kodaň	11.27	23	Lucemburk	16.30	38	Bukurešť	22.89
9	Bordeaux	13.95	24	Marseille	16.50	39	Vilnius	22.99
10	Lyon	14.00	25	Riga	16.80	40	Budapešť	25.00
11	Hamburk	14.03	26	Řím	17.02	41	Turín	25.72
12	Haag	14.23	27	Nikósie	17.03	42	Varšava	26.30
13	Curych	14.30	28	Antverpy	17.11	43	Milán	30.18
14	Norimberk	14.55	29	Paříž	17.50	Cíl na rok 2030: 10 µg/m ³ 		
15	Rotterdam	14.65	30	Vídeň	18.00			

Blíže se podíváme také na další ukazatele sledované u měst, a to zejména na ukazatele spadající pod Cíl 11 Udržitelná města a obce. Z této kategorie jsme si již demonstrovali koncentrace PM_{2,5} v ovzduší. Graf 1 ukazuje koncentrace oxidů dusíku ve sledovaných městech. Chybí data pouze za Oslo a Curych. Opět zde můžeme vidět, že pouze 7 měst splňuje tento cíl pro rok 2030. Tyto grafy srovnávající jednotlivá evropská města nám budou sloužit jako doplnění k následné analýze samotných měst.

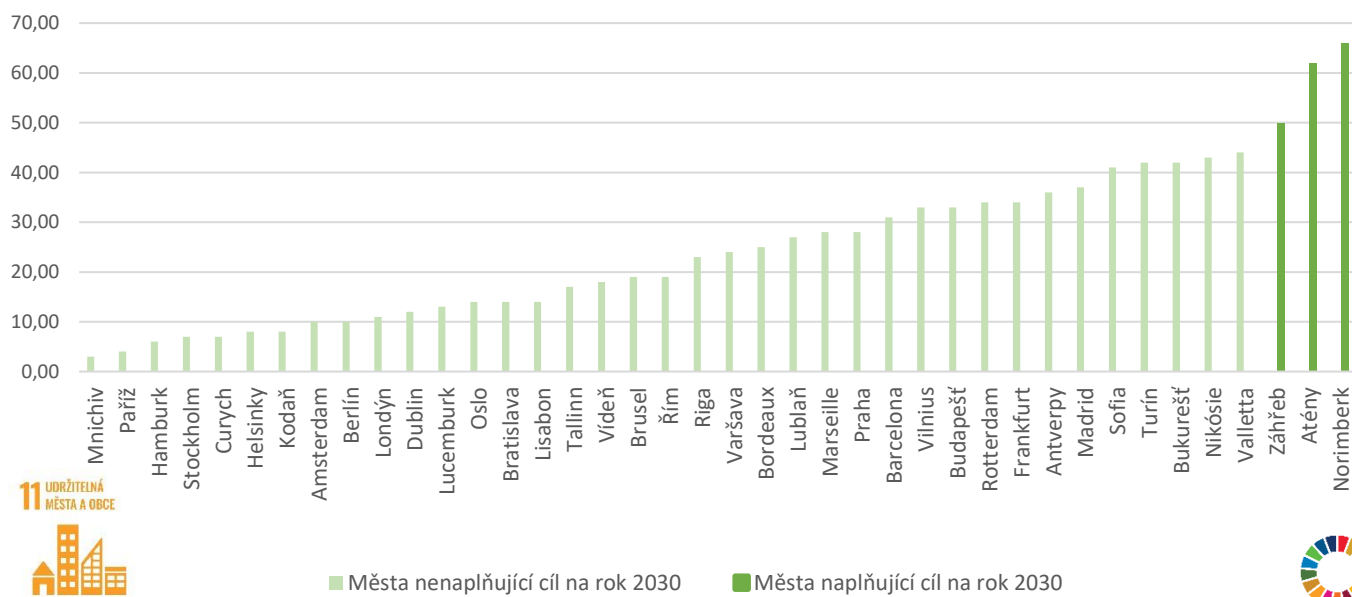
Graf číslo 2 nám pak ukazuje jaká je v evropských městech spokojenost s dostupným bydlením v procentech. Tentokrát chybí data za Eindhoven, Haag, Lyon, Milán a Porto. Cíl v této oblasti naplňují pouze tři města: Atény, Norimberk a Záhřeb. Nejhorší spokojenost je například Mnichově, Paříži, Hamburku nebo Stockholmu. Dostupné bydlení je problémem ve všech evropských městech bez ohledu na ekonomickou situaci dané země avšak je zde pozorovatelný trend, který ukazuje, že ekonomicky vyspělejší země se potýkají s horší spokojeností v oblasti dostupného bydlení (SDSN, Telos, 2019).

Se spokojeností s bydlením souvisí také ukazatel míry přetížení nákladů na bydlení, který je znázorněn na grafu číslo 3. Tento graf nám ukazuje hodnoty z roku 2017 a ukazuje nám také srovnání s rokem 2012, konkrétně zda došlo k poklesu či nárůstu daného ukazatele. Nutno také podotknout, že zde jsou k dispozici průměrné ukazatele za celý stát, tudíž města stejného státu mají stejné hodnoty. Jednoznačně nejhorší situace je v Řecku, kde je tato hodnota téměř dvojnásobná oproti druhému místu, které obhájí Dánsko, dále následováno Německem a státy Beneluxu. Naopak nejpříznivější je situace například na Maltě, Kypru, ve Finsku, Estonsku nebo Litvě. Nabízí se nám také srovnání s rokem 2012, ze kterého může pozorovat jaký trend vývoje má tento ukazatel v čase. Pokles tohoto ukazatele lze pozorovat na celé řadě zemí: Malta, Kypr, Litva, Estonsko, Lotyšsko, Portugalsko, Polsko, Rumunsko,

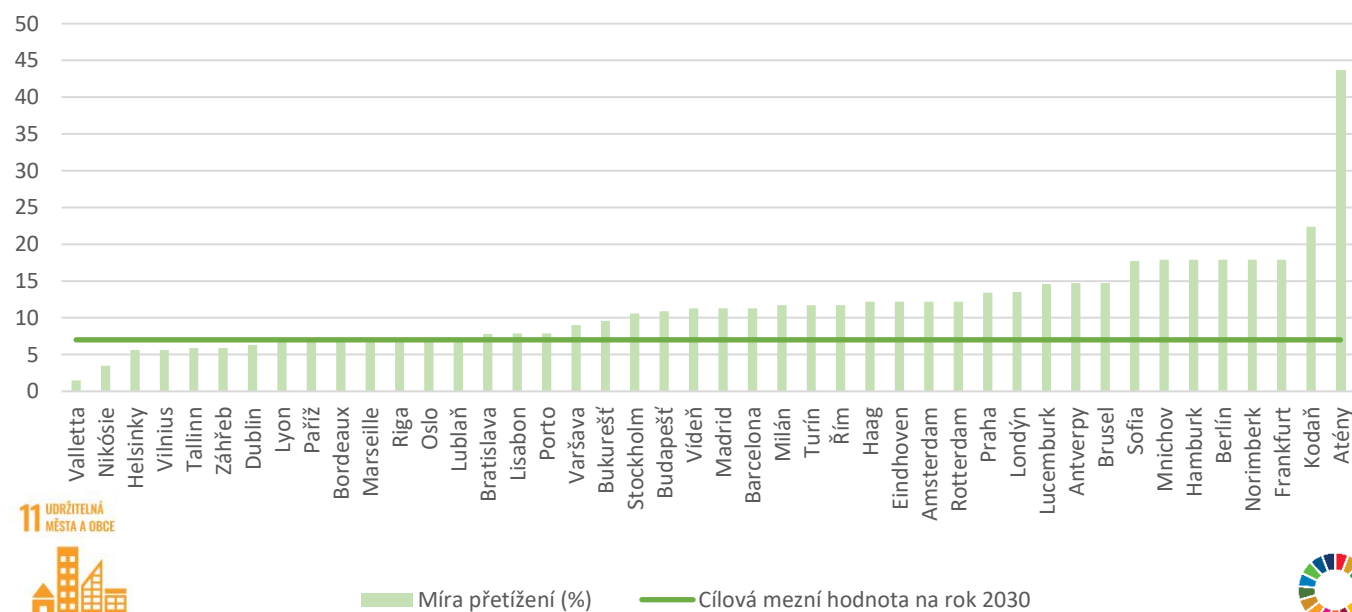

Maďarsko, Nizozemsko, Česká republika, Belgie, Německo. Naopak výraznější nárůst ukazatele lze pozorovat v těchto zemích: Řecko, Bulharsko, Lucembursko, Norsko, Spojené království. Dále jsou zde země, kde ukazatel zůstává více méně stejný (změna je menší než 1 procentní bod): Finsko, Chorvatsko, Irsko, Francie, Slovinsko, Slovensko, Švédsko, Španělsko, Rakousko, Itálie, Dánsko (SDSN, Telos, 2019a).

Graf 2: Spokojenost v oblasti dostupného bydlení ve sledovaných evropských městech (%) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

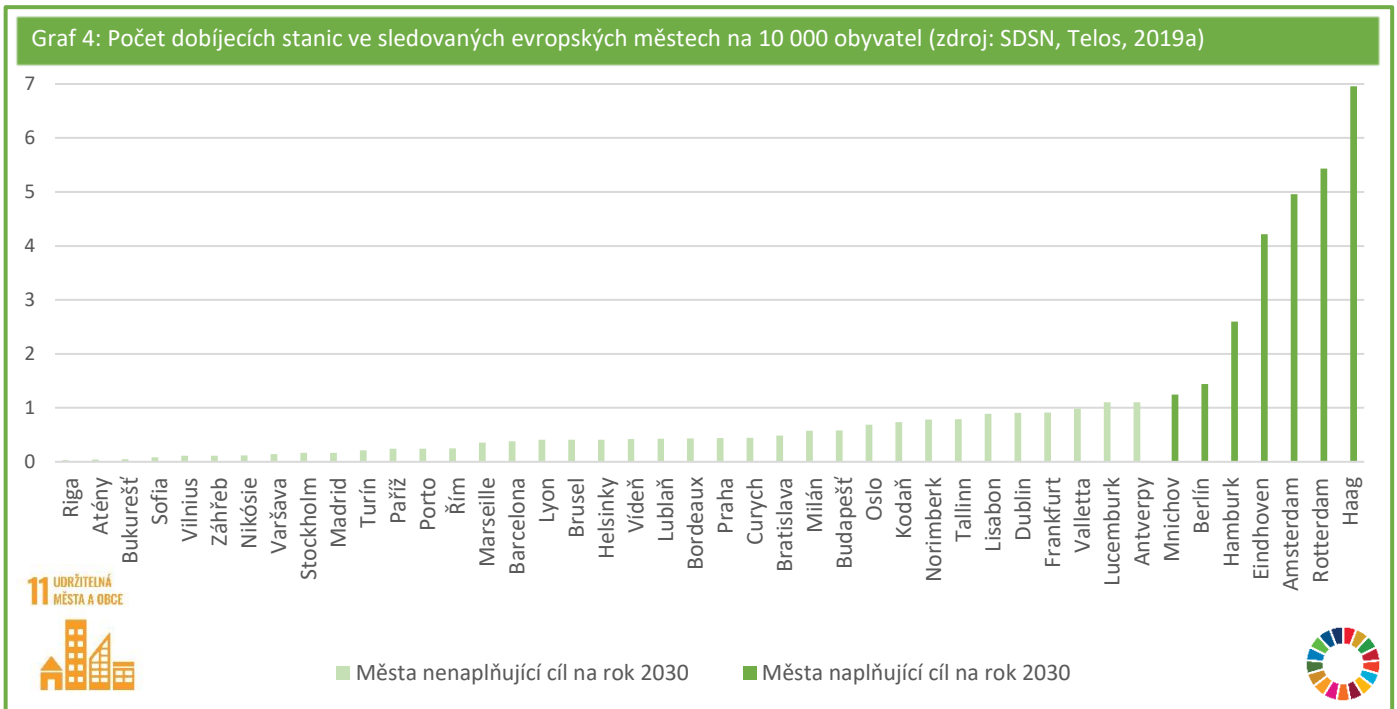

Graf 3: Míra přetížení nákladů na bydlení ve sledovaných evropských městech (%) (rok 2017) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

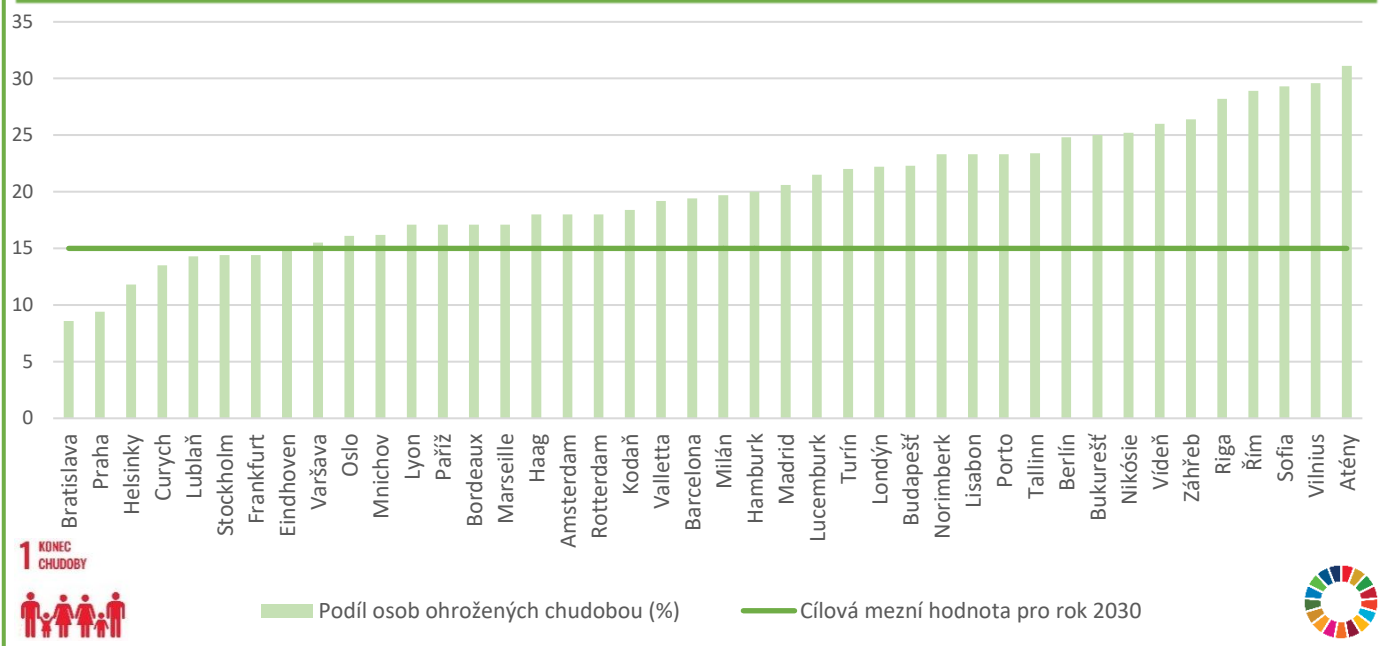
Dalším ukazatelem, který je sledován u Cíle 11 je počet dobíjecích stanic. Tento ukazatel je demonstrován na grafu číslo 4. Nedostupná jsou data pouze za Londýn. Je zde patrné, že v čisté mobilitě (alespoň co se týče dobíjecích stanic) jasně dominují města zemí Beneluxu a německá města. Především města zemí Beneluxu se vychylují od ostatních evropských měst a disponují až několikanásobně vyšším počtem dobíjecích stanic. Naopak nejnižších výsledků dosahují například Riga, Atény, Bukurešť či Sofia. V těchto městech je méně než 10 dobíjecích stanic na milion obyvatel (SDSN, Telos, 2019a).

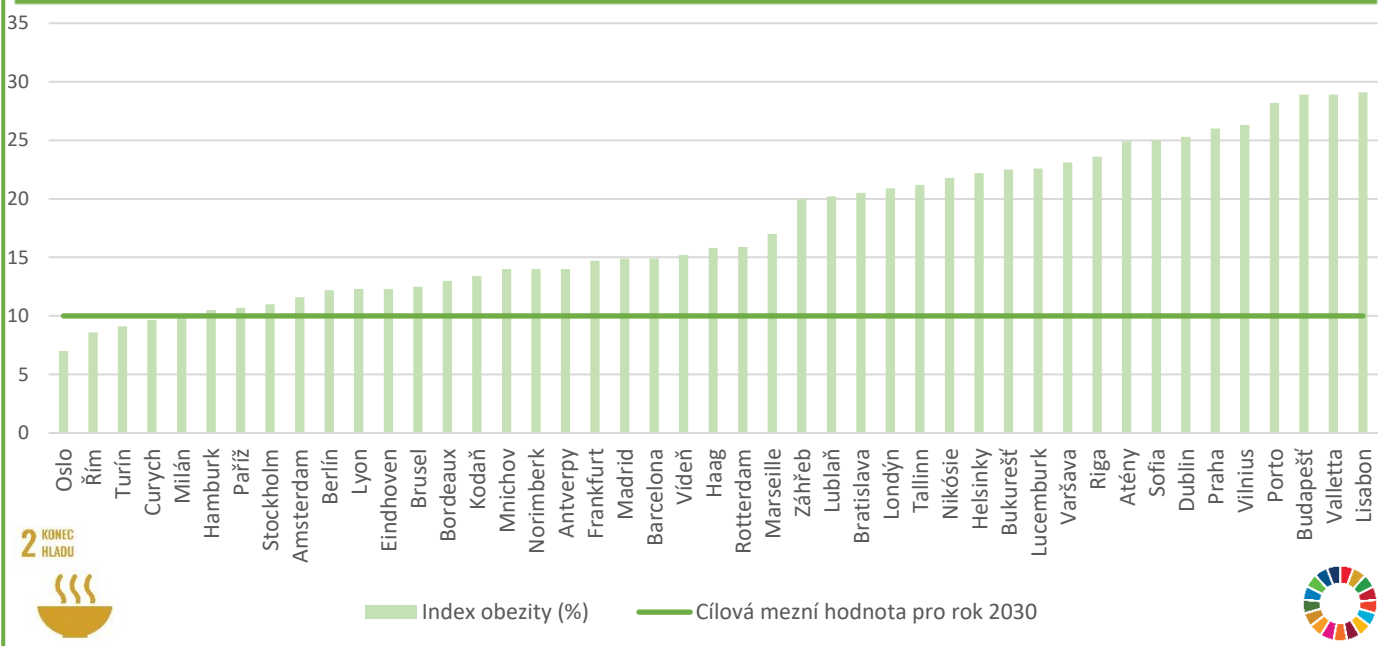
Již dříve jsme si zmínili, že 65 % Cílů udržitelného rozvoje není možné plnit bez aktivního zapojení měst. To znamená, že jsou i další ukazatele, které jsou pro města velmi důležité a ne pouze ty ukazatele spadající pod Cíl 11 Udržitelná města a obce. Pod cíl 1 Konec chudoby například spadá ukazatel Osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením. Hodnoty tohoto ukazatele v procentech můžeme pozorovat na grafu číslo 5. V tomto případě nejsou data dostupná pro tyto tři města: Antverpy, Brusel a Dublin. Cílovou hodnotu pro rok 2030 naplňuje celkem osm měst: Bratislava, Praha, Helsinky, Curych, Lublaň, Stockholm, Frankfurt a Eindhoven. Nejvyšší hodnota je pozorována u Atén, kde byla také vysoká hodnota ukazatele z grafu 3 a grafu 2. Souvislosti jsou zde jasně patrné. Dále jsou vysoké hodnoty pozorovány například u měst Vilnius, Sofia, Řím, Riga nebo Záhřeb (SDSN, Telos, 2019).

U Cíle 2 Konec hladu se sleduje index obezity. Ten souvisí spíše se zdravým životním stylem než s nedostatkem potravin, avšak problém nedostatku potravin v Evropě téměř neexistuje. Proto je tohle jediný index sledovaný na evropských městech u daného cíle. Na grafu číslo 6 můžeme vidět hodnoty tohoto indexu ve sledovaných evropských městech. Pouze čtyři města naplňují cílovou hodnotu pro rok 2030: Oslo, Řím, Turín a Curych. Největší je index obezity například v Lisabonu, Vallettě, Portu, Vilniusu nebo v Praze (SDSN, Telos, 2019).

Graf 5: Podíl osob ohrožených chudobou ve sledovaných evropských městech (%) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

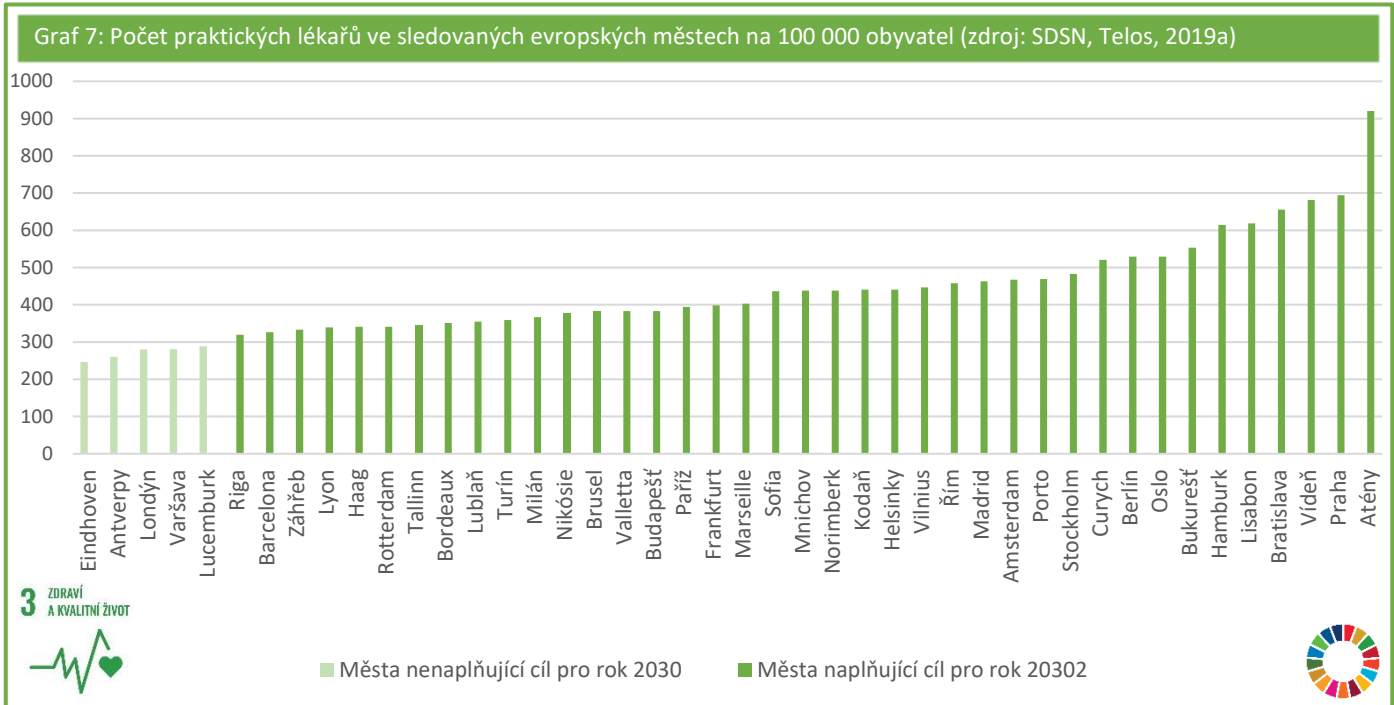
Graf 6: Index obezity ve sledovaných evropských městech (podíl osob s BMI vyšším než 30) (%) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

V rámci Cíle 3 Zdraví a kvalitní život může stát za zmínku například ukazatel počtu praktických lékařů ve městech v přepočtu na 100 000 obyvatel. Tato statistika, v relativních číslech v přepočtu na 100 000 obyvatel je znázorněna na grafu číslo 7. Data nám zde chybí pouze za jedno město a tím je Dublin. Cíl na rok 2030 nenaplnuje pouze pět měst: Eindhoven, Antverpy, Londýn, Varšava a Lucemburk. Naopak nejvíce praktických lékařů v přepočtu na 100 000 obyvatel mají: Atény, Praha, Vídeň, Bratislava, Lisabon či Hamburk. Můžeme zde

pozorovat zajímavý jev a tudíž to, že takový ten klasický předsudek, který rozděluje Evropu na vyspělejší západní země a relativně chudší země bývalého východního bloku, zde vůbec neplatí. Avšak opět platí, že skandinávská města společně s Kodaní si obhajují příčky vysoko na seznamu (SDSN, Telos, 2019a).

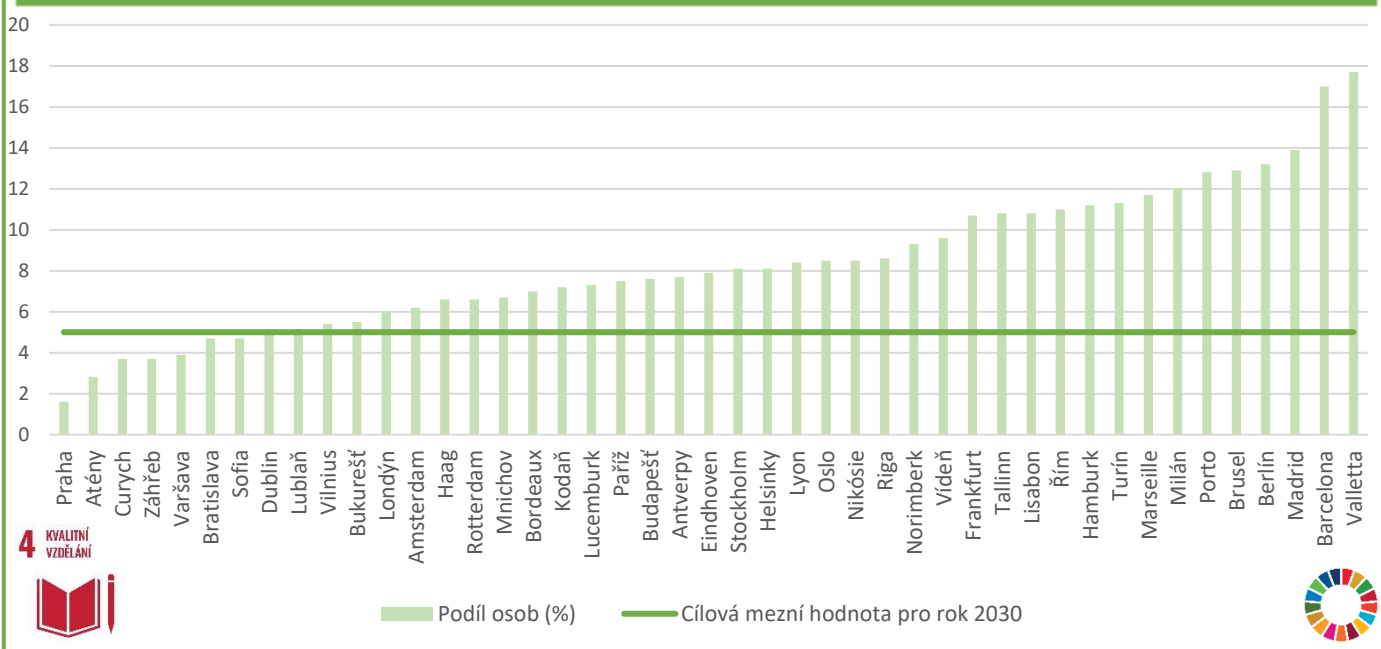

U Cíle 4 Kvalitní vzdělání se podíváme na statistiku podílu osob s předčasně ukončeným vzděláním, která byla sledována u osob ve věku 18-24 let. Tuto statistiku můžeme vidět na grafu číslo 8. Ze 45 měst tentokrát cíl pro rok 2030 naplňuje celkem devět měst: Praha, Atény, Curych, Záhřeb, Varšava, Bratislava, Sofia, Dublin a Lublaň. Nejvyšších hodnot tohoto ukazatele dosahují města jako například Valletta, Barcelona, Madrid, Berlín, Brusel, Porto či Milán. Jsou to především jižní a západní země (plus Německo, které považujeme za zemi střední Evropy) jako Španělsko, Francie, Itálie nebo i Německo, kde převažují vyšší hodnoty. Naopak země východní/střední Evropy mají obecněji nejnižší hodnoty. To se dá vysvětlit velkým „boomem“ v počtech studentů vysokých škol, které registrují země bývalého východního bloku. Popřípadě toto číslo může také souviset s tím, zda je v dané zemi vysokoškolské vzdělání zpoplatněno či nikoliv (SDSN, Telos, 2019a).

Cíl 5 nese název Rovnost mužů a žen. Rozdíly v odměňování žen a mužů v zaměstnání je celoevropský i celosvětový problém. Graf číslo 9 ukazuje procentuální rozdíly mezi platy mužů a žen. Rozdíly (ve prospěch mužů) jsou pozorovány v každém sledovaném evropském městě. Cíl pro rok 2030 naplňuje celkem pět měst: Lublaň, Bukurešť, Záhřeb, Řím a Valletta. Zde jsou nejnižší procentuální rozdíly mezi platy žen a mužů, v Lublani je to dokonce pouze 0,66 procent. V Evropě se však jedná o výjimku. Nejvyšší hodnoty přes 40 procent dosahuje Kodaň, kde je tato hodnota oproti ostatním sledovaným městům extrémní. Velmi vysokých hodnot dosahují také Londýn, Tallinn, Norimberk, Mnichov, Frankfurt, Hamburk, Vídeň, Praha a další. Nutno však podotknout, že jakákoli nenulová hodnota je v tomto případě hodnotou vysokou (SDSN, Telos, 2019a).

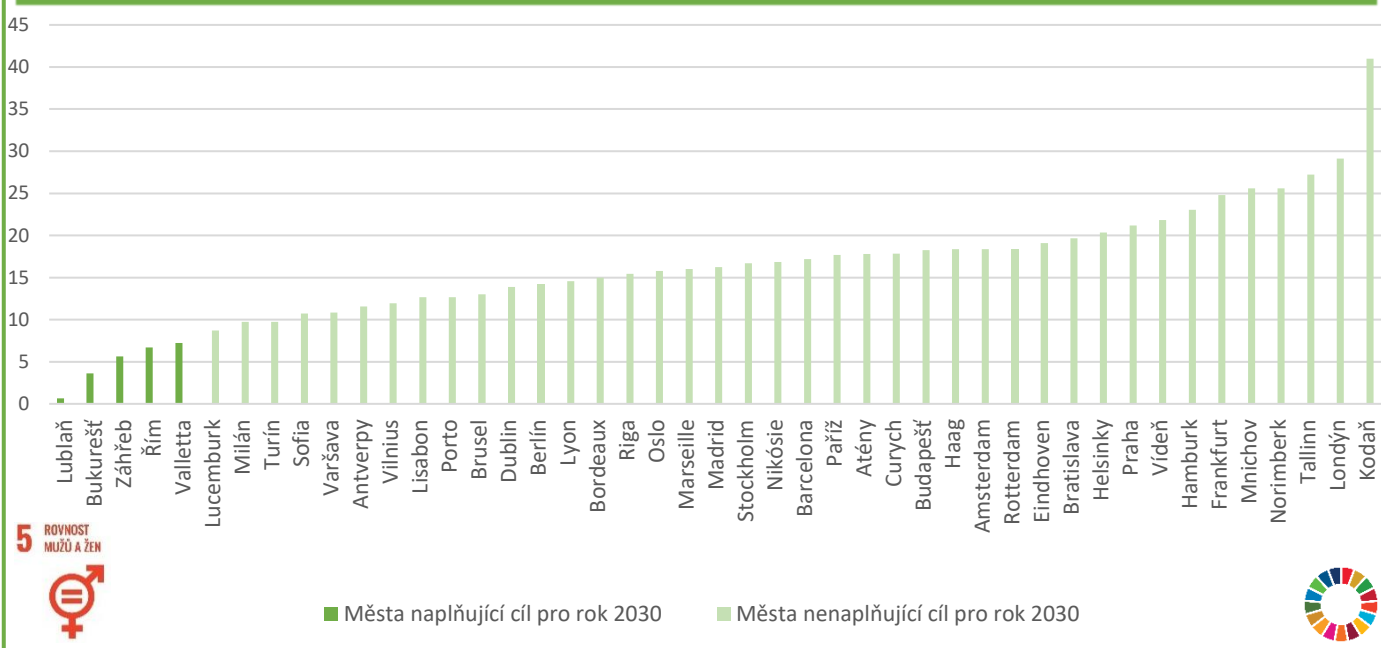
Graf 8: Podíl osob s předčasně ukončeným vzděláním ve sledovaných evr. městech (%) (věk 18-24 let) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

Podíl osob (%) Cílová mezní hodnota pro rok 2030

Graf 9: Rozdíl v odměňování žen a mužů ve sledovaných evropských městech (%) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

Města naplňující cíl pro rok 2030 Města nenaplňující cíl pro rok 2030

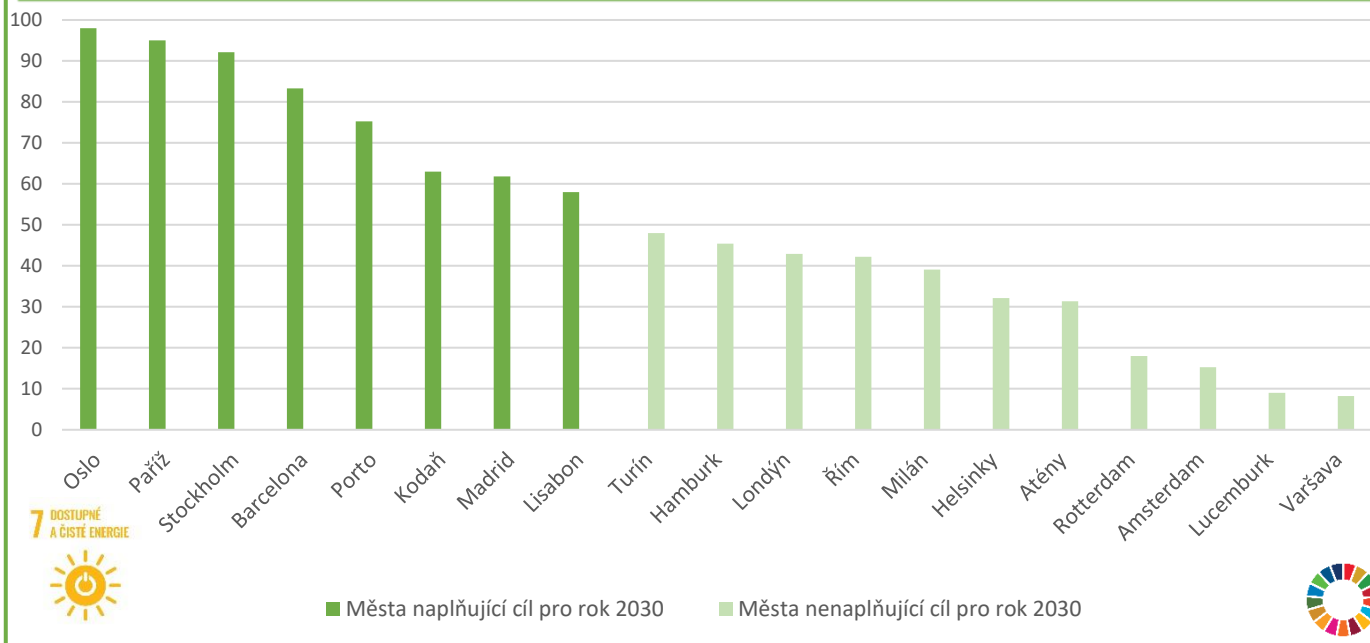

Cíl 7 má název Dostupné a čisté energie. Sledovaný ukazatel zde je procentuální zastoupení energie generované z obnovitelných zdrojů na celkové produkci energie. Data jsou v tomto případě dostupná pouze za 19 ze 45 sledovaných evropských měst a můžeme je vidět na grafu číslo 10. Z těchto 19 měst pro která jsou data dostupná naplňuje cílovou hodnotu pro rok 2030 celkem osm měst: Oslo, Paříž, Stockholm, Barcelona, Porto, Kodaň, Madrid, Lisabon. Je patrné, že pokud evropská města chtějí směřovat cestou obnovitelných zdrojů energie, pak mají před sebou velký kus cesty. A Paříž je v tomto ohledu příkladem města, které i přes to, že

si Francie lpí na zdrojích energie z jádra, se vydalo cestou OZE a je důkazem, že bez ohledu na státní energetickou politiku se město samotné vždy může vydat svou vlastní cestou (SDSN, Telos, 2019a).

Graf 10: Podíl energie z OZE na celkové produkci ve sledovaných evropských městech (%) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

Cíl 8 Důstojná práce a ekonomický růst sleduje například ukazatel míry dlouhodobé nezaměstnanosti. Tento ukazatel můžeme pozorovat na grafu číslo 11. Ze sledovaných 45 měst nesplňuje cíl pro rok 2030 pouze šest měst: Atény, Brusel, Barcelona, Madrid, Řím a Porto. Naopak nejnižších výsledků dosahují tato města: Praha, Mnichov, Bukurešť, Norimberk, Oslo nebo Stockholm. Nutno však podotknout, že tento ukazatel se bude v roce 2020 pravděpodobně výrazně měnit v souvislosti s pandemií nového koronaviru a následnou očekávanou ekonomickou krizí (SDSN, Telos, 2019a).

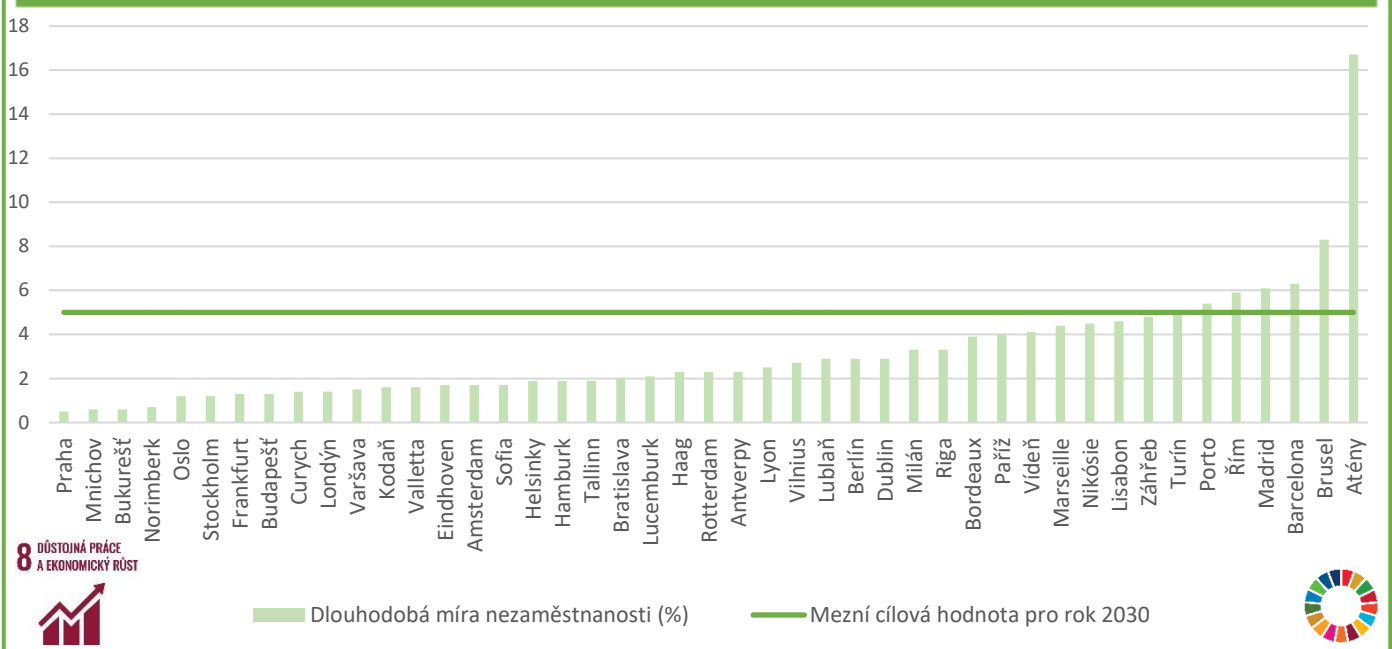
Cíl 9 Průmysl, inovace a infrastruktura mezi jinými sleduje například počet žadatelů o patenty na milion obyvatel. Tento ukazatel můžeme pozorovat na grafu číslo 12. Cílovou hodnotu pro rok 2030 splňuje pouze devět měst: Eindhoven, Mnichov, Helsinky, Stockholm, Curych, Norimberk, Frankfurt, Paříž a Hamburk. Eindhoven se svou hodnotou navíc naprosto vymyká ostatním městům. Jeho hodnota je téměř trojnásobná oproti Mnichovu, který je druhém místě. Naopak nejnižších hodnot dosahují města jako Záhřeb, Nikósie, Porto, Lisabon, Bratislava, Valletta, Atény, Sofia nebo Bukurešť (SDSN, Telos, 2019a).

Cíl 12 Odpovědná výroba a spotřeba sleduje například míru recyklace v daných městech. Tento ukazatel můžeme vidět na grafu číslo 13. Celkem 14 měst splňuje cílovou minimální hodnotu tohoto ukazatele pro rok 2030. Nejvyšší hodnoty míry recyklace (více než 60 procent) jsou například v Mnichově, Hamburku, Berlíně, Norimberku nebo Frankfurtu. Je tedy patrné, že Německá města dosahují v Evropě nejvyšších hodnot. Naopak nejnižší hodnoty míry recyklace jsou například ve Vallettě, Bukurešti, Nikósii nebo v Aténách. V těchto městech se hodnoty pohybují pod 20 procenty (SDSN, Telos, 2019a).

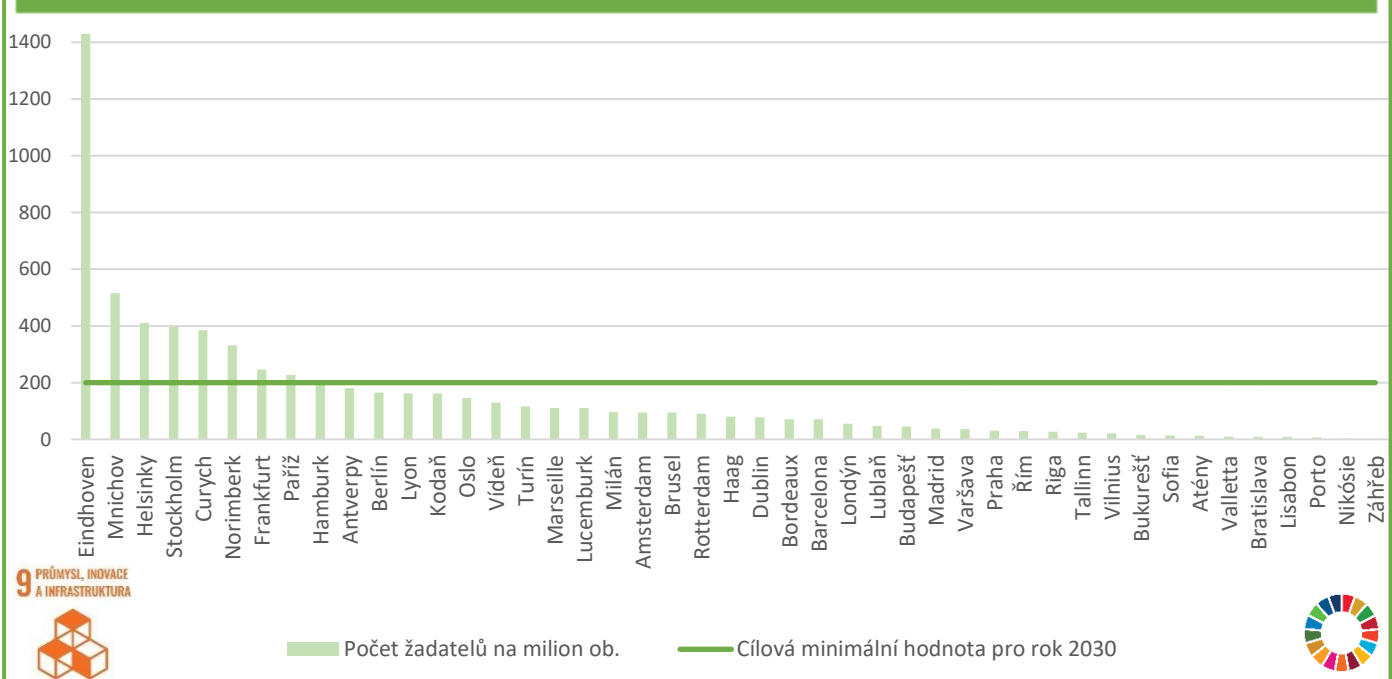

Cíl 15 Život na souši sleduje například zakrytí půdy, tedy zastavování půdy nepropustnými povrchy. Hodnoty tohoto ukazatele můžeme vidět na grafu číslo 14. Ze sledovaných 45 měst splňuje cílovou hodnotu pro rok 2030 pouze šest evropských měst: Oslo, Lublaň, Záhřeb, Bratislava, Řím a Marseille. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele jsou dosahovány například v Paříži, Aténách, Porto, Bukurešti či v Lisabonu. Taktéž v této oblasti je zřejmé, že města mají velký kus cesty před sebou pokud se chtějí alespoň přiblížit cílovým hodnotám stanovených pro rok 2030. Je ale také zřejmé, že spouště měst se cílové hodnoty nepodaří dosáhnout (SDSN, Telos, 2019a).

Graf 11: Míra dlouhodobé nezaměstnanosti ve sledovaných evropských městech (%) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

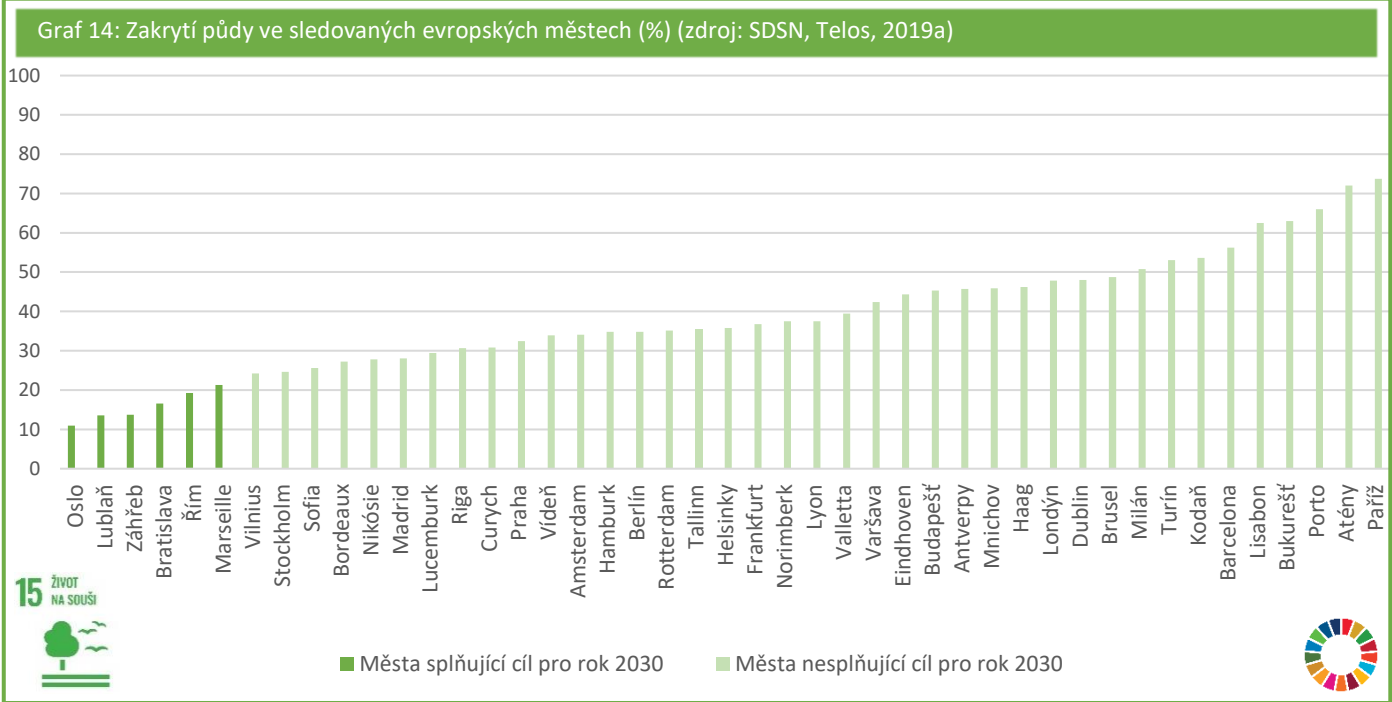
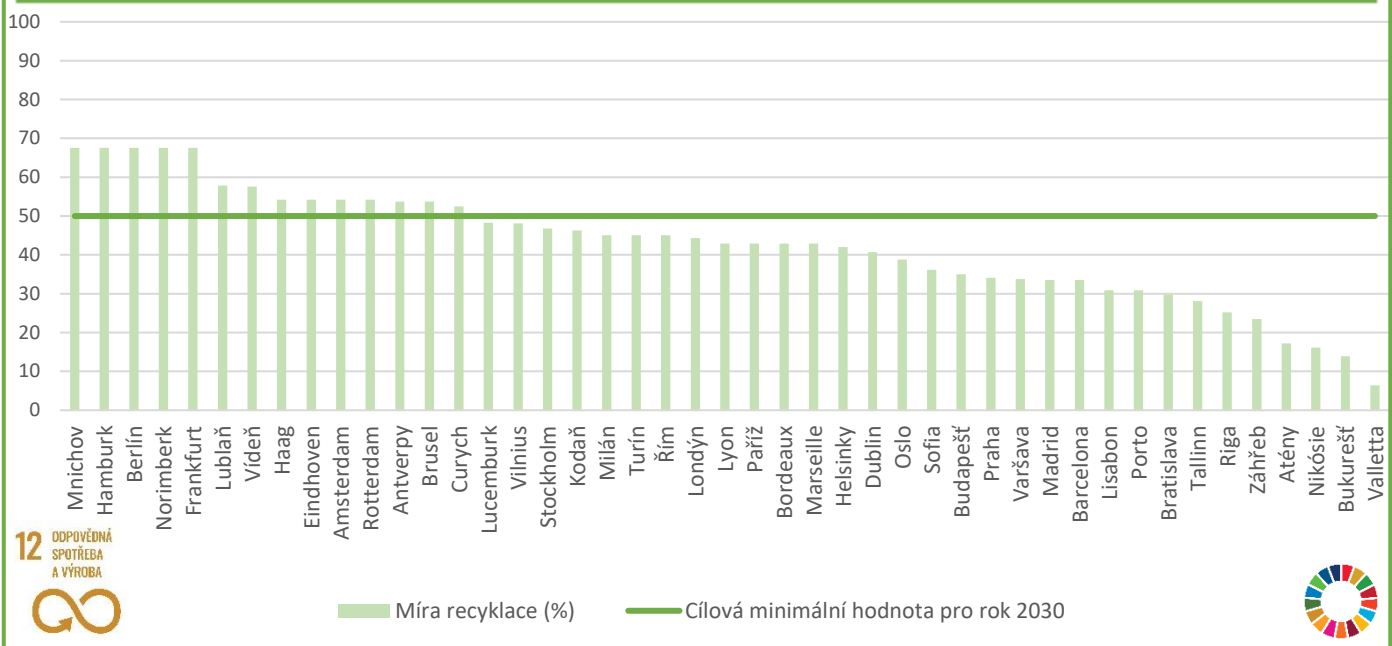

Graf 12: Počet žadatelů o patenty ve sledovaných evropských městech (na milion obyvatel) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

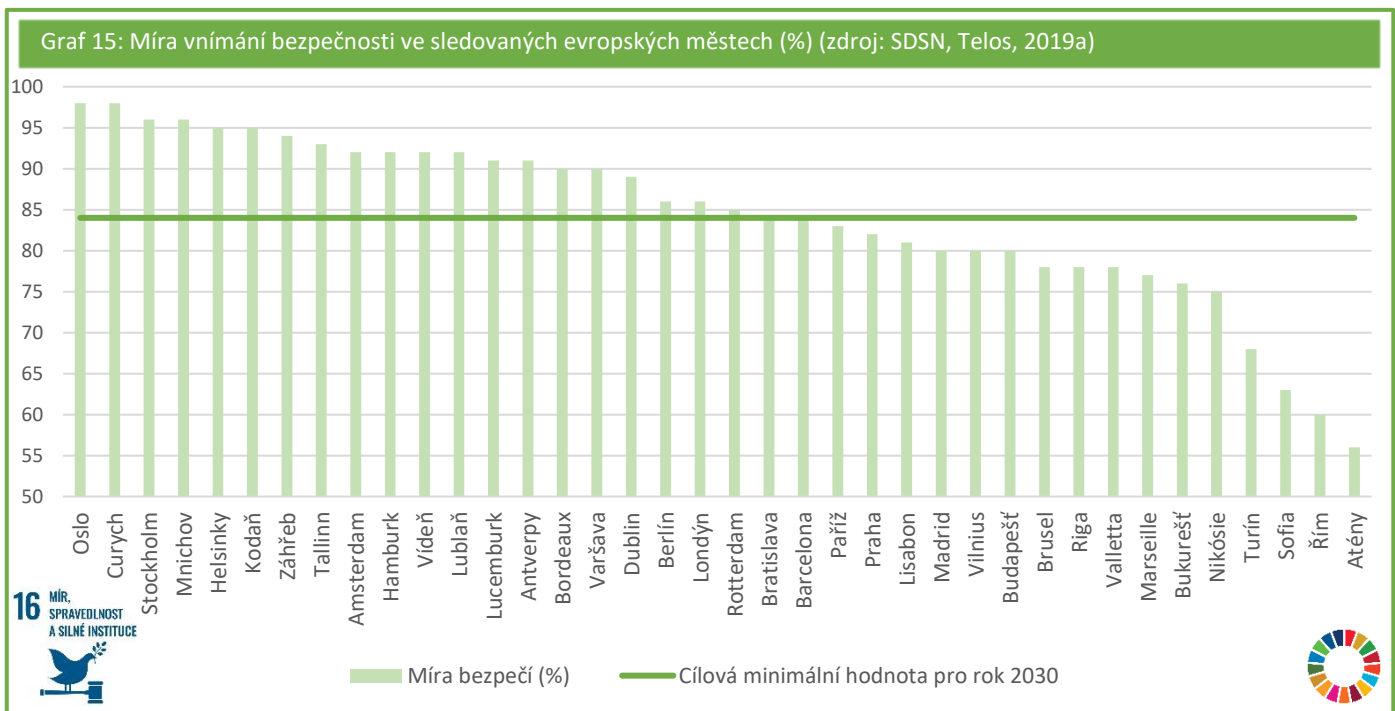
Graf 13: Míra recyklace odpadu ve sledovaných evropských městech (%) (zdroj: SDSN, Telos, 2019a)

Cíl 16 Mír, spravedlnost a silné instituce je posledním cílem, u kterého si zmíníme jeden sledovaný ukazatel. Tentokrát se zaměříme na míru vnímání bezpečnosti v daných městech. Ta je znázorněna na grafu číslo 15. Pro větší přehlednost zde byly stanoveny minimální hodnoty na 50 procent. Není tomu tedy tak, že město s nejnižší mírou bezpečí (Atény) má až desetinásobně nižší hodnotu než nejbezpečnější město (Oslo). Data zde jsou k dispozici u 38 ze 45 sledovaných měst. Cílovou hodnotu splňuje celkem 21 měst, tedy více než polovina. Nejvyšších hodnot dosahují skandinávská města, města zemí Beneluxu, německá města, ale

také Záhřeb nebo Tallinn. Nejnižších hodnot dosahují města jako například Atény, Řím, Sofia, Turín nebo Nikósie (SDSN, Telos, 2019a).

Představili jsme si základní výstupy analýzy s názvem *2019 SDG Index and Dashboard Report: European Cities*. SDSN společně s centrem Telos plánuje další pravidelné hodnotící zprávy z evropských měst. Do budoucna mají ambicióznější plány. Priority pro budoucí edice jsou:

- Analýza trendů, čili porovnávání vývoje hodnot daných ukazatelů v čase
- Navýšení počtu sledovaných měst (pokrytí všech metropolitních oblastí EU a ESVO (EFTA))
- Spolupráce s relevantními partnery za účelem zlepšení dostupnosti a kvality dat
- Rozšíření prezentace výsledků a rozšiřování interaktivního rozhraní
- Sledování místních samospráv a zhodnocení toho, jak přispívají k naplňování Cílů udržitelného rozvoje na lokální úrovni (SDSN, Telos, 2019a)

Na závěr následuje obecné zhodnocení situace v evropských městech dle regionů:

1. Severní Evropa

Města: Kodaň, Helsinky, Oslo, Stockholm

Severoevropská města se obecně nacházejí na vrcholu žebříčku ohledně naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Panuje zde nízká úroveň chudoby a nízké rozdíly v odměňování. Dále je zde vysoký stupeň přístupu ke kvalitním klíčovým veřejným službám (zdravotnictví a vzdělání). Pouze s výjimkou Helsinek je ve všech městech více než polovina spotřebovávané energie generována z obnovitelných zdrojů. To však samozřejmě neznamená, že tato města nečelí velkým výzvám. Velmi špatného hodnocení dosahují například u Cíle 11 Udržitelná města a obce a u Cíle 13 Klimatická opatření. Důvodem pro nízké známky u těchto cílů je například znečištěné ovzduší, vysoká míra přetížení nákladů na bydlení a emise oxidu uhličitého. Špatný chemický a ekologický stav povrchových vod vede také k horšímu hodnocení u Cíle 12 Odpovědná výroba a spotřeba a Cíle 15 Život na souši v Kodani, Helsinkách a Stockholmu (SDSN, Telos, 2019a).

2. Západní Evropa

Města: Amsterdam, Antverpy, Bordeaux, Brusel, Dublin, Eindhoven, Londýn, Lucemburk, Lyon, Marseille, Paříž, Rotterdam, Haag, Curych

Celkové hodnocení ohledně naplňování Cílů udržitelného rozvoje se u západoevropských měst velmi různí. Curych je na pátém místě, Brusel oproti tomu na 25. místě. Až na výjimky si většina měst vede relativně dobře u následujících cílů: Cíl 1 Konec chudoby, Cíl 2 Konec hladu, Cíl 3 Zdraví a kvalitní život. V rámci Cíle 6 Pitná voda, kanalizace je podíl čištěných odpadních vod velmi vysoký a napojen měst na kanalizace je téměř sto procentní. Mezi největší výzvy patří hlavně environmentální cíle (Cíle 12-15) dále Cíl 11 Udržitelná města a obce (problémem je především dostupnost a kvalita bydlení) a dále Cíle 5 a 10, které se zabývají spravedlností ve společnosti jsou také velkou výzvou. Horší hodnocení je u Cíle 5 Rovnost pohlaví především z důvodu rozdílu v odměňování žen a mužů (SDSN, Telos, 2019a).

3. Střední a východní Evropa

Města: Berlín, Bratislava, Bukurešť, Budapešť, Frankfurt, Hamburk, Lublaň, Mnichov, Norimberk, Praha, Riga, Sofia, Tallinn, Vídeň, Vilnius, Varšava, Záhřeb

Opět i zde vidíme velké rozdíly v celkovém hodnocení naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Zatímco Mnichov je v celkovém hodnocení na osmém místě, Bukurešť je na 41. místě. S výjimkou německých měst je nižší přístup ke kvalitnímu vzdělání (Cíl 4) a přetrvávající výzvy nalezneme i v rámci rovnosti pohlaví (Cíl 5),

přístupu ke kvalitní infrastruktuře (Cíl 6 a 9). Pro ilustraci 18 procent obyvatel Bukurešťe není napojeno na kanalizaci. Jedná se o ukazatel, který se v Bukurešti vymyká evropskému standardu. Dále například Vídeň je městem s největšími koncentracemi oxidu uhličitého (SDSN, Telos, 2019a).

4. Jižní Evropa

Města: Atény, Barcelona, Lisabon, Madrid, Milán, Nikósie, Porto, Řím, Turín, Valletta

Celkové hodnocení měst se opět různí: Madrid je na 28. příčce, zatímco Atény mají poslední 45. místo. Ve srovnání se zbytkem Evropy jsou hůře hodnoceny následující cíle: Cíl 1 Konec chudoby, Cíl 5 Rovnost pohlaví, Cíl 8 Důstojná práce a ekonomický růst a Cíl 9 Průmysl, inovace a infrastruktura. Významné nedostatky lze pozorovat i u environmentálních cílů (Cíle 12-15). Značné výzvy jsou také v oblasti dostupného bydlení (Cíl 11) a také v oblasti dobrého vládnutí a bezpečnosti (Cíl 16) avšak výkon v těchto oblastech se liší město od města. Řecká města mají vůbec nejvyšší přetíženi nákladů na bydlení (SDSN, Telos, 2019a).

DRAFT

4. Případová studie: Kodaň

V následujících kapitolách se již podrobně podíváme na vybraná evropská města a na to jakými konkrétními kroky přispívají k naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Začneme v severní Evropě a prvním městem, které si podrobně představíme bude Kodaň.

Základní informace, včetně celkového skóre SDG indexu můžeme vidět na informační kartě na pravé straně stránky. Ze 45 měst sledovaných v analýze *2019 SDG Index and Dashboard Report: European Cities* se Kodaň umístila na čtvrté pozici. Kromě celkového skóre můžeme také na informační kartě pozorovat hodnocení v rámci jednotlivých cílů.

Akční plán k naplňování agendy 2030 a Cílů udržitelného rozvoje vznikl jak na národní úrovni, tak na úrovni hlavního města. Akční plán na národní úrovni byl schválen v roce 2017 a představuje sadu cílů v této oblasti. Celkem se akční plán zaměřuje na cíle, které dělí do pěti oblastí: Prosperita, Lidé, Planeta, Mír a Partnerství. Celkem bylo pak definováno 37 cílů u kterých jsou uvedeny také konkrétní indikátory, které měří naplňování daných cílů. Cíle si nyní uvedeme:

- 1. Prosperita:** Posílit ekonomický růst, Posílit zaměstnanost, Posílit rámcové podmínky pro podnikání a zajistit snadnost podnikání a nízké náklady pro např. udržování konkurenceschopného zdanění..., Posílit výzkum a zajistit obchodovatelnost daných řešení, Zajištění efektivního daňového systému, Více emigrantů v zaměstnání, Podpora partnerství a investic v rozvojových zemích přispívajících k udržitelnému rozvoji a podpora soukromého sektoru v rozvojových zemích a v Dánsku, Využití obchodní politiky EU k zajištění otevřenosti trhu a obchodu, která by podpořila globální růst, včetně nejméně rozvinutých zemí, Podpora rovného přístupu k ženám i mužům v oblasti trhu práce.
- 2. Lidé:** Posílit rovnost pohlaví ve vzdělávání, Zvyšovat úroveň dovedností, stejně tak jako kvalitu obsahu vzdělávání, Více pomáhat nejméně nadaným studentům, Zvýšit podíl studentů s odborným vzděláním, Pokračující rozvoj kvalitní zdravotní péče a důstojné péče o seniory, Zvýšené úsilí v boji proti chronickým a život ohrožujícím onemocněním, Zvýšit participaci v zaměstnání, včetně podpory osob se zdravotním postižením v zaměstnání, Podpora dětí a dospělých vystavených násilí, Zvyšovat životní úroveň

děti a dospívajících, Obhájit pozici Dánska na poli aktivního mezinárodního obhájce rovnosti žen a mužů a sexuálního a reprodukčního zdraví a práv.

- 3. Planeta:** Zastavit ztrátu biologické rozmanitosti, Chránit vodu a mořské prostředí, Zabránit kontaminaci škodlivými látkami, Obhájit vedoucí roli Dánska v oblasti rozvoje udržitelných a životaschopných měst, Podporovat cirkulární ekonomiku a to prostřednictvím opakovaného použití zdrojů a předcházením vzniku odpadů, Udržitelné podniky a produkty, Udržitelné potraviny, Splnit povinnost Dánska zredukovat emise nespádající do ETS (Evropský systém pro obchodování s emisemi) v roce 2020 a 2030, Přispět k unijnímu cíli ohledně dosažení 27 % energie z OZE a 27% energetické účinnosti v roce 2030, V roce 2030 se na celkové produkci energií podílet 50 % energiemi z OZE.
- 4. Mír:** Obhájit pozici Dánska coby země s jednou z nejnižších hodnot korupce na světě, Chránit svobodu slova, Podporovat dobře fungující policii, Tvrdě zasáhnout proti organizovanému zločinu a proti gangům, Prevence a potlačení extremismu, radikalismu a terorismu, Podporovat mezinárodní řád založený na demokratických hodnotách, hodnotách právního státu, lidských práv a rovnosti pohlaví, Přispět k ochraně zranitelných osob a posílit odolnost rozvojových zemí, Podporovat mezinárodní stabilitu a bezpečnost prostřednictvím výdajů na mezinárodní vojenské operace a také prostřednictvím mírových a stabilizačních úsilí (The Danish Government, 2017).

Poslední oblast s názvem Partnerství je průřezovou oblastí všech zbylých oblastí a nejsou pro ni formulovány konkrétní cíle. (The Danish Government, 2017)

Tolik k národní úrovni a nyní již výhradně k samotné Kodani. V kodaňském Akčním plánu pro cíle udržitelného rozvoje (*The Capital of Sustainable Development: The City of Copenhagen's Action Plan for the Sustainable Development Goals*, 2018) se píše následující: Očekává se, že 70 procent světové populace bude do roku 2050 žít ve městech a tudíž udržitelný svět začíná udržitelnými městy. Akční plán mapuje jak město v současnosti přispívá k naplňování Cílů udržitelného rozvoje společně s plánem do budoucna. Právě tyto informace si nyní představíme. Následující dělení bude podle jednotlivých 17 Cílů udržitelného rozvoje.

Obecně se Kodaň v rámci Cíle 1 Konec chudoby snaží zajistit aby méně obyvatel města žilo v chudobě. Kodaň má velmi dobrý systém sociální podpory. Prioritou je především stabilita v oblasti dostupnosti bydlení a z tohoto důvodu se město zaměřuje také na boj s bezdomovectvím. Jako opatření nabízená městem stojí za zmínku například poradní služby v oblasti bydlení a dluhů nebo výstavba tzv. „lowcostových“ sociálních bytů. Propagovanými službami je například sdílené bydlení, kontejnerové domy a ubytovací kapacity pro zranitelné osoby. Speciálními intervencemi zaměřenými na děti Kodaň cílí na snížení záškoláctví a cílí na to aby všechny děti obdržely stejnou kvalitu vzdělávání bez ohledu na sociální situaci jednotlivých rodin. Zvýšený důraz na vzdělávací instituce a trh práce cílí na to, že obyvatelé města budou mít vyšší příjmy ze zaměstnání a sníží se počet dětí a dospělých žijících v chudobě (The City of Copenhagen, 2018).

Cíle města pro Cíl 1 Konec chudoby

- Méně dětí vyrůstajících v chudobě
- Lepší výkon žáků kodaňských škol
- Méně osob bez domova v Kodani
- Udržet podíl sociálního bydlení na 20 %
- Snížit nerovnosti v oblasti zdraví pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel a pro osoby se zdravotním postižením

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 1 Konec chudoby

- Sociální strategie
- Politika znevýhodněných městských oblastí

Vybrané iniciativy pro Cíl 1 Konec chudoby

- Bezplatná dluhová poradna pro dlužníky
- Projekt pro mládež
- Územní plány sociálního bydlení
- Včasná intervence napomáhající dětem
- Partnerství „Home for all“ (Domov pro každého)
- Pencil house club (spisovatelský klub)
- Reading buddies (Parťáci na čtení)
- The turbulent year (Bouřlivá léta)
- Opatření proti sociální kontrole
- Akce v oblasti rovného přístupu ke všem
- Digitální začlenění (The City of Copenhagen, 2018)

Zmíníme si nyní blíže vybraná opatření spadající pod Cíl 1 Konec chudoby. Prvním opatřením je tzv. **Projekt pro mládež (Ungeprojektet)**. Tento projekt již od roku 2015 cílí na prevenci v oblasti bezdomovectví mladých lidí ve věku 17-24 let. Klade si za cíl dosáhnout adekvátního přechodu z mládí do dospělosti. Mládež obdržuje podporu v oblasti jejich specifické sociální situace, jejich situace v oblasti bydlení a podporuje je na jejich cestě za vzděláním a za zaměstnáním. Projekt sestává z průřezových aktivit napříč všemi úrovněmi městské správy a zaměřuje se především na tzv. metodu Bydlení především a spolupracuje také s relevantními aktéry ze soukromého sektoru.

Celkem 14 **Územních plánů sociálního bydlení** jsou nadmíru důležité pro zlepšení situace ve znevýhodněných lokalitách. Využívá se zde partnerství mezi správou města a samotnými místními obyvateli. Cílem je vytvoření bezpečných sousedství a zbavit se negativního sociálního dědictví v daných lokalitách.

Sociální strategie města (Socialstrategien) má zajistit vznik společného základu pro vytvoření toho, aby všichni obyvatelé města měli přístup ke kvalitní životní úrovni a ke kvalitní sociální mobilitě. Sociální strategie zajišťuje koherenci mezi jednotlivými intervencemi Správy sociálních služeb. To znamená například od intervence dětství po adolescenci a mezi intervencemi v oblasti mentálních poruch a v oblasti zneužívání návykových látek.

Včasná intervence napomáhající dětem (Tidlig indsats hjælper børn) je opatřením které identifikuje děti, které se potýkají se sociálními problémy. Díky tomuto opatření se

dětem dostává pomoci o rok dříve, než tomu bylo před pěti lety před vznikem tohoto opatření. Tím se značně zvyšuje šance dětí na dobrý přechod do dospělého života. Sociální pracovníci také napomáhají pedagogům a učí je, jak rozpoznat a zhodnotit závažnost daného problému dítěte a kdy je vhodné zasáhnout.

Partnerství Domov pro každého (Hjem til alle Alliancen) bylo založeno v roce 2016 a sestává z 12 partnerských organizací včetně Města Kodaň. Partnerství cílí na společné úsilí v oblasti prevence a redukce bezdomovectví zejména mezi mladými občany. Počet mladých osob bez domova se v Kodani zvyšuje a tento negativní trend má být zvrácen právě díky implementaci řešení navržených tímto partnerstvím. Toto partnerství neustále pracuje na zlepšení spolupráce mez autoritami, společnostmi, občanským společenstvím a investory. Touto spoluprací se snaží vybudovat adekvátní dostupné bydlení a zamezit tak bezdomovectví u mladých osob. Participace běžných občanů je zde samozřejmostí (The City of Copenhagen, 2018).

V rámci Cíle 2 Konec hladu se kodaňské investice a aktivity rychle rozvíjejí. Od zaměření se pouze na organické produkty, kvalitu potravin atd. objevuje se na úrovni města také širší chápání této tematiky. Municipalita hraje také klíčovou roli coby hnací síly rozvoje potravinového systému v celém Kodaňském regionu. Municipalita se tak zabývá věcmi jako jak daleko můžou být potraviny dopravovány aby byla zachována patřičná kvalita a udržitelnost a také se zabývá tím, jak strategické úvahy pro potravinové zásobování a spotřebu mohou přispět například k cílům města ohledně uhlíkové neutrality, zdraví a kohezi mezi venkovskými a městskými oblastmi. Kodaň tak cílí na celkově udržitelný, spravedlivý a zdravý potravinový systém, který posiluje environmentální udržitelnost, a který přispívá ke zvýšenému zdraví, lepší sociální a ekonomické kvalitě a další.

Cíle města pro Cíl 2 Konec Hladu

- 90 % jídla podávaného ve veřejném stravování by mělo být organické
- Lepší vzdělávání ohledně potravin a výživy
- Zlepšit veřejné zdraví prostřednictvím potravin a výživy

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 2 Konec hladu

- Jídlo pro děti a mladé osoby
- Důstojný život pro seniory

Vybrané iniciativy pro Cíl 2 Konec Hladu

- Potravinová komunita
- Z 90 % organické
- EAT school food (školní stravování)
- Plýtvání potravinami
- Climate City Leadership
- Jídlo v péči o seniory
- Městské zahrady (The City of Copenhagen, 2018)

Z 90 % organické (90% Økologi) je opatření implementované v Kodani. Občané dostávají výhradně domácí potraviny, které jsou až z 90 % organické. Ve veřejném stravování ve městě se asi 1 000 kuchyní řídí tímto pravidlem (90 % organických potravin). Týká se to především mateřských škol a dalších kuchyní poskytujících denně 5 000-7 000 obědů pro studenty denně. Celková hodnota organických potravin ve veřejném stravování v Kodani je 88 % což Kodaň činí největší městskou organickou kuchyní.

Potravinová komunita (Madfælleskabet) je partnerstvím, které cílí na posílení pouta mezi venkovskými a městskými oblastmi. Skládá se z několika municipalit a zabývá se tématy jako například: spotřeba, zdroje, voda a půda, metody a vazby mezi oblastmi přímo souvisejícími s klimatem a životním prostředím, zdraví a regionální rozvoj. V praxi zahrnuje partnerství stakeholdery napříč řetězcem hodnot za účelem podpory společné vize více udržitelného potravinového systému a integruje nové iniciativy.

Důstojný život pro seniory (Et værdigt ældreliv) je iniciativa, která cílí na seniory, kteří potřebují pomoc města za účelem dosažení důstojné kvality života. Nastavuje určité pokyny, podle kterých město se seniory pracuje. Témata zahrnují: kvalita života, autonomie, péče, podmínky pro důstojnou smrt, potraviny a výživa. V oblasti potravin je důležité aby senioři měli přístup ke kvalitním potravinám a dostávali jídlo, které jim opravdu chutná a aby si jej užili v adekvátním fyzickém a sociálním prostředí ať už žijí v domově pro seniory nebo ve vlastním domě.

Jídlo pro děti a mladé osoby (Mad for børn og unge) cílí na jesle, mateřské školy a školy; konkrétně na stravování v těchto zařízeních. Ve 12 kuchařských školách ve městě pracují studenti na směny a následně jídlo servírují ostatním studentům. Každý rok, 18 000 žáků a studentů navštíví tzv. The Children's Food House (Dětský dům jídla, dánsky Børnenes Madhus) kde je profesionální kuchaři učí nejrůznější triky v oblasti kulinářství.

Climate City Leadership. Ve spolupráci s unijním centrem inovací Climate-KIC, pracuje město Kodaň na posílení kapacit měst a místních autorit při identifikaci a evaluaci vztahů mezi městským potravinovým systémem a emisemi skleníkových plynů společně s veřejným zdravím. Climate City Leadership má mezinárodní působnost, ale ve spolupráci s Kodaní se zaměřuje právě na identifikaci a výběru relevantních parametrů a indikátorů, které mohou podpořit místní potravinový systém tak, aby vytvářel zdravá a zelená města (The City of Copenhagen, 2018).

V rámci Cíle 3 se necílí pouze na zdravý život. Zdraví je podporováno vzděláním, vzdělávacími a pracovními příležitostmi. Kodaň cílí na to aby životní úroveň jeho občanů byla jedna z nejvyšších na světě a také aby tento fakt pocítili všichni obyvatelé. Ne všichni obyvatelé Kodaně mají v současnosti rovné příležitosti. Například ta polovina města, která je nejméně vzdělaná se v daleko větší míře potýká se zdravotními problémy a je zde také vyšší úmrtnost než v částech města se vzdělanějším obyvatelstvem. Sociální nerovnosti, které se projevují již před narozením člověka a ovlivňují jej po celý život tak výrazně ovlivňují právě jeho zdraví. Proto hlavním cílem je odstranění právě sociálních nerovností, čímž se zajistí, že všichni obyvatelé budou mít nárok na kvalitní a zdravý život.

Cíle města pro Cíl 3 Zdraví a kvalitní život

- Do roku 2025 budou obyvatelé Kodaně disponovat jednou z nejlepších kvalit života na světě
- Prodlouží se délka života obyvatel Kodaně
- Zlepší se kvalita života obyvatel Kodaně
- Všichni obyvatelé Kodaně budou mít stejné příležitosti v oblasti zdravého života
- Zvýšená kvalita zdraví ve znevýhodněných městských oblastech
- Více seniorů žije důstojnější život s co nejvyšší autonomií a kvalitou života
- Více seniorů cítí, že pomoc, která je jim poskytována přispívá k jejich svobodě a nezávislosti
- Snížit počet čekacích dnů pro seniory po léčbě prostřednictvím zvýšeného komfortu a zvýšené konzistence v přechodu z nemocniční péče do péče v domovech pro seniory
- Méně starších občanů je osamělých a trpí fyzickými a mentálními problémy
- Podíl kuřáků mezi obyvateli Kodaně se sníží do roku 2025 na 4 procenta
- Děti a mládež narozená po roce 2005 již nekouří
- Mezi studenty dokončující vzdělání v roce 2020 již nejsou kuřáci
- Rovný přístup ke sportovním zařízením a zakládání nových zařízení pro maximální zvýšení zájmu v oblasti fyzických aktivit mezi obyvateli

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 3 Zdraví a kvalitní život

- Politika zdraví 2015-2025: „Obyvatelé Kodaně, užívejte si života“ (Enjoy life, Copenhageners)
- Politika seniorů 2015-2018: „Žijte silně po celý život“ (Live strong – all lifelong)
- Politika důstojnosti
- Kulturní a volnočasová politika 2016-2019
- Nekuřácká Kodaň 2025
- Sociální strategie
- Politika znevýhodněných městských oblastí
- Program včasné prevence

Vybrané iniciativy pro Cíl 3 Zdraví a kvalitní život

- Akční plán pro lepší mentální zdraví
- Akční plán proti alkoholismu a zneužívání ostatních návykových látek
- Akční plán pro diabetes 2. typu
- Nekuřácké školy
- Partnerství se vzdělávacími programy po střední škole
- U-turn: Průvodce pro mladé v oblasti drogových problémů
- GirlTalk – EmpowR: konverzační skupiny pro dívky 7. až 9. tříd
- Teenager v rodině
- Důstojný život pro seniory
- Zranitelné děti ve sdruženích – průvodce volnočasových aktivit
- Bike school – škola na kolech

Politika seniorů 2015-2018: „Žijte silně po celý život“ (Live strong – all lifelong) (Ældrepolitikken 2015-2018 “Lev stærkt – hele livet”) počítá s tím, že senioři by stále měli aktivně vést svůj život tak jak jej vždy vedli a dělat věci, na kterých jim záleží. Proto město nabízí programy, které jednak hodnotí seniory na základě jejich schopností a následně jim nabízejí rehabilitaci. Tímto se zvyšuje kvalita života seniorů. Jde také o tom aby se maximalizovala efektivita přechodu na nemocniční péči a přechodu z nemocniční péče do péče v domovech pro seniory. Senioři jsou rehabilitováni v běžných aktivitách a vše co jsou schopni zvládnout sami, dělají sami a maximalizuje se jejich nezávislost na pomoci od druhých a zvyšuje se jejich důstojnost. Prevence je také v oblasti samoty. Ve spolupráci s Červeným křížem dochází k dalším pomocným aktivitám. Provádějí se také inovace a rekonstrukce samotných domovů pro seniory, které mají nabízet opravdové prostředí domova.

Nekuřácká Kodaň 2025 (Røgfrit København 2025) cílí na nutnost toho aby bylo město do roku 2025 nekuřácké. Počítá se samozřejmě spolupráce s občany a s lokálními podniky. Myšlenka nespočívá v tom vyhlásit plošný zákaz kouření. Občané mají tohoto cíle dosáhnout zcela dobrovolně. Cílem je snížit podíl kuřáků na 4 procenta (asi 18 000 obyvatel). Každému, kdo chce přestat s kouřením, bude nabídnuta adekvátní pomoc.

Stresová klinika vychází z toho, že zhruba každý čtvrtý obyvatel pociťuje stres. Proto byla v roce 2015 otevřena stresová klinika, která pomáhá obyvatelům vyrovnávat se z jejich problémy a předchází stresu. Celkem se jedná o devítiměsíční léčbu zaměřenou na meditace, fyzické, mentální a sociální cvičení (The City of Copenhagen, 2018).

Hlavním úkolem města je vytvořit zdravé, bezpečné a stimulující prostředí pro děti a mládež. Takové prostředí vytváří také vhodnou platformu pro integraci dětí s dětmi z jiného etnického pozadí. Město jedná například prostřednictvím denních pečovatelských středisek, jejíž prostřednictvím zvyšuje úroveň vzdělání. Tato centra rozvíjejí u dětí jejich personální, sociální, fyzické a lingvistické kompetence. Děti a mládež se učí jinak a veřejné vzdělávání tak také hledá cestu jak diferenciovat přístup k těmto dvěma odlišným skupinám. Město však také cílí na vzdělávání dospělých. Snaží se o to aby občané všech věkových kategorií měli nárok na to vzdělávat se.

Cíle města pro Cíl 4 Kvalitní vzdělání

- Každý rok navyšovat podíl studentů s nejlepšími známkami (předměty dánština a matematika)
- Alespoň 80 % studentů podává dobrý výkon ve čtení a v matematice v národním srovnání
- Snížit podíl studentů se špatnými známkami v národním srovnání o oblasti čtení a matematiky
- Snížit vliv sociálního pozadí na akademické výsledky a výkon studenta
- Zvýšit studentský blahobyt

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 4 Kvalitní vzdělání

- Průvodce pro denní centra a veřejné vzdělávání
- Sociální strategie
- Politika znevýhodněných městských oblastí
- Kulturní a volnočasová politika

Vybrané iniciativy pro Cíl 4 Kvalitní vzdělání

- Kurzy včasné prevence a kurzy pro rodiče „Bouřlivá léta“
- Ambasadoři klimatu a workshopy zaměřené na vodu a energii
- Strategie proti šikaně
- Otevřená škola
- Blahobyt a dobrá zkušenost se školou pro všechny děti
- Coding Class
- Post-sekundární vzdělání pro všechny děti
- Intenzivní vzdělávací kurzy
- Kodaňská akademie: projekt pro chlapce zaměřený na potírání sociálního pozadí
- Celoživotní vzdělávání
- Akční plán pro redukci záškoláctví

Všechny školy v Kodani musí mít **strategii proti šikaně**. Tímto se má provádět prevence v této oblasti aby k šikaně vůbec nedocházelo. Kodaňské školy musí zaručit aby byly školy bezpečné, musí budovat bezpečné a tolerantní sociální prostředí pro všechny děti a také musí přijímat zodpovědnost za to, že děti chodí do školy rády a pomáhají si navzájem. Dále musí ochránit zvláště zranitelné skupiny dětí a aktivně řešit jejich problémy. Šikana se netýká pouze reálného fyzického světa, ale zasahuje také do online prostředí a také zde je potřeba akce.

Znevýhodněné městské oblasti mají dostat zvláštní pozornost, jelikož je potřeba zvýšit počet jejich obyvatel s adekvátním vzděláním. Čtvrtina mladých z těchto oblastí nepokračuje v post-sekundárním vzdělávání a studenti, žijící v těchto oblastech, mají obecně horší známky.

Otevřená škola (Den Åbne Skole) je rámcem pro vzdělávání. Sestává od edukačních aktivit a dalších školních aktivit, bere v potaz různé nároky různých skupin dětí. Otevřená škola také zapojuje lokální komunity, hudební školy, podniky a sportovní asociace.

Vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje a v dnešní době zejména 17 Cílů udržitelného rozvoje je klíčová oblast rozvoje společnosti, která je dětem představována již v útlém věku a učí se o ní. Díky nejrůznějším aktivitám po celé době vzdělávání se studenti učí pochopení toho proč je udržitelný rozvoj důležitý pro budoucí rozvoj lidstva (The City of Copenhagen, 2018).

Dánsko je obecně známo, že latku v oblasti rovnosti pohlaví nastavuje velmi vysoko. Pohlaví a také sexuální orientace v Kodani nesmí stát jedinci v cestě jeho možností a práv. Kodaň je v první linii co se týče propagace rovnosti pohlaví na trhu práce a to nejen u ostatních podniků ale také na samotné úrovni města (asi 45 000 zaměstnanců). Rovnost pohlaví přináší výhodu také v tom, že jednotlivá pracovní místa jsou naplňována efektivněji těmi lidmi, kteří se pro ně

nejlépe hodí. Ve vzdělání je nutné zajistit to, aby žádný student neměl pocit, že jeho/její pohlaví nebo sexuální orientace stojí v cestě jejich budoucím příležitostem.

Cíle města pro Cíl 5 Rovnost mužů a žen

- Kodaň vytvoří soubor limitací, které můžou ve městě způsobovat rozdíly v pohlaví (se zaměřením na děti)
- Kodaň adekvátně vzdělá pedagogy a poskytne jim nástroje díky kterým se zajistí, že děti budou mít pozitivní vztah ke svému tělu
- Vytvořit více místa pro diverzitu pro děti a mládež bez ohledu na pohlaví a sexuální orientaci
- Více mužů v pečovatelských profesích
- Alespoň 40 procent zaměstnaných mužů využívá alespoň 14 týdnů rodič. dovolené
- Alespoň 95 procent zaměstnaných mužů využívá alespoň 8 týdnů rodičovské dovolené
- Rozdíl ve složení pohlaví v rámci vedoucích pozic maximálně 10 procentních bodů

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 5 Rovnost mužů a žen

- Rovnost mezi dětmi a mladistvými v Kodani
- Kulturní a volnočasová politika
- Akční plán pro integraci
- Strategie: Občanské služby 2020
- Rovnost v municipalitě
- Politika veřejných zakázek 2014-2018

Vybrané iniciativy pro Cíl 5 Rovnost mužů a žen

- Rovnost pro děti
- Nabídka zařízení nesleduje vývoj populace
- Rovný přístup k veřejným službám pro všechny
- Sexuální zdraví v denní péči
- Rovnost pohlaví v managementu a v pečovatelských profesích
- Společenská odpovědnost firem
- The Norm Stormers
- Youth Deliver

Rovnost pohlaví je nutná v managementu a pečovatelských profesích aby se například zajistil fakt, že muži budou mít zájem o pečovatelské profese. Proto se musí minimalizovat diskriminace uchazečů na základě jejich pohlaví. Častějším tématem je diskriminace žen, ale diskriminace mužů není také žádnou novinkou a to zejména například u profese učitele mateřské školy. Co se týče vedoucích pozic tak zde by měla být také rovnost rozložení žen a mužů v těchto pozicích a to s maximálním rozdílem 10 procentních bodů. Tato politika již vedla k přiblížení se požadovanému cíli.

Vzdělávání v oblasti sexuality sestává například z programu „**The Norm Stormers**“ kde mladí lidé prostřednictvím edukačních kurzů vzdělávají děti ohledně norem u pohlaví a u sexuality, co to znamená být LGBTQ+ a jak se vyrovnat a bojovat s diskriminací a šikanou (The City of Copenhagen, 2018).

Město má ambiciózní plán pro nakládání s odpadními vodami. Jakékoli nakládání s odpadní nebo srážkovou vodou musí být prováděno tak, aby nepředstavovalo hrozbu pro veřejné zdraví anebo hrozbu pro životní prostředí. Město také cílí na snížení spotřeby využívané pitné vody občany a na zvýšení opakovaného využití například srážkové vody (například v oblasti osobní hygieny, kde voda není využívána pro pitné účely). S těmito cíli Kodaň garantuje udržitelné využívání vodních zdrojů.

Cíle města pro Cíl 6 Pitná voda, kanalizace

- Čistá voda a zdravá biologická rovnováha ve všech oblastech vodních zdrojů do roku 2027
- Voda v přístavu v Kodani by měla být bezpečná pro plavání
- Odpadní systém by měl být rozšiřován v souladu s urbánním rozvojem
- Odpadní systém by měl být odolný vůči klimatu, konkrétně vůči 30% nárůstu srážek
- Snížit spotřebu vody na obyvatele: o 100 litrů na osobu za den do roku 2017
- Do roku 2017, využívat zdroje vody u 4 % vody z dodatečných zdrojů, které vodu již využívají, dochází tedy u těchto 4 % k sekundárnímu využití vody (myčky aut, chladicí kapaliny, odpadní čištění...)
- U spotřebitelů dosáhnout maximální hodnoty 2 % porušení kvality pitné vody
- Ztráta vody v dodávkách vody by neměla přesáhnout 10 %

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 6 Pitná voda, kanalizace

- Kodaňský plán odpadních vod 2008
- Kodaňský plán adaptace na změny klimatu 2011
- Kodaňský plán pro kvalitu vody pro koupací účely v přístavu 2011
- Kodaňský plán dodávek vody
- Modré město: kodaňský vodní akční plán 2015

Vybrané iniciativy pro Cíl 6 Pitná voda, kanalizace

- Koupání v přístavu
- Čištění vodních oblastí
- Odstraňování živin z vodních oblastí
- Biomanipulace
- Lepší znalostní základna pro regulaci nakládání s odpadními vodami
- Pořízení záchytných nádrží v kanalizační síti (pro snížení přetékání)
- Oddělený systém odpadních vod v nově vznikajících obytných zónách
- „The little water heroes“: školní předmět ohledně udržitelného nakládání s vodou
- Povinná zařízení na zachování vody při renovaci městských budov
- Monitoring úniku vody ze sítě

Lepší znalostní základna pro regulaci nakládání s odpadní vodou cílí na vytvoření přehledu toho jaké jsou maximální prahy objemu odpadní vody, která může vyvedena do konkrétních vodních oblastí. Tímto se v budoucnosti může odpadní voda více efektivněji regulovat, protože budeme mít k dispozici více proměnných, které nám řeknou co je efektivní

a co ne, co produkuje nechtěné externality a co ne. Jedná se také o aktivitu reagující na zvyšující se objem srážek, kdy město pracuje na zabránění přeplňování kanalizační sítě.

Čištění vodních oblastí cílí na udržení vysoké kvality vod na území města. Čištění probíhá formou odstraňování kalu a různých sedimentů ze znečištěných vod. Odstraňují se také živiny z vod za účelem snížení pravděpodobnosti přemnožení řas (The City of Copenhagen, 2018).

Kodaň chce být vůbec prvním městem na světě, které bude uhlíkově zcela neutrální a to v roce 2025. Spotřeba energie a zelená mobilita jsou klíčové aspekty rozvoje. Zároveň je důležité postupně přecházet na udržitelné zdroje energie. V roce 2025 má být energie v Kodani především větrná, z biomasy, geotermální a energie z odpadu. Zásobování teplem má být zcela uhlíkově neutrální do roku 2025 a produkce udržitelné energie má ve městě převýšit celkovou spotřebu energie, čímž se město stane exportérem zelené energie. To znamená, že uhlíková stopa bude logicky klesat i mimo samotné město. Oproti roku 2005 byl již pozorován 33% pokles uhlíkové stopy. V roce 2009 byl tento uhlíkově neutrální cíl přijat a v roce 2012 byl přijat Kodaňský klimatický plán, který tento cíl konkrétně realizuje. Spolupráce se soukromým sektorem je zde klíčová.

Cíle města pro Cíl 7 Dostupné a čisté energie

- Redukce spotřeby energie o 20 % ve srovnání s rokem 2010
- Redukce spotřeby energie v domácnostech o 10 % ve srovnání s rokem 2010
- Redukce spotřeby energie v obchodech a službách o 20 %
- Uhlíkově neutrální dálkové vytápění do roku 2025
- 360 MW větrné energie do roku 2025
- 60 000 m² solárních panelů na městských budovách
- Třídění a spalování plastů
- Výroba bioplynu z organického odpadu
- O 20 % více pasažérů v MHD ve srovnání s rokem 2009
- Uhlíkově neutrální veřejná doprava
- 20-30 % lehkých vozidel využívajících nový typ paliv
- 30-40 % těžkých vozidel využívajících nový typ paliv

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 7 Dostupné a čisté energie

- Kodaňský klimatický plán 2025: Zelené, chytré a uhlíkově neutrální město

Vybrané iniciativy pro Cíl 7 Dostupné a čisté energie

- Uhlíková neutralita do roku 2025
- Přechod na 100 % energie z OZE do roku 2025
- Datově založený energetický monitoring a chytrý management budov
- Od odpadu ke zdrojům a recyklování
- Nordhavn Energy Lab

Uhlíková neutralita do roku 2025 sestává celkem ze 60 iniciativ. Všechny se týkají energetické produkce a spotřeby. Celkem má plán tři implementační fáze, z nichž ta první již byla dokončena. Uhlíková neutralita bude znamenat redukci 928 000 tun CO₂ do roku 2025.

Přechod na 100 % energie z OZE do roku 2025. Již 51 % dálkového tepla je uhlíkově neutrální a brzy tato hodnota bude 80 %. Větrná energie má produkovat 360 MW energie, v současnosti je to 110 MW.

Datově založený energetický monitoring a chytrý management budov vychází z toho, že bylo zjištěno, že efektivními úsporami, které mohou být zajištěny efektivní IT infrastrukturou, může dojít k ušetření až 10 % spotřeby energie. IT infrastruktura sestává z čidel, které uživatele v reálném čase informují o spotřebě.

Od odpadu ke zdrojům a recyklování je iniciativa, která cílí na dosažení 70% recyklace do roku 2024. V současnosti je odpad tříděn do osmi hlavních kategorií. Organický odpad z domácností je jednou z posledních kategorií, které byly zavedeny. Organický odpad má potenciál být využit pro produkci bioplynu a právě na tomto se v Kodani pracuje. Organický odpad je transportován do dvou bioplynových elektráren (The City of Copenhagen, 2018).

Kodaň si v národním kontextu vede ekonomicky velmi dobře. Až 70 % dánského HDP je od roku 2010 vyprodukováno právě v Kodani. V posledních letech byl zaznamenán také pozitivní vývoj: tvorba nových pracovních míst. Dnešní ekonomická úroveň je srovnatelná s tou úrovní před finanční krizí. Se svojí image zeleného, kreativního města byla Kodaň několikrát zvolena nejlepším městem na světě pro život. Město se soustředí na šest oblastí podpory: 1. zajistit udržitelný městský rozvoj a atraktivitu města, 2. posílit obchodní služby města a zredukovat náklady pro firmy, 3. zlepšit úroveň vzdělání a zaměstnání, 4. zajistit více sociální a udržitelný trh práce, 5. zvýšit inovativní veřejnou poptávku a podpořit silný růst v existujících podnicích, 6. podpořit internacionalizaci Kodaně a propagovat růst prostřednictvím mezinárodních partnerství.

Cíle města pro Cíl 8 Důstojná práce a ekonomický růst

- Dosažení 5% ročního růstu HDP v Kodani do roku 2020
- 20 000 nových pracovních pozic v soukromém sektoru v Kodani do roku 2020
- Kodaň jako jedno ze tří nejatraktivnějších měst pro život
- Podniky v Kodani fungují způsobem, který je environmentálně a sociálně udržitelný
- 5% roční růst v počtu turistů
- 60 mezinárodních konferencí pořádaných v Kodani každý rok

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 8 Důstojná práce a ekonomický růst

- Kodaňská obchodní a růstová politika
- Kulturní a volnočasová politika 2019-2019
- Vize 2020 – růst prostřednictvím práce a vzdělání
- Kodaňská politika veřejných zakázek

Vybrané iniciativy pro Cíl 8 Důstojná práce a ekonomický růst

- Obchodní dům Kodaň (Københavns Erhvervshus)

- Mezinárodní dům
- Regionální rekruotační služby
- Obchodně zaměřené síly: CLEAN, Gate21, Copenhagen Healthtech Cluster, Copenhagen FinTech, Copenhagen Film Fund, Interactive Denmark, The House of the Sound, Copenhagen Food Space, Copenhagen Fashion Week, Design week...
- Zelené veřejné zakázky
- Digitalizace

Obchodní dům Kodaň (Københavns Erhvervs hus) slouží jako brána pro firmy do města ve fyzickém, telefonním a digitálním smyslu. Jakékoli problémy při zakládání nové firmy jsou řešeny právě prostřednictvím tohoto Domu a to také prostřednictvím digitální platformy, není důvod přímého kontaktu. Město takto cílí na zlepšení dosavadní pozice Kodaně v hodnocení dánských municipalit v oblasti obchodního prostředí. V tomto srovnání měla Kodaň určitá negativní hodnocení ze strany soukromého sektoru.

Mezinárodní dům je zase branou pro mezinárodní talenty do Kodaně. Tento dům napomáhá talentům začít s jejich prací, výzkumem... Sdružuje celou řadu autorit pod jednou střechou (The City of Copenhagen, 2018).

Silný a inovativní obchodní sektor a dobrá infrastruktura jsou klíčovými podmínkami pro rozvoj udržitelné Kodaně. Město chce využít veřejné inovativní tendry tak, aby městská kupní síla mohla být přizpůsobena tomu aby lépe vytvářela městská řešení budoucnosti. Jde o to zapojit trh do procesu vylepšování města jako celku. Tímto Kodaň pokládá základy novému vysoko růstovému obchodu a propaguje řešení, že kterých mohou benefitovat i jiná města na národní, regionální i globální úrovni. Například město již založilo hned několik žijících laboratoří a testovacích lokalit po městě. Infrastruktura je neustále vylepšována prostřednictvím rozšiřování cyklostezek, optimalizace dopravní sítě a optimalizací a expanzí městské hromadné dopravy.

Cíle města pro Cíl 9 Průmysl, inovace a infrastruktura

- Do roku 2025, dvě třetiny růstu dopravy by měla představovat aktivní doprava (pěší, cyklistická) nebo hromadná doprava
- 75 % všech cest po městě by mělo být prováděno pěšky, na kole nebo prostřednictvím MHD
- 50 % dojíždění za prací nebo do škol by mělo být prostřednictvím cyklistické dopravy
- Uhlíkově neutrální hromadná doprava
- Snížení časové vzdálenosti v dopravě obyvatel
- Implementace inteligentních dopravních řešení: řešení dopravních zácp
- Vylepšit MHD, cyklistickou infrastrukturu, pěší podmínky a přepracovat silniční infrastrukturu a vytvořit dopravní synergie
- Poskytnout lepší parkovací infrastrukturu pro podniky s využitím chytrých řešení
- Podpořit kontinuální udržitelný městský rozvoj

- Partnerství městských řešení s podniky a výzkumnými institucemi
- 60 % firem v „Hlavním regionu“ by mělo být inovativních do roku 2020
- 25 % inovativních firem v regionu by mělo spolupracovat s výzkumnými institucemi do roku 2020
- Meziroční zlepšení v podobě nárůstu 5 procentních bodů v podílu firem, které jsou spokojeny se snahami města Kodaň a s úrovní poskytovaných služeb

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 9 Průmysl, inovace a infrastruktura

- Územní plán 2015
- Kodaňská obchodní a růstová politika 2015-2020
- Komunita Kodaň
- Kulturní a volnočasová politika
- Kodaňský klimatický plán 2025
- Plán adaptace na změny klimatu
- Plán zdrojů a odpadů 2018

Vybrané iniciativy pro Cíl 9 Průmysl, inovace a infrastruktura

- Metro City Ring, Metro do Nordhavnu, Metro do Sydhavnu
- Adaptace autobusů
- Plán na kompletní přechod na elektrické autobusy
- Cyklistická infrastruktura ve městě
- Regionální partnerství na propojení MHD infrastruktury
- EnergyBlock
- Žijící laboratoř Strandvejen
- Automatizace vlaků S-trains
- Kodaňská laboratoř pro řešení
- Street Lab
- Chytrá Kodaň

EnergyBlock se zaměřuje na budoucnost energetiky ve městě a konkrétně na decentralizaci produkce energie jako jednoho z řešení jak naplnit závazky v oblasti klimatu. Projekt se zaměřuje na lokální produkci energií a lokální distribuci energií.

Environmentálně přátelské autobusy jsou elektrické autobusy, které Kodaň testuje pro jejich plošné nasazení ve městě. To má přispět k cíli města ohledně uhlíkové neutrality.

Street Lab poskytuje zázemí pro testování nejrůznějších nových technologií. Město se tak aktivně proměňuje na laboratoř a testují se v něm nejnovější technologie. Umožňuje to spolupráci veřejného sektoru a soukromého sektoru a také to umožňuje zapojení občanů do celého procesu. V neposlední řadě tímto způsobem město implementuje nejmodernější technologie a získává tím prvenství na národní, evropské nebo i světové úrovni.

Tzv. **The Great Corridor** (Velký koridor) zahrnuje partnerství s názvem STRING: regionální partnerství mezi některými německými spolkovými republikami švédskými regiony a dánskými regiony. Kodaň prostřednictvím tohoto koridoru vytvořila zelený dopravní koridor. S podporou EU tento projekt vytvořil koridor pro alternativní pohonné hmoty (elektřina, vodík, plyn) z Osla, před Kodaň do Hamburku. Sestává například ze 70 rychlodobíjecích stanic pro

elektromobily a tři bioplynových stanic. Koridor je významný tím, že podporuje meziregionální, popř. mezinárodní zelenou a udržitelnou mobilitu (The City of Copenhagen, 2018).

Nerovnosti jsou v Kodani na vzestupu v posledních letech. Město však chce být otevřeno všem. Nechce být městem, které vytváří vhodné podmínky pouze těm na vrcholu sociální pyramidy, naopak chce pomáhat právě těm, kteří pomoc nejvíce potřebují. Kodaň je velmi diverzifikované město a tím je unikátní. Hlavní cíle zahrnují snížení počtu osob žijících v chudobě a proto se město neustále snaží vyrovnat sociální rozdíly, například mezi dánskými dětmi a dětmi jiných etnických skupin. Jedna z priorit je také zajistit, že město nabízí dostupné bydlení ve všech cenových kategoriích a není jen městem pro bohaté.

Cíle města pro Cíl 10 Méně nerovností

- Dosahovat relativně nejlepších výsledků v oblasti zaměstnání znevýhodněných osob
- Kodaň musí být městem kde se každý cítí rovnocenným členem komunity
- Méně dětí vyrůstá v chudobě
- Všichni mladí mají stejné příležitosti ohledně vzdělání a trhu práce
- Všichni občané jsou bráni jako sobě rovni
- Zaměstnanecké příležitosti pro potřeby všech občanů
- Méně vystěhovávání ve znevýhodněných městských oblastech
- Méně osob bez domova
- Více různorodé portfolio bydlení ve znevýhodněných městských oblastech
- Více atraktivní bydlení ve znevýhodněných městských oblastech
- Zvýšená rovnost ohledně zdraví ve znevýhodněných městských oblastech
- Více občanů nad 30 let, bydlících ve znevýhodněných městských oblastech, má příležitosti pro adekvátní vzdělání a práci
- Více dětí a mladistvých, žijících ve znevýhodněných městských oblastech, se zapojuje do kulturních a rekreačních aktivit

Vybrané strategie/politiky pro Cíl 10 Méně nerovností

- Vize 2020
- Integrace v Kodani
- Politika znevýhodněných městských oblastí
- Sociální strategie
- Politika zdraví
- Politika veřejných zakázek
- Politika osob se zdravotním postižením
- Kulturní a volnočasová politika 2016-2019

Vybrané iniciativy pro Cíl 10 Méně nerovností

- Akce pro rovný přístup
- Udržet podíl sociálního bydlení na 20 %
- Iniciativa proti sociálnímu dumpingu
- Bydlení přizpůsobené potřebám

- Bydlení podporující inkluzi
- Blíže rodině
- Nové konstrukční řešení sociálního bydlení
- Zaměření na diskriminaci, nerovnosti a lidská práva
- Thorvaldsenovo muzeum: jazykové kurzy pro jazykové školy
- Akční plán proti alkoholismu a zneužívání dalších návykových látek
- Akční plán lepšího mentálního zdraví

Holiday camp (Ferie camp) cílí na ty rodiny, které nemají možnost zorganizovat perfektní dovolenou pro své děti. Proto Kodaň zavedla tento kemp, který je zcela zadarmo. Děti se na něm mohou účastnit kulturních a sportovních aktivit během letních prázdnin. Cílí hlavně na děti v letech 6-17. Je hned několik lokalit a není vyžadována žádná registrace v předstihu.

Sociální bydlení je oblast, kde se chce Kodaň ujistit, že město nabízí dostupné bydlení ve všech cenových kategoriích a tudíž každý má nárok na adekvátní bydlení. Počet sociálních bytů musí reagovat na populační vývoj, proto je nutné zachovat určitý stabilní procentuální podíl sociálních bytů a jak roste populace počet bytů se také zvyšuje a hlavně neklesá podíl. Nový residenční budovy tedy musí obsahovat alespoň 25 procent sociálních bytů (The City of Copenhagen, 2018).

Do roku 2050 mají dvě třetiny obyvatel světa žít ve městech. Tento celosvětový proces urbanizace klade důraz na potřebu udržitelného rozvoje a plánování měst. Každoročně se v Kodani zvýší počet obyvatel asi o 10 000. A všem obyvatelům chce Kodaň poskytnout ty nejlepší možné podmínky pro život. Více obyvatel v Kodani je vítáno protože více obyvatel znamená více lidí, kteří spotřebovávají méně zdrojů, používají udržitelná energetická řešení a více používají cyklistickou dopravu a MHD. Právě negativní dopad z každodenního života je ve městě prioritou číslo jedna, která je potlačována. Prioritou je také zlepšení kvality ovzduší. V Kodani je také značná diverzifikace obyvatel, což představuje pozitiva, ale i negativa v tom, že lidé různých etnických původů vytvářejí uzavřené skupiny a někteří jsou zcela opomíjeni společností. Solidarita a bezpečnost jsou také velmi důležité priority. S tím jak se město rozrůstá a vznikají nové čtvrtě, je potřeba se ujistit, že město zůstává propojeno, a to jak fyzicky, tak sociálně. Adekvátní bydlení musí být dostupné všem, nestačí jen větší nabídka bytů, musí být zajištěno, aby byla nabídka rovnoměrná pro všechny cenové kategorie.

Cíle města pro Cíl 11 Udržitelná města a obce

- 20 % bytů by měly představovat sociální byty
- 6 000 nových bytů pro mladé do roku 2027
- Do roku 2025, 90 % obyvatel Kodaně souhlasí s prohlášením, že jejich okolí bydliště je pulzujícím a rozmanitým místem
- Obyvatelé Kodaně tráví 20 % více času ve městě
- Počet znevýhodněných městských oblastí klesne alespoň na polovinu

- Dvě třetiny obyvatel Kodaň si myslí, že žijí v čistém městě
- 20% redukce spotřeby tepla ve městě
- 10% redukce spotřeby energie ve městě
- 70 % obyvatel Kodaň věří, že mají k dispozici příležitosti uplatnit se a prosadit se na místní úrovni
- Třídění a spalování plastů
- Výroba bioplynu z organického odpadu
- Do roku 2025, dvě třetiny růstu dopravy by měla představovat aktivní doprava (pěší, cyklistická) nebo hromadná doprava
- 75 % všech cest po městě by mělo být prováděno pěšky, na kole nebo prostřednictvím MHD
- 50 % dojíždění za prací nebo do škol by mělo být prostřednictvím cyklistické dopravy
- Uhlíkově neutrální hromadná doprava
- Snížit na polovinu počet domů, které trpí hlukovým znečištěním
- Uhlíkově neutrální městské vozy do roku 2025
- Ušetření 50 % energie na pouličním osvětlení

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 11 Udržitelná města a obce

- Komunita Kodaň
- Územní plán
- Sociální strategie
- Kodaň, město architektury
- Kulturní a volnočasová politika 2016-2021
- Kodaňská cyklistická strategie 2011-2025
- Kodaňská strategie Agenda 21
- Kodaňská environmentální politika
- Politika znevýhodněných městských oblastí
- Akční plán zelené mobility 2012-2020

Vybrané iniciativy pro Cíl 11 Udržitelná města a obce

- Více znevýhodněných obyvatel disponuje adekvátním bydlením
- Udržitelná doprava
- Amager Resource Center (ARC): Udržitelná produkce energie a rekreační městská oblast
- V průběhu následujících šesti let vystavět 96 obydlí pro osoby se zdravotním postižením
- Propagovat zavedení veřejně dostupných zelených oblastí a rekreačních aktivit
- Zajistit jednoduchou a bezpečnou cyklistickou dopravu
- Nový časopis zabývající se kulturním dědictvím
- Školy neprodukující odpad
- Třídění tvrdých plastů, kartonů, kovů, papíru a biologického odpadu v domácnostech
- Mapování a průběžný monitoring znečištění ovzduší

Komunita Kodaň (Fællesskab København) představuje vizi v technické a environmentální oblasti do roku 2025. Cílem je dosažení žijícího, vzrušujícího a zodpovědného města prostřednictvím územního plánu. Cílem je taková Kodaň, která je připravena na budoucnost, zaměřena na obyvatele a hlavně tvořena samotnými obyvateli. Specifické cíle byly stanoveny v oblasti občanské spokojenosti, městské dynamiky, a přátelskosti k životnímu prostředí.

Udržitelná doprava vychází z toho, že v současnosti se 41 % dojížděk do zaměstnání a škol realizuje na kole. Cílem je zvýšit tento podíl na 50 % do roku 2025. To zahrnuje pokračující vylepšování stávající cyklistické infrastruktury. Například byly vystavěny dvě cyklostezky/pěší stezky v oblasti přístavu. Každým rokem investice do cyklistické infrastruktury rostou. V posledních letech je to asi 17 milionů USD a v roce 2025 se mají investice vyšplhat na 27-43,5 milionů USD.

Amager Resource Center (ARC) je spoluvlastněno městem a zapojuje se do celé řady rozvojových projektů, které cílí na ochranu klimatu, životní prostředí a přírodu. Města takto staví environmentálně nejefektivnější zařízení na světě. Tato zařízení stanoví nový standard cílů v oblasti životního prostředí v Dánsku i na světě. Nová elektrárna vyprodukuje o 20 % více energie z odpadu, přičemž produkuje značně menší množství emisí NO_x a CO₂ (The City of Copenhagen, 2018).

Jedna z největších výzev budoucnosti bude efektivní využití limitovaných zdrojů. Například organický odpad je bohatý na nezbytné živiny a elektronický odpad obsahuje neustále více nedostatkových kovů jako hliník a měď. Spalováním nebo skládkováním těchto zdrojů jsou poté nenávratně ztraceny. Další klíčovou oblastí je snížit odpad z potravin. Celkově se v Dánsku každý rok vyhodí asi 700 000 tun potravin, které mohly být zkonsumovány. To koresponduje finanční ztrátě o výši asi 2,26 bilionu amerických dolarů každý rok, nemluvě o vlivu na klima. Tohle vše se bude muset v budoucnu změnit tak, aby nakládání se zdroji bylo efektivnější.

Vybrané cíle pro Cíl 12 Odpovědná výroba a spotřeba

- Zredukovat množství odpadu o 6 000 tun do roku 2018 ve srovnání s rokem 2013
- Efektivnější třídění odpadu občany a firmami
- Do roku 2018 by všichni obyvatelé Kodaně měli být schopni recyklovat většinu známých druhů odpadu
- Do roku 2018 město vystaví high-tech spalovnu odpadu
- Většina obyvatel Kodaně využívá systémy sdílení, výměny nebo recyklace
- Město stanoví příslušné ekologické požadavky v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 12 Odpovědná výroba a spotřeba

- Plán zdrojů a odpadů 2018
- Klimatický plán
- Politika veřejných zakázek 2014-2018

Vybrané iniciativy pro Cíl 12 Odpovědná výroba a spotřeba

- Větší monitoring informovanost
- Tři nové recyklační stanice
- Více možností pro třídění odpadů
- Multifunkční odpadové řešení ve veřejných prostorech
- Recyklace cihel
- Kontejnery pro plasty, kovy a drobnou elektroniku
- Zvýšené třídění nebezpečného odpadu
- Lepší značení odpadních nádob
- Optimalizace odpadních systémů
- Zálohy na obaly (např. recyklovatelné kelímky)
- Vylepšený systém sběru odpadu
- Experimenty s kolektory odpadu poháněnými alternativními palivy
- Spolupráce s maloobchodem za účelem redukce potravinového odpadu
- Souhrnné pokyny pro řešení v oblasti odpadu
- Informace pro start-upy
- Kulatý stůl
- Konzultant pro oblast klimatu a životního prostředí, který se zapojuje do stanovení environmentálních standardů
- Kampaň za redukci odpadů v domácnostech
- Program školení aktivistů pro oblast přírodních zdrojů

Kulatý stůl (Det Runde Bord) je soukromá nezisková organizace, která sbírá potravinový odpad z velkých akcí, které se konají ve městě. Součástí je tzv. mobilní kuchyň, kde dobrovolníci tento odpad mění na nové pokrmy. Tyto pokrmy jsou následně zmrazeny a jsou distribuovány do městských domovů pro potřebné, kde slouží jako potraviny potřebným osobám. Tímto způsobem je přebytek jídla, který by byl normálně vyhozen znovu využit.

Školy, které sbírají odpad (Skolen ta'r Skraldet) je dobrovolným programem pro studenty škol, který je učí zodpovědnosti a udržitelnosti v oblasti odpadů. Učitelé studenty učí o důsledcích špatného nakládání s odpady a učí je jak s odpadem nakládat efektivně (The City of Copenhagen, 2018).

Globální klima se neustále mění a na tuto změnu se musí všichni živí tvorové přizpůsobit. Změna probíhá formou buď opouštění přirozeného prostředí anebo formou ochrany prostředí před těmito změnami. Například nové technologie nás můžou před změnami ochránit. Na příkladu Kodaně se očekává, že město bude vystaveno daleko intenzivnějším srážkám a to je jedna z hlavních změn, na kterou se musí připravovat. Další změnou bude zvýšená hladina moří a vyšší teploty. Tzv. tepelný ostrov města představuje také hrozbu na kterou město musí reagovat. Město připravilo plán, jak jej ochránit před těmito negativními změnami. Plán sestává z více než 300 projektů a jednou z posledních aktivit města bylo zhotovení Plánu ochrany města před mořskými bouřemi.

Cíle města pro Cíl 13 Klimatická opatření

- Kodaň musí být schopna vyrovnat se s 30% nárůstem srážek
- Kodaň musí být schopna vyrovnat se s možnými přivalovými dešti v budoucích letech až do roku 2100
- Kodaň musí být schopna vyrovnat se s možnými bouřkami z moří v budoucích letech až do roku 2100

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 13 Klimatická opatření

- 2010: Kodaňský plán adaptace na změnu klimatu
- 2011: Kodaňský plán průtrží mračen
- 2015: Prohlášení o přizpůsobování se změně klimatu a o následných investicích s tím spojených
- 2017: Kodaňský plán mořských bouří

Vybrané iniciativy pro Cíl 13 Klimatická opatření

- Náměstí Tåsinge
- Náměstí Sankt Annæ
- Partnerství Fondu pro rozvoj trhu v oblasti přizpůsobení se změně klimatu
- Prohlášení o přizpůsobení se změně klimatu a o investicích s tím spojených
- Výsadba stromů podél silnic
- Konstrukce zelených střech
- Pořízení záchytných nádrží v kanalizační síti (pro snížení přetékání)

Náměstí Tåsinge je projektem, který byl spuštěn v roce 2014. Nachází se v tzv. klimatickém distriktu, kde je realizován první projekt na ochranu před přivalovými dešti. Vše bylo plánováno ve spolupráci s místními občany a výsledná podoba zahrnuje fungující rekreační prostranství, které zároveň hrají velmi důležitou roli co se týče retence přivalových srážek.

Kodaňský plán adaptace na změnu klimatu (Københavns Klimatilpasningsplan) počítá s důležitými investicemi do infrastruktury města za účelem ochrany města před negativními vlivy změny klimatu. Vše je děláno v duchu multifunkčnosti, tedy infrastruktura, která slouží občanům (například basketbalové hřiště, skateboardový park) a zároveň svým provedením (například zahloubení konstrukce) slouží jako ochrana před přivalovými dešti. Tento plán si získal svůj obdiv na mezinárodní úrovni a byl za svůj inovativní přístup patřičně oceněn (The City of Copenhagen, 2018).

kvality pro koupání.

Kodaň je mořskou metropolí a čistota vody v okolí je velmi důležitá pro zdraví živočichů a také pro zdraví obyvatel. Po 20 let je zde fungující spolupráce mezi dánskými a švédskými municipalitami ohledně společných řešení a spolupráce v oblasti ochrany vod. Pořádají se společné konference a jednání a jedním z výstupů je například společný monitoring vod z hlediska

Cíle města pro Cíl 14 Život ve vodě

- Město pracuje na redukcí vypouštění odpadních vod
- Město pracuje na redukcí vylévání vody z břehů v oblasti přístavu
- Město pracuje na zvýšení biodiverzity v oblasti přístavu
- Obnovit populaci měkkýšů v oblasti přístavu

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 14 Život ve vodě

- Komunita Kodaň
- Plán adaptace na změnu klimatu
- Plán odpadních vod
- Přístav plný možností: 8 hlavních oblastí pro rozvoj přístavu

Vybrané iniciativy pro Cíl 14 Život ve vodě

- Více aktivit v oblasti přístavu
- Lepší přístup k vodě
- Více rekreačních prostor u vody
- Lepší stezky a dopravní spojení
- Čistý přístav
- Přístav se zdravým životním prostředím
- Různorodost a prostor pro všechny (The City of Copenhagen, 2018)

U tohoto Cíle se město zaměřuje především na městské parky a zeleň, které mají z Kodaně udělat příjemné místo pro život. Město má být kompletně adaptované na klimatickou změnu a městská zeleň v tomto sehrává klíčovou roli. Městská zeleň napomůže vyrovnávat se s výkyvy počasí, zvýší biodiverzitu a v neposlední řadě vytvoří podmínky pro spokojený život obyvatel. Cíl je prostý: vytvořit co nejvíce nové městské zeleně a lepší péče o tu stávající. Konkrétně více stromů podél silničních komunikací, více zelených nádvorí, více zelených prostor, více zelených střech.

Cíle města pro Cíl 15 Život na souši

- 75 % obyvatel Kodaně by mělo do roku 2025 shledávat Kodaň zeleným městem
- Dva nové projekty pro vylepšení/ochranu přírody/zeleně ve městě každý rok
- 100 000 nových stromů do roku 2025

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 15 Život na souši

- Komunita Kodaň
- Městská příroda v Kodani 2015-2015
- Kodaňská politika stromů 2016-2026
- Kodaňský rozvojový plán 2015

Vybrané iniciativy pro Cíl 15 Život na souši

- Městský les pro Amager: 14 hektarů městského lesa do roku 2018
- Zelené nástroje: vývoj nástroje pro kalkulace a distribuci zelených opatření

- Ochrana přírody a obnovení přírody
- 100 000 nových stromů
- 300 pracovních míst v oblasti ochrany a obnovy přírody
- Zelená nádvoří
- Městské zahrady (The City of Copenhagen, 2018)

64 % celkových veřejných výdajů Dánska je spravováno obcemi a regiony. Podle OECD je Dánsko třetí na světě z pohledu ekonomické decentralizace. Občané mají možnost vyjádřit se k rozvoji města. Město je také velmi inkluzivní co se týče běžného každodenního života, což mu umožňuje o sobě tvrdit je využívá prvků občanské participace. Úplně každý se může dostat do přímého kontaktu se starosty a mít příležitost vyjádřit svůj názor. Město chce své občany při rozvoji města využívat ještě více pomocí nových nástrojů.

Cíle města pro Cíl 16 Mír, spravedlnost a silné instituce

- Podíl občanů, kteří se v oblasti bydliště necítí bezpečně nesmí překročit 10 % do roku 2017
- Podíl občanů, kteří se v oblasti bydliště necítí bezpečně během večera nesmí překročit 15 % do roku 2017
- Musí být skoncováno s kriminalitou mladistvých, zejména s vážnými a násilnými trestné činy
- Snížení podílu občanů, kteří zažívají diskriminaci
- Zvýšený podíl občanů, kteří se považují za demokratické občany
- V časovém rozmezí 2017-2025 vzroste účast v komunálních, regionálních a národních volbách (zejména ve znevýhodněných městských oblastech)
- Méně mladistvých páchá trestné činy
- Více občanů se speciálními potřebami je zapojeno do vzdělávání a do pracovního trhu
- Více občanů se speciálními potřebami shledá, že se zvyšuje kvalita jejich života
- Více občanů je spokojeno se spoluprací se Správou sociálních služeb
- Alespoň 90 % registrovaných případů ve Správě sociálních služeb je včas zpracováno
- 4,8 milionu návštěvníků knihoven a 2,9 milionu zapůjčených knih
- 2 miliony lidí navštěvující sportovní zařízení
- 3,8 milionu lidí navštěvující kulturní centra

Vybrané politiky/strategie pro Cíl 16 Mír, spravedlnost a silné instituce

- Program bezpečné město
- Kodaňská strategie knihoven 2014-2019
- Kulturní a volnočasová politika 2016-2019
- Sociální strategie
- Kodaňská politika postižení
- Politika znevýhodněných městských oblastí
- Vize 2020: růst prostřednictvím práce a vzdělání

- Politika integrace
- Dohoda pro mladé 2015
- Komunita Kodaň
- Politika osob se zdravotním postižením

Vybrané iniciativy pro Cíl 15 Mír, spravedlnost a silné instituce

- Rada mladých
- Exit program
- Průzkum bezpečnosti
- Barometr integrace (The City of Copenhagen, 2018)

Cíle udržitelného rozvoje je potřeba realizovat prostřednictvím partnerství občanů, veřejného sektoru, obchodu a organizací. V Kodani se klade důraz na jak místní spolupráci, tak na spolupráci na globální úrovni. Kodaň je průkopnickým městem co se týče PPP projektů (partnerství veřejného a soukromého sektoru) a tzv. partnerství Triple-helix, kde se setkávají znalosti z institucí, obchodního sektoru a veřejného sektoru a společně vytváří inovativní společná řešení. Prostřednictvím těchto řešení vznikají nové patenty, nová pracovní místa, navyšuje se objem exportu. V oblasti spolupráce napříč všemi sektory je Kodaň na světové špičce a právě toto partnerství napříč sektory a na všech úrovních správy včetně té globální je klíčové pro efektivní naplňování Cílů udržitelného rozvoje. V Kodani jsou partnerství jako například partnerství zelených měst a tímto se sdílí informace mezi městy a transferují se nové technologie. Nejdůležitější partnerství města je to, které má se svými občany.

Cíle města pro Cíl 17 Partnerství ke splnění Cílů

- Propagace hromadné dopravy: tříprocentní nárůst každý rok
- 60 mezinárodních konferencí pořádaných v Kodani každý rok
- 25 % inovativních podniků by mělo spolupracovat s výzkumnými institucemi do roku 2020

Vybrané politiky/strategie

- Kulturní a volnočasová politika 2016-2019
- Kodaňská obchodní a růstová politika 2015-2020
- Politika veřejných zakázek 2014-2018
- Sociální strategie
- Společně pro město
- Kodaňský klimatický plán

Vybrané iniciativy

- Uživatelský panel a digitální uživatelský panel
- TEAM Courage to life
- Kodaňská laboratoř řešení (Copenhagen Solutions Lab)
- The Welfare clinic

- Greater Copenhagen
- CPH partneři v oblasti klimatu
- Tým pro zelené veřejné zakázky
- Partnerství pro zelené veřejné zakázky
- Města bojují s diabetem
- Aliance uhlíkově neutrálních měst
- Global Green Growth Forum (3GF)
- ICLEI: lokální vláda pro udržitelnost
- C40
- Partnerství s Pekingem
- Eurocities
- Sportovní projekty
- Dětská basketbalová nadace
- Služby životního prostředí (The City of Copenhagen, 2018)

DRAFT

5. Případová studie: Helsinky

Helsinky se v roce 2019 staly prvním evropským městem, které dodalo na OSN zprávu o naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Stalo se tak na politickém fóru na vysoké úrovni o udržitelném rozvoji (High Level Political Forum on sustainable development).

V roce 2018 se Helsinky dobrovolně zavázaly, že budou pravidelně posílat zprávy o své implementaci Cílů udržitelného rozvoje. Zpráva byla dokončena v červnu 2019 a tato kapitola bude rozebírat její zjištění.

V obecné rovině zpráva zjistila, že cíle, které byly definovány v poslední rozvojové strategii města odpovídají Cílům udržitelného rozvoje OSN. Zpráva dále zjišťuje, že mnoho opatření již podpořilo a realizovalo tyto cíle a že zpráva bude použita jako východisko při zpracovávání nové rozvojové strategie města.

Helsinky na své cestě za udržitelností úzce spolupracují s New Yorkem a podporují další města aby také započala s dobrovolným reportováním. Starosta Helsinek Jan Vapaavuori na fóru prohlásil, že „vliv měst ve světě neustále roste ve spojitosti s urbanizačním procesem. Města tak spojují síly s celými státy jako partnery při řešení globálních problému a ta nejdůležitější práce Agendy 2030 je ta, která je realizována na lokální úrovni čili nejbliž občanům“ (Smart Cities World, 2019).

Městská rozvojová strategie je zpracována na roky 2017-2021 a nese ambiciózní název: Nejfunkčnější město na světě (dále jen Helsinská strategie). Strategie stanovuje ambiciózní a jasné cíle pro město. Cílem je vytvořit město, které je více mezinárodní, orientované na služby a atraktivní. Helsinky je v této strategii místem a zároveň komunitou. Město je tvořeno samotnými občany a společně s městem občané vytvářejí čisté a bezpečné prostředí. Strategie zdůrazňuje roli měst jako klíčových aktérů na poli řešení globálních problémů. Bezpočet cílů je zaměřeno právě na naplňování Cílů udržitelného rozvoje. Helsinská strategie má celkem tři hlavní oblasti: **Zajištění udržitelného růstu** (SDGs 1-16), **rozvíjející se služby** (SDGs 1, 3-5, 8-11, 16) a **odpovědný management financí** (1, 8, 16). Tyto tři oblasti obsahují celkem 14 obecných cílů. Každý z těchto cílů naplňuje minimálně jeden z Cílů udržitelného rozvoje OSN kromě Cíle 17 Partnerství ke splnění cílů.

14 zmíněných obecných cílů ve strategii jsou: **Příjemné a bezpečné, zdravé a fit, starající se o blaho dětí a mladistvých, sportovní a aktivní, funkční městská struktura, vitální, různorodá příroda, uhlíkově neutrální, zaměřené na obyvatele a poutavé, digitální, učící se, přátelské k podnikům, odpovědné vedení, finančně udržitelné.** Podle korespondující barvy textu jednotlivých cílů lze vidět jejich příslušnost do 3 zmíněných oblastí. Tabulka 7 přehledně znázorňuje jaké cíle Helsinské strategie naplňují jednotlivé Cíle udržitelného rozvoje OSN (City of Helsinki, 2019a).

Tabulka 7: Cíle Helsinské strategie podle jejich náležitosti pod Cíle udržit. rozvoje OSN (zdroj: City of Helsinki, 2019a)

Cíl udržitelného rozvoje OSN	Cíle Helsinské strategie 2017-2021 naplňující daný Cíl udržitelného rozvoje OSN
1 Konec chudoby	Zdravé a fit, starající se o blaho dětí a mladistvých, digitální, učící se, finančně udržitelné
2 Konec hladu	Zdravé a fit
3 Zdraví a kvalitní život	Příjemné a bezpečné, zdravé a fit, starající se o blaho dětí a mladistvých, sportovní a aktivní, uhlíkově neutrální, odpovědné vedení
4 Kvalitní vzdělání	Zdravé a fit, starající se o blaho dětí a mladistvých, uhlíkově neutrální, učící se
5 Rovnost mužů a žen	Příjemné a bezpečné, zaměřené na obyvatele a poutavé, učící se, odpovědné vedení
6 Pitná voda, kanalizace	Různorodá příroda
7 Dostupné a čisté energie	Uhlíkově neutrální
8 Důstojná práce a ekonomický růst	Zdravé a fit, starající se o blaho dětí a mladistvých, funkční městská struktura, vitální, uhlíkově neutrální, digitální, učící se, přátelské k podnikům, odpovědné vedení, finančně udržitelné
9 Průmysl, inovace a infrastruktura	Příjemné a bezpečné, funkční městská struktura, uhlíkově neutrální, digitální, přátelské k podnikům
10 Méně nerovností	Příjemné a bezpečné, zdravé a fit, starající se o blaho dětí a mladistvých, sportovní a aktivní, funkční městská struktura, zaměřené na obyvatele a poutavé, digitální, učící se, odpovědné vedení
11 Udržitelná města a obce	Příjemné a bezpečné, starající se o blaho dětí a mladistvých, funkční městská struktura, uhlíkově neutrální, zaměřené na obyvatele a poutavé, digitální
12 Odpovědná výroba a spotřeba	Uhlíkově neutrální
13 Klimatická opatření	Uhlíkově neutrální, různorodá příroda
14 Život ve vodě	Různorodá příroda, uhlíkově neutrální
15 Život na souši	Různorodá příroda, uhlíkově neutrální
16 Mír, spravedlnost a silné instituce	Příjemné a bezpečné, starající se o blaho dětí a mladistvých, zaměřené na obyvatele a poutavé, digitální, odpovědné vedení, finančně udržitelné
17 Partnerství ke splnění cílů	-

Podrobněji se zpráva věnuje Cílům udržitelného rozvoje 4, 8, 10, 13 a 16. Proto budou právě tyto Cíle rozebrány podrobněji v následující části kapitoly, věnovat se však budeme v nějaké formě všem Cílům.

Podle OECD bylo v roce 2015 v zemích OECD 13,4 % obyvatel do 18 let, kteří žili v relativně chudých rodinách (procentuální podíl lidí do 18 let, kteří žijí v rodinách jejichž příjem je maximálně 50 % mediánu průměrného příjmu v celé zemi pro korespondující věkovou skupinu) a v několika zemích se tento podíl dokonce oproti roku 2004 zvýšil. V Helsinkách tato hodnota relativní chudoby činila v roce 2017 11,8 % (zde je ukazatel mírně upraven: místo 50 % mediánu průměrného příjmu počítá s 60 % mediánu průměrného příjmu). V absolutních číslech tohle procento znamená 12 383 mladých obyvatel Helsinek ve věku do 18 let, žijících v relativní chudobě. Pozitivní pro město však je, že hodnota tohoto ukazatele byla v roce 2008 16,7 %; je zde tedy patrný pokles.

Helsinky cílí na extenzivní a systémovou změnu, které by redukovala sociální vyloučení a regionální segregaci. Občané, kteří potřebují pomoc mají obdržet adekvátní pomoc ještě před tím, než nastanou problémy. Tato iniciativa je realizována prostřednictvím projektu pro sociální inkluzi mladých (Project for Youth Social Inclusion) a prostřednictvím projektu podpory zdraví a sociální péče (Health and Welfare Promotion Project). Jakékoli sociální problémy mají být potlačeny již v samotném zárodku než přerostou ve větší potíže (City of Helsinki, 2019b).

Podvýživa je palčivým tématem ve světě, avšak ve vyspělých zemích je problémem její pravý opak; tedy obezita. Mezinárodní srovnání bylo demonstrováno na grafu 6 v kapitole 3. Zde lze pozorovat, že sledovaných 45 evropských měst jsou Helsinky na 32. místě co se týče indexu obezity. I z mezinárodního srovnání lze tedy vidět, že ve městě je obezita problémem. Konkrétně 46 % účastníků výzkumu ve věku 18-64 let mělo hodnotu BMI alespoň 25, což je již klasifikováno jako nadváha. 19 % mělo BMI alespoň 30 což je již klasifikováno jako obezita. V městě proto vznikl program prevence a léčby obezity (Sutjakka Stadi). Obezita je problémem, který bude ve městě léčen ve všech věkových kategoriích prostřednictvím metod chytrých rodin (poradní služby pro rodiny v oblasti výživy), prostřednictvím školní osvěty, prostřednictvím více sportovních aktivit, prostřednictvím digitálních služeb a prostřednictvím školení personálu, který pečuje o seniory (City of Helsinki, 2019b).

Podle Eurostatu, 68 % obyvatel EU nad 16 let si v roce 2016 myslelo, že jejich zdraví je dobré nebo velmi dobré. V Helsinkách 70 % obyvatel nad 20 let si v roce 2018 myslelo, že jejich zdraví bylo dobré nebo velmi dobré. Podíl osob, které vykonávají několik hodin týdně nějaké sportovní či pohybové aktivity činil u věkové skupiny 20-54 let 34 %, u věkové skupiny 55-74 let 20 % a u věkové skupiny nad 75 let 13 %. Zvyšování počtu lidí, kteří se zapojují do sportovních či pohybových aktivit je jedním z pilotních projektů Helsinské strategie. Cílem je udělat z pohybových aktivit něco, co je jednoduché a atraktivní. Zvláštní důraz je kladen na osoby, které se do pohybových aktivit zapojují jen zřídka a dále na osoby s omezenou schopností pohybu (City of Helsinki, 2019b).

Na celém světě je v současnosti 265 milionů dětí, kterým se nedostává školní docházky, z toho 22 % jsou děti ve věku prvního stupně školní docházky. V Helsinkách mělo 94,4 % dětí (v roce 2018) zaručené vzdělání po dokončení povinné školní docházky. Právě dostupnost adekvátního vzdělání pro všechny je hlavním cílem města. Město investovalo 2 miliony euro do toho, aby školní vzdělávání mohlo zůstat bez poplatků. Důraz je kladen také na kvalitu vzdělávání, cílí se na práci ve skupině, podpora kreativního myšlení a řešení problémů. Dalšími projekty pro žáky škol jsou projekty v oblasti digitalizace. Součástí je také Imigrační plán 2018-2021, který má za cíl zvýšit kvalitu vzdělávání u imigrantů.

Helsinky také poskytují zadarmo péči o pětileté děti. Participace na tomto programu se již zvedla na cílovou úroveň. Od podzimu 2018 se děti učí cizí jazyk už v první třídě. Do vzdělávacích osnov byla také zapojena environmentální výchova (City of Helsinki, 2019b) (City of Helsinki, 2020).

Konkrétní opatření/cíle města pro Cíl 4 Kvalitní vzdělání

- Dětem ve věku pěti let je zajištěna denní péče zdarma se vzděláním po dobu 4 hodin denně
- Inkluzivní školy poskytují studentům podporu na lokální úrovni
- 2 miliony euro na zajištění vzdělání, které je zdarma (nákup učebnic, výlety...)
- Vzniky klastrů: klastr kompetencí v oblasti sportů, klastr kompetencí v oblasti stavebního průmyslu
- Přes zdokonalování učebního prostředí po rozvíjení know-how
- Digitalizace učení
- Environmentální výchova vychovává občany uvědomělé k životnímu prostředí
- Rovný přístup ke vzdělání pro imigranty
- Positivní diskriminace jako nástroj realizace vzdělávání za účelem prevence segregace
- První cizí jazyk vyučován již v první třídě
- Zdvojnásobení počtu míst pro brzké učení anglického jazyka
- Předškolní výuka cizích jazyků (City of Helsinki, 2019a)

I přes to, že životní úroveň obyvatel na světě se zvyšuje a participace žen ve společnosti stoupá, jsou to právě ženy, které vykonávají až 2,6krát víc neplacené práce a domácí práce než muži. Problémem je také diskriminace žen přicházející do Helsinek za prací ze zahraničí. Zaměstnanost přistěhovaných žen (ve věkové kategorii 18-64 let) činila v roce 2017 pouhých 48 %, zatímco zaměstnanost žen pocházejících z Finska činila v témže roce 77 %. A jsou to právě ženy, které mají mezi přistěhovalci nejnižší pravděpodobnost na získání práce, nejčastěji z důvodu nízké úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání. Tyto ženy často zůstávají doma jako ženy v domácnosti. Město Helsinky těmto ženám umožnilo snazší participaci na rekvalifikačních programech, vzdělávacích programech... To se podařilo díky pracovním skupinám probíhajících v arabštině a somálskému jazyce. V těchto skupinách se účastníci učí jaké jsou

jejich možnosti a jak přesně funguje finský trh práce. Každoročně má tento program 80-120 účastníků, z nichž následně 50-70 % nastoupí do zaměstnání nebo do vzdělávací instituce (City of Helsinki, 2019b).

V rámci tohoto Cíle se říká, že 2 miliardy lidí postrádá přístup k čisté pitné vodě. Helsinky jsou městem s nejčistší vodou na světě. Pitná voda je v Helsinkách zajišťována obecním orgánem Helsinského krajského úřadu HSY. Voda do Helsinek přichází prostřednictvím 120 kilometrů dlouhého vodovodního tunelu z jezera Päijänne, jehož kvalita vody je vysoká. Bezpečnost a kvalita pitné vody je pak zajištěna kvalitní infrastrukturou. Systém vodovodního potrubí umožňuje vodě obcházet případné praskliny v potrubí, čímž je dosaženo minimálních výpadků v zásobování vodou i v případě mimořádných situací (City of Helsinki, 2019b).

Celosvětově se v roce 2017 spotřebovalo 133 853,38 TWh fosilních paliv. 1.4.2019 byl v Helsinkách vyhlášen zákaz používání uhlí s platností od 1.5.2029. Město se tak hodlá odstartovat mezinárodní soutěž, která se bude soustředit na nalezení alternativy k uhlí, které je v současnosti využíváno pro vytápění města. Tato alternativa musí být co nejudržitelnější a s minimálním využitím biomasy. Hlavní cena v této soutěži je plánována na 1 milion euro (City of Helsinki, 2019b).

Helsinky cílí na to dosáhnout toho, aby se z něj stalo nepřátelštější město pro podnikání ve Finsku. Tím se myslí především poskytnout podnikům takovou městskou strukturu, která jim nabízí atraktivní a různorodé místní příležitosti ve spojitosti s dobrou dopravní dostupností. Město se tak snaží vytvořit funkční a příjemné prostředí, které zajišťuje stabilní růst firem a které podporuje inovace a udržitelný ekonomický růst.

Město odstartovalo několik projektů, které mají nalákat zahraniční investory. Město se tak v současnosti stává jakousi pokusnou laboratoří pomocí níž má být dosaženo nových inovací. Podstatná část finančních prostředků cílí na centrum města. Konkrétně se inovace rozvíjí ve třech hlavních oblastech: podnikání založené na růstu, inovativní ekosystém a univerzitní kampusy. Město má zpracovaný plán, který z něj má do roku 2035 učinit uhlíkově neutrální město a tento plán také dává základy udržitelné výrobě a spotřebě. Vzdělávání na trhu práce se nezaměřuje na současnou poptávku, ale plánuje budoucí poptávku. Město také odstartovalo program Mukama (Společně), který cílí na prevenci vyloučení mladých lidí na trhu práce. Město se také zabývá opatřeními, která mají pomoci podnikům při nedostatku zaměstnanců.

Město podniká také kroky k zajištění udržitelného hospodářského růstu a zaměstnanosti. Cílí se především na vytváření nových důstojných pracovních míst. Udržitelný hospodářský růst je podporován vytvářením operačních podnikových prostředích, které podporují udržitelný rozvoj investicemi do technologického rozvoje, do inovací... Město se také snaží dohlížet na to aby všichni zaměstnavatelé dodržovali základní pracovní a etické zásady (City of Helsinki 2020).

Data města hovoří o tom že se městu daří vytvářet prostředí atraktivní pro nové podniky. V roce 2017 bylo ve městě založeno 5 647 nových podniků. V roce 2018 to bylo 6 701 nových podniků. Zaměstnanost stoupla v roce 2018 na hodnotu 74 %, v roce 2017 tato hodnota činila 72,4 %. Nezaměstnanost poklesla z 8,4 % (2017) na 7,9 % (2018). Na druhou stranu ne všechna data jsou pozitivní. Emise skleníkových plynů činily v roce 2017 647 000 tun CO₂ a v roce 2018 tato hodnota činila 654 000 tun (City of Helsinki, 2019a).

Konkrétní opatření/cíle města pro Cíl 8 Důstojná práce a ekonomický růst

- Rozvoj města s důrazem na pěší dopravu
- Úspěšná iniciativa, která přilákala chytré a zelené investice
- Nové služby, které rozvíjejí město jako město přátelské k podnikání
- Město jako laboratoř při vyvíjení nových řešení s obchodním potenciálem
- Konzultace pro zakládající podniky
- Vytvoření obchodního ekosystému a klastrů na základě polohy a síťové spolupráce
- Oblast Maria 01 se stane největším kampusem v severní Evropě
- Kampus Meilahti se stane inovačním a obchodním kampusem v oblasti zdravotnictví na mezinárodní úrovni
- Princip otevřených dat jako podpora podnikání
- Experimenty v oblasti nízkouhlíkových přepravních služeb
- Úspory prostřednictvím lepšího hospodaření s půdou
- Plán pro cirkulační a sdílenou ekonomiku
- Program Brygga nabízí studentům alternativy před započítím univerzitního vzdělání (City of Helsinki, 2019a)

9 PRŮMYSL, INOVACE A INFRASTRUKTURA

Podíl financí směřujících na výzkum a vývoj činil v roce 2014 globálně 1,7 % HDP. Oproti roku 2000 to byl růst o 0,2 procentního bodu. V Helsinkách šlo na výzkum a vývoj v roce 2017 2,98 milionu euro a oproti roku 2000 to byl nárůst o 52 %. Cílem Helsinek je stát se jednou z nejlepších lokalit v Evropě pro startupové aktivity mít nejatraktivnější klastr firem a individuálních osob, které si kladou za cíl udělat ze světa lepší místo pro život. Je zajištěna spolupráce s univerzitami, kulturními institucemi, developery... Prostřednictvím městského inovačního fondu město financuje projekty, které pomáhají vytvářet obchodní a kompetenční základnu (City of Helsinki, 2019b).

10 MÉNĚ NEROVNOSTÍ

Po odvedech ze mzdy, 17,3 % obyvatel EU byli obyvateli s nízkými příjmy v roce 2016 (obyvatelé s nízkými příjmy jsou takoví lidé, jejichž domácnost disponuje příjmy na osobu, které jsou menší než 60 % mediánu příjmů všech domácností). V roce 2017 obdrželo celkem 32 000 obyvatel (asi 5 % obyvatel města) Helsinek sociální pomoc po dobu alespoň 10 měsíců ročně. Většinou se jednalo o rodiny s dětmi. Snižování nerovností mezi jednotlivými skupinami obyvatel je jedním z nejdůležitějších cílů města. Jde především o prevenci, problém musí být řešen

v samotném zárodku aby nepřerostl ve větší problém. Vznikl projekt na sociální začlenění mladých lidí, který má za cíl systematickou změnu, která drasticky sníží sociální vyloučení dětí a dospívajících, sníží mezigenerační vyloučení a nežádoucí regionální segregaci ve městě (City of Helsinki, 2019b).

Konkrétní opatření/cíle města pro Cíl 10 Méně nerovnosti

- Rodinám je nabízená preventivní podpora pro zajištění blaha dítěte
- Pro děti z přistěhovaleckých rodin jsou vylepšovány nabízené vzdělávací a zaměstnanecké příležitosti
- Rozšiřování výuky anglického jazyka
- Helsinki Skills Center nabízí imigrantům pomoc při hledání práce a při rekvalifikaci
- Kulturní zařízení jako součást rodinných center, předškolní výchovy a školní docházky
- Knihovna podporuje digitální gramotnost prostřednictvím kurzů
- Program Ilo kasvaa liikkuen (Radost prostřednictvím pohybu) podporuje děti v pohybových aktivitách novou radostnou formou
- Cirkusáci jako součást dětských hřišť
- Nové financování pohybových aktivit pro děti
- Politika bydlení se zaměřuje na rovný přístup ke všem skupinám obyvatel (City of Helsinki, 2019a)

Více než polovina světové populace žije dnes ve městech a do roku 2050 to má být 70 %. Taktéž Helsinky se rozrůstají. V roce 2025 se očekává, že budou mít 700 000 obyvatel (dnes asi 650 000) a v roce 2050 822 000. V rámci Cíle 11 Helsinky vyvažují regionální rozložení typů obsazenosti bytového fondu, čímž se má zabránit sociálnímu vyloučení. Z nově postavených bytových jednotek má být 45 % realizováno jako jednotky neregulované obydlené majitelem či jako nájemné bydlení. 30 % má být směs nájemného a vlastnického bydlení. 25 % má být realizováno jako nájemné bydlení poskytované městem. Toto bydlení poskytované městem je bydlení, které bude mít dlouhodobě stabilní cenu nájmu. Město má také akční plán, který z něj má udělat do roku 2035 uhlíkově neutrální město, pokyny k přizpůsobení se změně klimatu, plán kvality ovzduší a akční plán snižování hluku. Město dále zavedlo model participativního rozpočtování (City of Helsinki, 2019b).

Udává se, že pokud by potravinový odpad byl zemí, byla by to třetí největší země na světě. V Helsinkách každý občan ročně vyhodí asi 20-25 kilogramů potravin. Prevence plýtvání potravin sestává ze zapojení žáků škol do procesu plánování nákupů potravin, aby bylo zajištěno, že jídlo je co nejchutnější. Ve školách byly také zrealizovány pilotní projekty, které prodávaly přebytečné potraviny veřejnosti. Přebytky potravin také putují na charitu. Závodní jídelny praktikují tzv. model jednoho talíře. Tento model výrazně napomáhá v boji proti plýtvání potravinami (City of Helsinki, 2019b).

Průměrná globální teplota, naměřená v roce 2018, byla 4. nejvyšší v historii měření po letech 2015, 2016 a 2017. Průměrná teplota v Helsinkách byla 7,2 °C, což je 1,4krát víc než průměr za roky 1981-2010. Helsinky mají zpracovaný akční plán, který z něj má udělat uhlíkově neutrální město do roku 2035. Zahrnuje celkem 147 opatření, které cílí na redukci skleníkových plynů až o 80 % oproti roku 1990. V současnosti se podařilo snížit emise skleníkových plynů o 27 % ve srovnání s rokem 1990. Město bylo přijato do sítě Carbon Neutral Cities Alliance. Původně se počítalo s dosažením uhlíkové neutrality až v roce 2050, ale nakonec si město vytyčilo ambicióznější plán. Plán se zabývá věcmi jako: doprava, výstavba a využívání budov, spotřeba, inteligentní a čisté podnikání, výroba energie, infrastruktura, participace a koordinace, monitoring a hodnocení. Město také přijalo Politiku přizpůsobení se změnám klimatu pro roky 2019-2025. V rámci Cíle 13 byla v Helsinkách přijata opatření, která cílí na t=měř všechny podcíle Cíle 13. Pouze nebyla přijata opatření, která by cílila na rozvojové země (City of Helsinki, 2019b) (City of Helsinki 2020).

Konkrétní opatření/cíle města pro Cíl 13 klimatická opatření

- Akční plán uhlíkově neutrálních Helsinek do roku 2035
- Snížení emisí z dopravy o 69 %
- Snížení emisí budov o 82 %
- Vstříc cirkulační ekonomice
- Chytrá a zelená pracovní místa, investice a podniky
- Elektrárny na bioplyn jako náhrada za uhlí
- Regionální obnovitelné zdroje energie
- Vyrovnaní produkce a spotřeby
- Tepelná čerpadla
- Klimaticky neutrální produkce energie
- Mořská tepelná elektrárna
- Expanze energie ze Slunce
- Otevřený monitoring (City of Helsinki, 2019a)

V roce 2004 bylo Baltské moře prohlášeno za tzv. Obzvláště citlivou mořskou oblast (Particularly Sensitive Sea Area, PSSA). Je to také moře významně zatížené dopravou a znečištěním. Odhadem žije v povodí Baltského moře asi 85 milionů lidí. Helsinky společně s městem Turku odstartovaly tzv. Výzvu Baltského moře v roce 2007. Tato výzva byla přijata více než 300 organizacemi. Jako součást Helsinky vytvořily oddělení Baltského moře na Helsinské univerzitě. Třetí akční plán Výzvy Baltského moře zahrnuje například to že lodě mohou vypouštět svou odpadní vodu v městském přístavu přímo do městské odpadní infrastruktury bez poplatků od roku 2008. Další odpad lodí je v přístavu zpracováván se slevou. Bylo pozorováno, že většina lodí těchto služeb využívá (City of Helsinki, 2019b).

Na světě je více než 200 000 chráněných oblastí, které pokrývají asi 15 % zemské pevniny a asi 10 % zemských vodních ploch. V Helsinkách se chráněné oblasti rozprostírají na 2,2 % pevniny a 0,5 % vodních ploch. Od vzniku nové městské rozvojové strategie, Helsinky započaly s implementací nového programu pro ochranu přírody, který zdvojnásobí plochu chráněných oblastí ve městě (City of Helsinki, 2019b).

Bezpečnost ve městech se ve státech EU v posledních letech zlepšuje. Podíl obyvatel, kteří se setkají se zločinem, násilím nebo vandalismem v místě bydliště poklesl mezi lety 2011 a 2016 o 1,6 %. V Helsinkách v průzkumu uvedlo 81 % občanů ve věku 15-74 let, že se v místě svého bydliště cítí bezpečně i uprostřed noci o víkend. Muži často sledávají místo svého bydliště bezpečněji než ženy, ale obecně se percepce bezpečí v Helsinkách v posledních letech zlepšila. Na bezpečnost je v Helsinkách dohlíženo na mnoha úrovních a zahrnuje spolupráci občanů, komunit a veřejného sektoru (City of Helsinki, 2019b).

Konkrétní opatření/cíle města pro Cíl 16 Mír, spravedlnost a silné instituce

- Plánování bezpečnosti na místní úrovni (princip zdola nahoru)
- Operace modelu Pakka omezují užívání návykových látek
- Prevence domácího násilí
- Program proti šikaně pro školy
- Studentské spolky
- Zvyšování vlivu občanů na rozvoj jejich životního prostředí
- Systém Ruuti nabízí mladým lidem participaci na rozhodování o rozvoji města
- Participativní rozpočet: občané rozhodují o nakládání se 4,4 miliony euro
- Zjišťování zpětné vazby od občanů
- Zákaznická služba 24/7 v oblasti rozvoje města
- Digitální platforma pro participaci
- Otevřená data (City of Helsinki, 2019a)

Cíl 17 Partnerství ke splnění cílů zpráva nerozebírá.

6. Případová studie: Vídeň

Smart City Wien je rozvojem strategií města a také strategií chytrého města Vídeň. Zároveň byla vytvořena tak, aby šla ruku v ruce s Cíli udržitelného rozvoje. Strategie představuje celkem tři dimenze rozvoje: Kvalita života, Zdroje a Inovace. Jako nové prvky oproti předchozím verzím strategie nyní uvádí digitalizaci a participaci.

Samotná strategie se otevřeně hlásí k závazku, že bude naplňovat Agendu 2030 OSN a že se bude snažit dosahovat všech 17 Cílů udržitelného rozvoje. Většina pozornosti v rámci SDGs je kladena především na místní samosprávy a proto většina SDGs již byla v nějaké formě pokryta v nejrůznějších dokumentech města. Smart City Wien však inkorporuje všechny SDGs do již zmíněných tří dimenzí rozvoje.

Tři dimenze rozvoje se promítají do tematických oblastí, kterých je celkem 12 a právě do nich se nejvíce promítají jednotlivé SDGs. Tematické oblasti jsou následující: Produkce energie, Mobilita a přeprava, Budovy, Digitalizace, Ekonomika a zaměstnanost, Vodní a odpadové hospodářství, Životní prostředí, Zdravotní péče, Sociální inkluze, Vzdělání, Věda a výzkum, Participace. Jedna tematická oblast může vždy zasahovat do více SDGs. To, jaké jednotlivé tematické oblasti se promítají do jednotlivých Cílů udržitelného rozvoje můžeme vidět v tabulce 8.

Strategie Smart City Wien je tedy strategií hlásící se k Agendě 2030, strategií která aktivně naplňuje Cíle udržitelného rozvoje OSN, strategií, která je rozvojovým dokumentem města, ale zároveň strategií chytrého města a v neposlední řadě se jedná o strategii hlásící se k závazkům vyplývajícím z Pařížské klimatické dohody.

Následující část rozebírá jednotlivé cíle a opatření města, kategorizovány podle tematických oblastí strategie, aby byla zachována přehlednost. U každého tematického cíle jsou uvedeny ikony představující jednotlivé Cíle udržitelného rozvoje, které daná tematická oblast rozebírá. (City of Vienna, 2019)

Tabulka 8: Tematické oblasti Smart City Wien podle jejich náležitosti pod jednotlivá SDGs (zdroj: City of Vienna, 2019)

Cíl udržitelného rozvoje OSN	Tematické oblasti strategie Smart City Wien rozvíjející jednotlivé cíle
1 Konec chudoby	Ekonomika a zaměstnanost, Životní prostředí, Zdravotní péče, Sociální inkluze, Vzdělání
2 Konec hladu	Životní prostředí, Zdravotní péče
3 Zdraví a kvalitní život	Životní prostředí, Zdravotní péče
4 Kvalitní vzdělání	Ekonomika a zaměstnanost, Zdravotní péče, Vzdělání, Věda a výzkum
5 Rovnost mužů a žen	Digitalizace, Ekonomika a zaměstnanost, Zdravotní péče, Sociální inkluze, Vzdělání, Věda a výzkum, Participace
6 Pitná voda, kanalizace	Vodní a odpadové hospodářství, Životní prostředí
7 Dostupné a čisté energie	Produkce energie, Budovy, Digitalizace, Věda a výzkum
8 Důstojná práce a ekonomický růst	Digitalizace, Ekonomika a zaměstnanost, Sociální inkluze, Vzdělání
9 Průmysl, inovace a infrastruktura	Digitalizace, Ekonomika a zaměstnanost, Věda a výzkum
10 Méně nerovností	Digitalizace, Ekonomika a zaměstnanost, Zdravotní péče, Sociální inkluze, Vzdělání, Participace
11 Udržitelná města a obce	Produkce energie, Mobilita a přeprava, Budovy, Digitalizace, Ekonomika a zaměstnanost, Vodní a odpadové hospodářství, Životní prostředí, Zdravotní péče, Sociální inkluze, Věda a výzkum, Participace
12 Odpovědná výroba a spotřeba	Produkce energie, Budovy, Digitalizace, Ekonomika a zaměstnanost, Vodní a odpadové hospodářství, Vzdělání, Věda a výzkum
13 Klimatická opatření	Produkce energie, Mobilita a přeprava, Budovy, Životní prostředí, Věda a výzkum
14 Život ve vodě	Životní prostředí
15 Život na souši	Vodní a odpadové hospodářství
16 Mír, spravedlnost a silné instituce	Digitalizace, Sociální inkluze, Participace
17 Partnerství ke splnění cílů	Sociální inkluze, Participace

1. Produkce Energie

Vize na rok 2050

Produkce energie ve Vídni se zaměřuje v současnosti výhradně na přechod k obnovitelným zdrojům energie. Město podporuje solární energii v domácnostech, nebo například vystavělo tzv. občanské solární elektrárny po městě, kde si občané zakoupili solární panely a čerpají z nich energii. Město se zaměřuje jak na solární energii, tak na větrnou energii, vodní energii a energii biomasy. Podporou obnovitelných zdrojů přímo ve městě neboli přímo v místě spotřeby se také snižuje ztráta energie při přenosu a finance tak zůstávají na území města, jelikož město nemusí energii dovážet.

Produkce energie je také značně decentralizovaná. Chytré sítě (smart grids) umožňují koordinovat spotřebu energie a garantují všem obyvatelům města čistou energii. Důraz je kladen také na energetickou efektivitu, které je dosahováno prostřednictvím chytrých technologií.

Město cílí na bezpečnou, dostupnou energii, která je zároveň ohleduplná k životnímu prostředí. Celkový systém energetické produkce ještě však čeká radikální transformace, aby bylo do budoucna docíleno snížení produkce emisí oxidu uhličitého. Do roku 2050 má většina energie ve městě pocházet z obnovitelných zdrojů. Počítá se se zaváděním nových technologií a se změnou chování spotřebitele.

Cíle města pro tematickou oblast 1. Produkce energie

- Energetická bezpečnost zůstává na vysoké úrovni
Adekvátní investice pro zajištění spolehlivé dodávky energie 24 hodin denně, prevence blackoutů.
- Chytré energetické sítě, umožňující decentralizovanou dodávku energie, která se zaměřuje výhradně na obnovitelné zdroje energie
Potřeba upgradu na nové chytré sítě umožňující změny v produkci energie.
- Do roku 2030 se podíl produkce energie z obnovitelných zdrojů zdvojnásobí ve srovnání s rokem 2005
Rozšíření produkce energie o nové zařízení: zejména tepelná čerpadla, fotovoltaické a solární instalace. Dálkové vytápění také se zaměřením na OZE. Rozšíření stávajících instalací OZE.
- V roce 2030 30 %, a v roce 2050 70 % spotřebované energie ve městě bude pocházet z obnovitelných zdrojů energie (City of Vienna, 2019)

2. Mobilita a přeprava

Vize na rok 2050

Cílem v rámci této oblasti je to, aby každý měl přístup k pružné, bezpečné, bezbariérové mobilitě a to bez ohledu na příjem obyvatel, pohlaví, etnikum, věk či fyzickou zdatnost. Počítá se s tím, že do roku 2050 bude mobilita převážně virtuální, tedy že věci jako jsou nejnovější zprávy, či vzdělání budou přístupné online. Digitalizace také zvyšuje umožňuje dálkovou komunikaci v rámci zaměstnání a umožňuje tak pracujícím často pracovat v místě bydliště nebo přímo z domova.

Mobilita je tedy realizována především za účelem fyzického cvičení, rekreace či sociální interakce. Důraz ve Vídni je tedy kladen na tzv. walkable city, město kde kulturní instituce, školy, obchody, restaurace a další služby jsou dostupné v docházkové vzdálenosti. A ostatní části města jsou dobře přístupné městskou hromadnou dopravou. Důraz je kladen také na cyklistickou dopravu. Nově jsou ve městě zaváděna autonomní elektrická vozidla. Osobní vlastnictví automobilů má ve městě klesající trend. Snižuje se tak potřeba velkokapacitní

silniční infrastruktury a silnice se tak navrací zpět obyvatelům a jsou transformovány v hřiště, parky...

Důležitou součástí hromadné dopravy je aby jednotlivé druhy dopravy na sebe plynule navazovaly aby byly efektivnější pro uživatele a aby je tedy obyvatelé upřednostňovali oproti osobní automobilové dopravě. To je umožněno efektivním managementem spojů, který je uživateli prezentován prostřednictvím mobilních aplikací. Všechny druhy hromadné dopravy jsou pak napájeny obnovitelnou energií. Elektrifikace dopravy se projevuje také v nákladní automobilové přepravě.

Město vychází z teorie efektivity využití prostoru v přepravě s důrazem na minimalizaci využití prostoru dopravou. Přechodem na cyklistickou dopravu nebo na městskou hromadnou dopravu výrazně klesají nároky na kapacitu silniční sítě a doprava tak ve městě zabírá méně prostoru.

Cíle města pro tematickou oblast 2. Mobilita a přeprava

- Emise oxidu uhličitého produkované v dopravě klesnou o 50 % v roce 2030 a o 100 % v roce 2050
- Na obyvatele, spotřeba energie v dopravě klesne o 40 % do roku 2030 a o 70 % do roku 2050
Toho bude dosaženo zvýšeným využíváním pěší a cyklistické dopravy a městské hromadné dopravy. Dále novými technologiemi zahrnujícími elektrický pohon. Také soukromé dopravní služby budou přecházet na elektrický pohon.
- Podíl cest realizovaných prostředkem šetrným k životnímu prostředí včetně služeb sdílené mobility stoupne na 85 % do roku 2030 a do roku 2050 významně překročí hranici 85 %
Počítá se se značnou propagací pěší a cyklistické dopravy a městské hromadné dopravy a s efektivním propojením jednotlivých druhů přepravy. V roce 2018 tento zmiňovaný podíl činil 72 %, v roce 1993 pak 60 %.
- Do roku 2030 bude připadat na 1 000 obyvatel 250 vozů v osobním vlastnictví
V roce 2018 připadalo na 1 000 obyvatel asi 370 vozů. Důraz kladen především na multimodální přepravu. Toho je dosahováno prostřednictvím moderních technologií.
- Alespoň 70 % cest po městě jsou cesty na krátké vzdálenosti do pěti kilometrů, a většina z nich je realizována pěší nebo cyklistickou dopravou.
Zajištění adekvátní infrastruktury pro tzv. walkable city. Všechny služby jsou obyvatelům k dispozici v krátké vzdálenosti od místa bydliště a jsou tedy dosažitelné pěšky.
- Objem přepravy, která překračuje administrativní hranice města klesne o 10 % do roku 2030
Nové formy hromadné dopravy pro spojení s oblastmi mimo Vídeň z důvodu velkého množství obyvatel dojíždějících do Vídně za zaměstnáním.
- Doprava v rámci města je převážně bezuhlíková do roku 2030 (City of Vienna, 2019)

3. Budovy

Vize na rok 2050

Změny v životním stylu, nové technologie, změny na pracovištích v souvislosti s pokrokem vedou k tomu, že vznikají nové nároky na nové budovy, nové konstrukce, nové designy. Jeden z hlavních prvků změny je současná snaha o koncentraci práce, domova, volného času a sociálního života v jednom místě. Důraz není kladen pouze na funkčnost a efektivnost, ale také na architektonickou a estetickou stránku a na zelená prostranství.

V posledních letech se podařilo drasticky snížit spotřebu energie a zdrojů ve stavebnictví. Nové materiály šetrné k životnímu prostředí zajišťují vysokou kvalitu ovzduší ve vnitřních prostorách, efektivní ventilační systémy zajišťují minimální ztrátu energie a chytré technologie pro domácnost zajišťují efektivitu a komfort.

V mnoha případech je dokonce energie, potřebná pro chod budov, generována přímo v místě spotřeby za pomoci obnovitelných zdrojů energie, například využití sluneční energie. Nechybí ani zelené prostory přímo na budovách v podobě zelených střech. Jedná se o tzv. inovativní design: sekce na budovách určené k produkci se střídají se zelenými sekcemi. Bylo vyzorováno, že adekvátní rekonstrukce budov zaměřená na izolační materiály může přispět ke snížení emisí oxidu uhličitého i o více než polovinu v přepočtu na obyvatele.

Do roku 2030 se bude muset ve městě vystavět na 75 000 nových bytových jednotek a cílem je aby byly co nejdostupnější pro občany a zároveň aby byly šetrné k životnímu prostředí. Budovy jsou tedy navrhovány jako budovy s téměř nulovou spotřebou. Při výstavbě se využívají jak stavební materiály šetrné k životnímu prostředí a využívají se co nejefektivněji. Dokonce i odpadní materiál ve stavebnictví může být recyklován a znovu využit.

Velký důraz se klade také na sociální soudržnost, na ochranu skupin obyvatel jako jsou například senioři. Budovy jsou navrhovány tak aby byly schopny odolávat důsledkům tepelného ostrova města a chránit tak seniory před vysokými teplotami.

Cíle města pro tematickou oblast 3. Budovy

- V přepočtu na obyvatele klesne každoročně spotřeba energie potřebná k vytápění, chlazení a na ohřev vody o jedno procento, a s tím spojené emise oxidu uhličitého klesnou každoročně o dvě procenta

Nové izolační materiálu na budovách zajistí minimální ztrátu energie a zvýší tak energetickou efektivitu a přechod z fosilních paliv na obnovitelné zdroje zajistí pokles emisí oxidu uhličitého.

- Od roku 2025 je vytápění zajištěno obnovitelnými zdroji nebo dálkovým teplem
- Budovy jsou využity pro produkci energie a pro zeleň

Solární panely na střeších budov společně se zelenými střechami.

- Od roku 2030 bude docházet ve stavebnictví a při stavbách k maximálnímu zachování zdrojů
- V roce 2050 je 80 % materiálu při stavbách nebo při demolicích opětovně použito či recyklováno (City of Vienna, 2019)

4. Digitalizace

Vize na rok 2050

Díky spolupráci s výzkumnými organizacemi se město naučilo efektivně využívat inovativní řešení, která napomáhají občanům v jejich každodenním životě. Je však třeba s nástupem digitalizace myslet také na digitální bezpečnost a ochranu osobních dat uživatelů. Bezpečnost, zabezpečení a soukromí hrají klíčovou roli v digitalizaci. Bezpečnost znamená stabilitu daného softwaru a jeho odolnost proti poruchám, zabezpečení znamená ochranu proti zneužití dat například při hackerských útocích a soukromí znamená ochranu osobních data minimalizací celkového objemu osobních dat potřebných k chodu softwaru. Veškerá data jsou ve městě prezentována jako otevřená data.

Město se zaměřuje na podniky, které se specializují na digitalizaci a s těmito podniky spolupracuje a společně napomáhají digitálnímu rozkvětu všech sektorů. Společně s digitalizací město propaguje rovnost pohlaví na pracovním trhu informačních a komunikačních technologií. Digitalizaci je nutno využívat i v městských službách; obyvatelé mají s příchodem nových technologií odlišné nároky na městem poskytované služby.

Cíle města pro tematickou oblast 4. Digitalizace

- Město využívá digitální data, nástroje a umělou inteligenci za účelem zachování zdrojů a zachování vysoké kvality života ve městě
Jedná se o opatření naplňující vizi tzv. chytrého města. Od senzorů monitorujících dopravu po chytré energetické sítě
- Do roku 2025 jsou všechny procesy a služby města plně digitalizovány a kde možno, tam také automatizovány
- Vídeň má moderní digitální infrastrukturu zaměřenou na skutečné potřeby občanů, na energetickou efektivitu a na efektivitu v oblasti zdrojů
- Město využívá digitální data jako prostředek pro rozhodování a řízení v urbánních systémech v reálném čase
Digitální simulace v reálném čase, za účelem modelování, předvídání a správy. Sběr dat pomocí senzorů a následná analýza pomocí nejmodernějších technologií.
- Město využívá digitální nástroje jako prostředek k vytvoření transparentního prostředí a k občanské participaci, průkopník v oblasti opevřeného úřadu

- Město vytváří otevřená data, především pro vědecké, akademické a vzdělávací účely
- Město hledá partnery za účelem vytváření digitálních aplikací, technologií a infrastruktury pro tzv. „městské digitální laboratoře“, kde se technologie připravují na jejich plošnou aplikaci (City of Vienna, 2019)

5. Ekonomika a zaměstnanost

Vize na rok 2050

Hlavní důraz ekonomiky spadá na kreativní hodnoty se zapojením občanů. Tím se Vídeň v roce 2050 stane jednou z nejúspěšnějších ekonomik v Unii. Je třeba se začít plně zaměřovat na principy cirkulární ekonomiky, čímž v ekonomice dojde k drastickému snížení spotřeby přírodních zdrojů a energie. Chytré, energeticky úsporné výrobní procesy produkují kvalitní a odolné produkty. Vídeň tohle nazývá novou renesancí v produkci výrobků.

Město se zaměřuje také na sdílenou ekonomiku a opět se zde projevuje princip tzv. walkable city. Sdílená ekonomika významně prodlužuje životnost infrastruktury, budov i produktů všeho druhu aniž by znemožňovala jejich technický vývoj.

Cíle města pro tematickou oblast 5. Ekonomika a zaměstnanost

- Produktivita Vídeňské ekonomiky neustále roste a podporuje tak prosperitu města, jeho efektivitu v oblasti zdrojů a konkurenceschopnost
- Příjmy obyvatel a jejich spokojenost se zaměstnáním neustále roste zatímco sociální nerovností klesají

Prostřednictvím občanské participace klesají sociální nerovnosti a město podporuje vznik nových pracovních míst pro všechny skupiny obyvatel. Především znevýhodněné skupiny obyvatel jsou městem upřednostňovány aby se snížily rozdíly mezi bohatými a chudými.
- Materiálová efektivita vídeňské ekonomiky vzroste o 30 % do roku 2030

Kompletní oddělení spotřeby zdrojů od ekonomických výstupů aby v případě růstu kvantity v oblasti produkce výrobku stále klesala spotřeba zdrojů. Je třeba zajistit také pokles uhlíkové stopy. Spolu s městem se stakeholdeři se učí, jak přecházet na výrobu efektivně využívající zdroje.
- Produkty, vyrobené ve Vídni, jsou odolné a recyklovatelné a jejich výrobní procesy neprodukují téměř žádný odpad ani znečišťující látky

Podpora prostřednictvím výzkumných projektů, poradních služeb a podpůrných programů, které podporují podniky při jejich přechodu na cirkulační ekonomiku.
- V roce 2030 dosáhne Vídeň globální reputace coby uzlu cirkulační ekonomiky a přitáhne do této oblasti nové investice a talenty (City of Vienna, 2019)

6. Vodní a odpadové hospodářství

Vize na rok 2050

Prevence vzniku odpadů a cirkulační ekonomika jsou věci, na které Vídeň klade vysoký důraz. Produkty a budovy jsou navrhovány tak, aby byly co nejvíce odolné a opravitelné. Jakmile dosáhnou konečné fáze své životnosti, mohou být opět rozmontovány a tyto komponenty jsou dále využity popřípadě recyklovány.

Nevyhnutelné odpady jsou za pomoci nových technologií jsou zpracovány do podoby druhotných surovin. Také staré skládky odpadu, budovy a další staré prvky městské infrastruktury jsou druhotně využívány. Zůstává jen malý podíl odpadů v porovnání se současnou produkcí odpadu.

Čistírny odpadních vod jsou energeticky zcela soběstačné a produkují energii, která je využívána pro dálkové vytápění. Další opatření cílí na připravenost města efektivně čelit přívalovým deštům.

Cíle města pro tematickou oblast 6. Vodní a odpadové hospodářství

- Objem produkovaného odpadu se snižuje díky opatřením prevence vzniku odpadů
Opětovné využívání produktů, upcyclace, propagace obalů na opětovné použití, prevence plýtvání potravinami, optimalizace využívání odpadů ve stavebnictví.
- Systém sběru odpadu umožňuje recyklaci anebo opětovné využití neustále vyššího podílu odpadu
- Vysoký standard odpadového hospodářství zajišťuje spolehlivou, bezpečnou likvidaci odpadu za účelem minimalizace zátěže na životní prostředí
- Dodávky vody ve Vídni a správa odpadních vod a její infrastruktura je udržována a operována při vysokém standardu a způsobem, který je efektivní vůči zdrojům
Odpad a zbytkový materiál jsou recyklovány a znovu využity. Objem znečišťujících látek ve vzduchu, vodě a v půdě neustále klesá.
- Objem produkovaného odpadu se snižuje díky opatřením prevence vzniku odpadů
Opětovné využívání produktů, upcyclace, propagace obalů na opětovné použití, prevence plýtvání potravinami, optimalizace využívání odpadů ve stavebnictví.
- Co nejvíce srážkové vody je udržováno v lokálním přírodním vodním oběhu
Infrastruktura je neustále vylepšována za účelem převodu srážkové vody ze zpevněných povrchů na přírodní povrchy. Přírodě blízká opatření jsou maximálně prioritizována. Kromě toho Vídeň také podporuje výzkum zaměřen na vznik nových technologií v této oblasti. (City of Vienna, 2019)

7. Životní prostředí

Vize na rok 2050

V reakci na silný populační růst bylo nutné ve městě vystavit mnoho nových domů, pracovních míst, průmyslových a komerčních prostor. Tyto stavební procesy jsou prováděny s maximálním ohledem k přírodě a efektivně využívají dostupné plochy. Nové budovy jsou daleko více kompaktnější a budovy, které nevyhovují stávajícím normám jsou nahrazeny hustší zástavbou.

Hustá zástavba městu poskytuje více prostoru pro zelenou infrastrukturu a rekreační oblasti. Vnější plochy budov jsou využívány jako zahrady. Zelené prostory jsou každému obyvateli k dispozici v docházkové vzdálenosti od místa bydliště. Stoupá množství sociálních interakcí ve městě. Zelené prostory slouží coby koridory čerstvého vzduchu a ochlazují tepelný ostrov města.

Velká část cest ve městě se odehrává na kole nebo chůzí. Hromadná doprava a motorová vozidla jsou plně elektrifikována. Produkují méně hluku a neprodukují emise. Stejná pravidla platí pro dodávky energie.

Zemědělské podniky v okolí města produkují organické potraviny vysoké kvality a pokrývají tak většinu spotřeby obyvatel Vídně. Ve městě vznikají vertikální zahrady a komunitní zahrady, které umožňují obyvatelům pěstovat si své vlastní plodiny.

Cíle města pro tematickou oblast 7. Životní prostředí

- Podíl zelených prostor ve Vídni je rozšířen na 50 % celkové plochy města
- Město vytvoří rekreační oblasti v adekvátní míře jako reakce na populační růst
- Výstavba nových zelených a otevřených prostor pro různé cílové skupiny
- Přírodní funkce půdy je udržována ochranou nezpevněných povrchů a vytvářením nových nezpevněných povrchů
- Vídeň propaguje biodiverzitu
 - Město chrání městské přírodní biotopy a stanoviště a tam kde je to možné, vytváří nové. Je předcházeno překážkám pro živočichy ve městě jako jsou dlouhé pruhy silnic, skleněné protihlukové stěny, skleněné fasády...*
- Snižuje se znečištění ovzduší, vody a půdy, hlukové znečištění a tepelné znečištění na minimální možnou úroveň
 - Hlavní příčinou hlukového znečištění a znečištění ovzduší jsou motorová vozidla, energetická produkce a produkce tepla. Přírodě blízká opatření rozšiřují plochy kvalitní vody. Zeleň ve městě a komunitní zahrady ochlazují tepelný ostrov města.*
- Vídeň propaguje udržitelný potravinový systém. Potraviny pro město jsou převážně získávány ze samotného města a okolních regionů s důrazem na organické producenty (City of Vienna, 2019)

8. Zdravotní péče

Vize na rok 2050

V roce 2050 je již běžným zvykem, že senioři žijí aktivní, nezávislý a důstojný život. Lidé žijí déle a zvyšuje se střední délka života. Zdravotní péče se již nezaměřuje pouze na léčení nemocí, ale zaměřuje se na podporu aktivního a zdravého životního stylu. K tomu všemu přispívá čistý městský vzduch, zdravé organické potraviny a široká nabídka sportovních a rekreačních zařízení, chladná zelená prostranství a vodní plochy.

Propagace zdravého životního stylu začíná už v dětství. Každý školní kampus má své zdravotní centrum, kde specialisté podporují děti ve výběru vhodných aktivit pro zdravý životní styl.

Digitální zdravotní služby a aplikace usnadňují komunikaci v oblasti zdravotnictví a jsou plošně využívány. Důraz je kladen na kvalitu a bezpečí.

Se zvyšující se délkou života je kladen požadavek na preventivní programy pro seniory, které jim pomáhají udržet si aktivní styl života. Digitální nástroje umožňují seniorům žít ve svých domovech a jsou schopny přivolat pomoc v případě nouze. Podporuje se také sociální homogenizace rozdílných věkových skupin v obytných budovách.

Cíle města pro tematickou oblast 8. Zdravotní péče

- V roce 2030 se střední délka života vídeňské populace zvýší o dva roky
- Zajištění nejvyšší kvality lékařské péče

Kromě kvalitní lékařské péče je zde kladen důraz na environmentální udržitelnost lékařských zařízení.

- Město Vídeň podporuje zdravý, aktivní a nezávislý životní styl, který umožňuje seniorům bydlet ve vlastním domě co nejdéle je to možné

O to se starají služby aktivního a asistovaného bydlení, digitální technologie a mobilní služby. Kromě toho jsou nové domy navrhovány bezbariérově s důrazem na uspokojení požadavku všech věkových skupin.

- Zdravotní gramotnost je podporována na všech úrovních
- Všechny sociální skupiny (a hlavně ty zranitelné) jsou chráněny proti zdravotním rizikům spojených s klimatickou změnou

Horší klima vede ke zhoršenému zdraví. Proto je nutno posílit kapacity pro léčení respiračních onemocnění, nádorů, alergií... (City of Vienna, 2019)

9. Sociální inkluze

Vize na rok 2050

V roce 2050 je Vídeň pulzujícím, rozmanitým a kosmopolitním městem. Tím se vytváří ekonomický potenciál, příležitosti pro sociální mobilitu, rovnost pohlaví a kvalitní život pro všechny. Vídeň dlouhodobě investuje do aktivit v oblasti sociální koheze a poskytuje co největší prostor občanům pro vyjádření jejich názorů.

Sociální inkluze je ve Vídni hmatatelnou realitou. Představitelé města mají k dispozici širokou nabídku nástrojů pro její podporu. Důraz je kladen na dostupnost veřejných služeb, které jsou v obecném zájmu všech a také je nutno klást důraz na to, aby si všichni občané mohli tyto služby dovolit. Jedná se například o rovnost v oblasti vzdělávání, zdravotní péče, sociální infrastruktury...

Město se naučilo, jak využít potenciál skrytý v rozmanitosti obyvatel. Prostřednictvím pochopení sociální diverzity přidává městu na kreativitu a poskytuje kapacitu pro nové inovace. Každý, bez ohledu na příjem, vzdělání, věk, pohlaví, sexuální orientaci nebo etnický původ má prostor se vyjádřit.

Cíle města pro tematickou oblast 9. Sociální inkluze

- Vídeň je rozmanitým městem, které podporuje rovnost pohlaví a příležitosti pro participaci pro všechny občany
Je třeba zajistit aby měl úplně každý přístup k dostupnému bydlení, vzdělání, zdravotnictví a infrastruktuře.
- Vídeň poskytuje vysokou kvalitu života a služeb ve všech částech města prostřednictvím investic do veřejné infrastruktury, posílení komunitní koheze a podpory městských kompetencí
- Vídeň pokračuje v poskytování adekvátního počtu dotovaného bydlení s vysokou kvalitou za účelem redukce počtu osob, které jsou přetíženy finančními náklady na bydlení
- Vídeň vyniká spravedlivými pracovními podmínkami, adekvátními platy a systémem sociálního zabezpečení, čímž je zajištěn důstojný životní standard pro všechny
- Městské služby jsou dostupné pro všechny občany města; rozšiřuje se dostupnou služeb prostřednictvím digitálních technologií (City of Vienna, 2019)

10. Vzdělání

Vize na rok 2050

Kvalitní vzdělávací systém a kvalifikace jsou samozřejmostí ve Vídni v roce 2050. Kromě toho je neustále nutné inovovat výuku v souladu se současnými požadavky a vychovávat inovativní generaci, bez které se chytré město neobejde. Vzdělávání je celoživotní zkušeností a proto vzdělávací programy cílí na všechny věkové skupiny. Je také nutné vychovávat generace, které odpovědně přistupují k životnímu prostředí a udržitelný styl života jim není cizí.

Cíle města pro tematickou oblast 10. Vzdělání

- Každý má přístup k nízkoprahovým, kvalitním a inkluzivním vzdělávacím zařízením od nejranějšího věku a má možnost se vzdělávat nad rámec povinné školní docházky
- Do roku 2030 bude zřízena síť vzdělávacích komunit, které budou představovat vzdělávací prostory určené pro místní sousedství, komunitu a životní styl
Jedná se o lokální vzdělávací prostory, které místním obyvatelům (především dětem) pomáhají s přechodem mezi jednotlivými stupni vzdělání a doplňkové vzdělávají ty, co o to mají zájem.
- Vídeň se bude moci chlubit komplexním, inkluzivním programem digitálního vzdělávání
Digitální vzdělávání podporuje inovace a podporuje občany města v úspěšné sociální a ekonomické participaci. Adekvátní digitální infrastruktura a digitální vzdělávací programy zajistí všem přístup k patřičnému vzdělání v oblasti digitální výchovy. Děti jsou inspirovány k tomu aby se zaměřili ve svém budoucím vzdělání na oblast digitalizace.
- Rozmanitá nabídka programů na podporu umělecké a kulturní scény
- Šíření povědomí o udržitelném rozvoji jako standard ve všech vzdělávacích institucích
- Vzdělávací systém se neustále přizpůsobuje požadavkům pracovního trhu, zejména se zaměřuje na nové chytré technologie a inovace (City of Vienna, 2019)

11. Věda a výzkum

Vize na rok 2050

Vídeň je předním inovačním uzlem a nazývána výzkumným hlavním městem Střední Evropy. Vídeň pokračuje ve spolupráci se stakeholdery a s vytvářením atraktivního prostředí pro nové podniky. Důležitou roli hraje také vídeňské kosmopolitní, tolerantní a anti-diskriminační prostředí. Vídeň také pokračuje v tvorbě nové kultury inovací, která je nutná při transformaci na udržitelnou společnost. Pilotní projekty jsou označovány jako tzv. urban labs neboli městské laboratoře. Zde se nové technologie, vyvinuté ve městě, testují a uvádějí do provozu.

Cíle města pro tematickou oblast 11. Věda a výzkum

- V roce 2030 je Vídeň jedním z pěti nejlepších evropských výzkumných a inovačních uzlů
- Vídeň je magnetem pro mezinárodní výzkumníky a výzkumné jednotky mezinárodních organizací
- Vídeň odstartuje rozsáhlý výzkumný a inovační projekt coby příspěvek k socio-ekologické transformaci
- Městská správa, vysoké školy, výzkumné instituce, podniky a uživatelé jsou zapojeni do procesu implementace chytrých technologií a neustále identifikují a řeší výzvy s nimi spojené (City of Vienna, 2019)

12. Participace

Vize na rok 2050

Strategie chytrého a udržitelného města nemůže být implementována „shora“. Je třeba zajistit přístup „zdola“, který vyžaduje občanskou participaci.

Cíle města pro tematickou oblast 12. Participace

- Město neustále rozvíjí formy participace občanů
- Všechny sociální skupiny mají možnost vyjádřit se k rozvoji města
- Vídeň rozvíjí systém participativního rozpočtování
- Možnosti pro občanskou participaci jsou všem dostupné, například prostřednictvím digitálních technologií
- Městské laboratoře testují inovativní metody a procesy a budují síť, která spojuje místní aktéry a stakeholdery (City of Vienna, 2019)

Vybraná udržitelná/chytrá řešení z Vídně

Tato podkapitola stručně představuje výběr konkrétních udržitelných/chytrých řešení, která byla ve městě implementována.

Smart City Aspern

Rozsáhlý projekt chytrého města vzniká v severovýchodní části Vídně. Jedná se o chytré město na „zelené louce“ a hlavním cílem tohoto městského komplexu je docílit vysoké kvality života obyvatel v kombinaci s cenovou dostupností a principy udržitelného rozvoje. Dokončení je naplánováno na rok 2028 a projekt se týká plochy 240 hektarů. Domov zde najde 20 000 obyvatel a zhruba stejný počet pracovních míst bude vytvořen.

Má se jednat o ukázkový příklad environmentální, energetické a sociální udržitelnosti. Součástí je také napojení na síť metra. Město do tohoto komplexu láká celou řadu inovativních firem, které zde testují svá chytrá a udržitelná řešení. Důraz je kladen na drobné podnikání, nelze zde tedy najít obchodní dům a veřejné prostory v sobě kloubí estetickou a environmentální stránku. Součástí komplexu je také nejvyšší dřevostavba v Evropě.

Důraz je kladen na pěší a cyklistickou dopravu. Chodníky pro pěší jsou širší než samotné silnice pro automobily a maximální povolená rychlost je zde 30 km/h. Realizují se zde také principy tzv. walkable city, neboli města, ve kterém má občan k dispozici veškeré nutné služby v docházkové vzdálenosti.

Budovy se řídí přísnými normami především v oblasti energetické šetrnosti. Jedním z požadavků pro nové konstrukce je aby byly energetické nároky až šestkrát nižší než v běžných budovách.

Rakouská pošta

Rakouská pošta bojuje proti produkci oxidu uhličitého způsobem doručování zásilek, který je vůči produkci této znečišťující látky neutrální. Součástí je modernizace vozového parku, alternativní zdroje energie, školení řidičů, optimální plánování tras a úspory ve stavebnictví. Na poštovní centrále ve Vídni se na například nachází největší fotovoltaický systém v Rakousku. V roce 2016 měla pošta k dispozici 1300 elektromobilů. Ty emise oxidu uhličitého, které nelze v současnosti nahradit jsou kompenzovány financemi projektů na ochranu klimatu.

Hotel Boutiquehotel Stadthalle

Jedná se o energeticky nulový hotel. Budova má celkem 130 metrů čtverečních solárních panelů a 93 metrů čtverečních fotovoltaických panelů a také tepelné čerpadlo. Tímto způsobem hotel generuje veškerou energii, kterou potřebuje ke svému chodu. Pokoje jsou vybaveny osvětlením s LED žárovkami. Jedná se o ukázkový příklad plně udržitelného hotelu. Byl také oceněn značkou EU eco label. Hosté, kteří se chtějí v hotelu ubytovat zvolí ekologicky šetrný prostředek dopravy k tomu, aby se do hotelu dostali, jsou za svůj odpovědný přístup z životnímu prostředí odměněni zeleným bonusem.

Hlavní nádraží

Projekt nového hlavního nádraží zahrnoval přeměnu celkem 109 hektarů. Součástí byl také vznik nových rezidenčních čtvrtí s vysokou kvalitou života. Budova nádraží byla

dokončena v roce 2014 a nádraží má celkem 10 nástupišť, 100 obchodů nebo podzemní parkoviště pro 600 automobilů. Obytná čtvrť kolem nádraží má celkem 5 000 bytů. Využívá se efektivního proslunění jižních fasád a podzemní parkoviště jsou větrány s téměř nulovou energetickou náročností. Budovy jsou také propojeny mimoúrovňovými lávkami. Celý projekt se zaměřuje na trvale udržitelné městské plánování. Energie je kompletně z obnovitelných zdrojů energie a samotná budova nádraží produkuje 13 % své energetické spotřeby (geotermální a solární energie). Součástí obytného komplexu je také 14 000 zvukotěsných oken a 8 kilometrů protihlukových bariér. Betonový odpad, vzniklý při stavbě, byl recyklován a znovu využit.

Občanské solární elektrárny

Občanské solární elektrárny představují ve městě revoluci v energetické produkci. A to nejen svou orientací na obnovitelný zdroj energie, ale také na převedení vlastnictví energetického zdroje přímo na uživatele. Klíčový projekt, který tento koncept odstartoval bylo vybudování solární elektrárny Donaustadt. Ta byla otevřena v roce 2012 a je tvořena celkem 2 100 fotovoltaických modulů, které produkují 500 kW energie. Samotná elektrárna zásobuje energií 200 domácností ve městě. Od roku 2012 byl tento koncept dále rozvíjen a po městě vyrostly další elektrárny. Koncept tak výrazně napomáhá plnit cíl města aby v roce 2030 bylo 50 % obnovitelné energie na celkové produkci energie. Název „občanské“ znamená, že jednotlivé panely jsou ve vlastnictví občanů, kteří si je zakoupili. Už první elektrárna zaznamenala velký úspěch, když byly veškeré panely prodány do vlastnictví občanů během jednoho týdne. V současnosti je na území města 22 takových elektráren. Jejich výhodou je kromě šetrnosti k životnímu prostředí také blízkost ke spotřebiteli díky níž se minimalizuje energie, která se ztratí při přenosu.

Projekt základní školy Oberlaa

Projekt, který získal mnohá ocenění. Z iniciativy žáků a učitelů zrealizovala tato základní škola projekt tzv. visutých zahrad. Žáci vytvořili samostatně stojící zeď, na kterou následně sázeli zeleň. Po celou dobu se žáci o zeleň starali a učili se co všechno takové zahradničení obnáší a také se při této aktivitě učili úctě k přírodě a základním principům udržitelného rozvoje. Následně začaly i další školy ve městě realizovat podobné projekty.

Městské komunitní zahrady

Jedná se o formu městského zemědělství, které město podporuje. Jedná se o vytváření zelených prostor určených pro pěstování plodin. Každý občan si zde může pěstovat své vlastní plodiny a ty pak prodávat.

Projekt SMILE

Chytrá mobilní aplikace, která se snaží kombinovat nejrůznější druhy hromadné dopravy, tak aby uživateli poskytla možnost dopravit se do jeho destinace výhradně hromadnou dopravou. Pokud není možnost využít hromadnou dopravu, nabízí uživatelům také možnost zapůjčení jízdního kola nebo elektrického automobilu. Bylo zjištěno, že aplikace napomohla zvýšit počet obyvatel využívajících městskou hromadnou dopravu.

Wien.at

Wien.at provozuje ve městě bezplatnou službu připojení k wifi. V roce 2016 se ve městě nacházelo celkem 400 přístupových bodů. Systém také obsahuje zabezpečení, které

uživatelé chrání před škodlivým či nevhodným obsahem. Stožáry veřejného osvětlení jsou osazeny datovými kabely, které umožňují fungování bezplatné wifi ve městě.

Citybike Wien

Síť 120 cyklostanic, provozujících firmou Citybike Wien. Tato moderní půjčovna kol cílí na snížení automobilové dopravy ve městě, zlepšení životního prostředí a životního stylu občanů.

Virtuální úřad

Na webových stránkách najdou občané také portál virtuálního úřadu. Zde si většinu záležitostí mohou občané či firmy vyřídit z domova. (Moos, P. et al., 2016)

DRAFT

7. Případová studie: Mannheim

Populačně nejmenším městem, kterým se analýza zabývá je německý Mannheim. Mannheim se rozhodl již při samotné přípravě implementace Agendy 2030 zajistit participaci svých občanů a dále participaci relevantních osob z politické, soukromé, vědecké sféry. Cílem bylo vytvořit společné poslání a definovat obecné cíle, které by naplňovaly jednotlivé Cíle udržitelného rozvoje OSN.

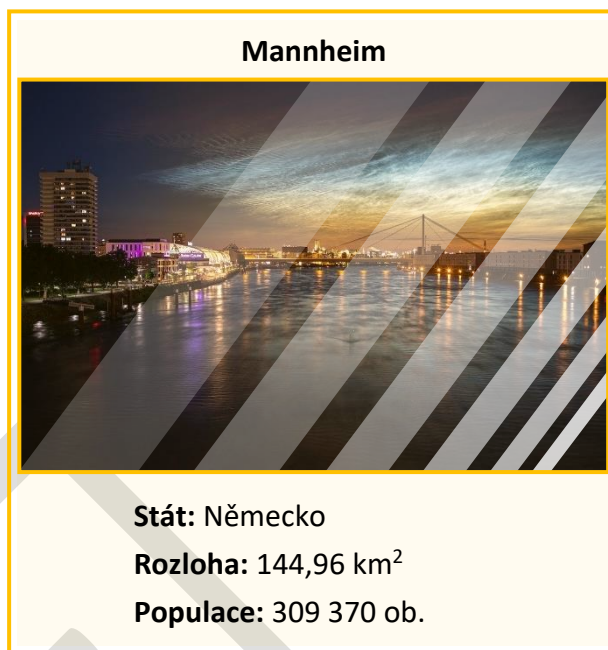
Byly identifikovány celkem tři dimenze SDGs. Všechny tři dimenze je nutné naplňovat stejným dílem. Jedná se o:

1. Opatření města pro naplňování SDGs, která mají místní dopad
2. Opatření města pro naplňování SDGs, která mají nepřímý globální dopad
3. Opatření města pro naplňování SDGs, která mají přímý globální dopad

Jinými slovy se v první úrovni jedná a o přímé opatření cílené na občany města. Za SDG 1 Konec chudoby je to například finanční podpora na tvorbu pracovních míst nebo finanční podpora pro vzdělání dětí ze sociálně slabých rodin. Druhá úroveň zahrnuje opatření, které mají nepřímý pozitivní vliv na naplňování SDGs ve světě. Za SDG 1 je to například fakt, že Mannheim nakupuje dlažební kostky pro výstavbu a rekonstrukci chodníků pouze ze zdrojů, kde je garantováno, že výroba těchto dlažebních kostek nezahrnovala dětskou práci. Jedná se o standardy Mezinárodní organizace práce (ILO). Tímto způsobem může město nakupovat levné produkty na trhu, u kterých je zajištěno, že jejich výroba nekoření v chudobě jiných zemí. Třetí úroveň již zahrnuje přímou podporu ostatních zemí ve světě co se týče naplňování SDGs. Mannheim má například projekt v turecké městě Kilis, zaměřený na vzdělávání syrských uprchlíků. Cílem je zajistit syrským uprchlíkům patřičné vzdělání, které mohou využít na trhu práce po návratu do Sýrie.

Své poslání včetně obecných cílů začalo město ve spolupráci s občany a relevantními stakeholdery formovat již v roce 2017. Byla zrealizována celá řada aktivit. Kromě samotné občanské participace zajistila také značnou osvětu Agendy 2030 u občanů města. Byly zrealizovány následující aktivity:

1. 2017: Prvotní dotazníkové průzkumy a drobné akce, které sbírají nápady občanů
2. 2017: Urban Thinker Campus: 500 občanů se zapojilo do diskuse s mezinárodními experty na téma implementace Cílů udržitelného rozvoje OSN v Mannheimu
3. 2018: Novoroční recepce: Občané byli seznámeni prvotními výsledky diskusí na téma implementace Cílů udržitelného rozvoje
4. 2018: Rada města, poradní orgány a Rada pro migraci projednávají výsledky získané prostřednictvím Urban Thinker Campus a občanské participace a pořádají workshopy

5. 2018: Fotobox: Akce zaměřená na občany, osvěta Cílů udržitelného rozvoje, fotografování občanů s jejich oblíbenými Cíli a prezentace fotografií na sociálních sítích
6. 2018: 2 workshopy: dialog občanů se starostou města
7. 2018: Na veletrhu Maimarkt prezentují zástupci města konkrétní příklady implementace Cílů udržitelného rozvoje OSN v Mannheimu
8. 2018: Akce třetích stran
9. 2018: Online diskuse na investičním portálu města
10. 2018: Hlasování rady města
11. 2018: Občanský dialog: 250 občanů diskutuje závěry předešlých akcí
12. 2018: Experti z partnerských měst přináší do Mannheimu své zkušenosti s implementací Cílů udržitelného rozvoje OSN
13. 2018: Rada města přijala městské poslání
14. 2018: Model je implementován do městského rozpočtu (City of Mannheim, 2019)

Poslání „Mannheim 2030“ odráží jakým způsobem město zavádí Cíle udržitelného rozvoje OSN na místní úrovni a demonstruje, jak by město mělo vypadat v roce 2030. Hlavní otázkou poslání je zda bude naše snažení užitečné jak pro nás, tak pro budoucí generace. Diskuse na toto téma se zúčastnilo více než 2 500 občanů a dalších 10 000 bylo zapojeno prostřednictvím průzkumů veřejného mínění. Celkem bylo za účasti občanů vytvořeno 1 500 návrhů tohoto poslání. Finální podoba poslání ještě není známa. Jakmile bude zformována, bude to jakási vize do budoucna, kterou se město bude řídit v dlouhodobém měřítku.

Již bylo zformováno celkem sedm strategických cílů. Každý z těchto cílů odráží hned několik SDGs. Cíle jsou následující:

1. Mannheim garantuje rovný přístup ke vzdělávání a k zaměstnání coby prevence chudoby. Je zaručena sociální a kulturní integrace občanů. (SDGs 1, 4, 8, 11)
2. Mannheim nabízí vysokou úroveň kvality života. Bezpečnost je základem zdravého a šťastného života občanů všech věkových skupin. (SDGs 2, 3, 4, 11, 16)
3. Mannheim má komunitu občanů, která je vzorem života ve městech. Rovnost pohlaví a tolerance lidí různých identit a životních stylů je zaručena. (SDGs 1, 5, 10, 11)
4. Mannheim se vyznačuje silnou městskou komunitou občanů a dobrými administrativními procesy. Obyvatelé využívají možnosti demokraticky se podílet na transparentních procesech týkajících se rozvoje města a rozvoje na vyšších úrovních správy. (SDGs 4, 10, 11, 16, 17)
5. Mannheim je digitální a inovativní metropolí, která vytváří podmínky pro podniky všech velikostí a umožňuje jim realizovat různorodý, udržitelný růst a přilákat talentované a kvalifikované zaměstnance. (SDGs 4, 8, 9, 11, 12)
6. Mannheim je přátelský ke klimatu, je klimaticky neutrálním a odolným městem, které je vzorem pro život šetrný k životnímu prostředí. (SDGs 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15)
7. Mannheim je vzorem pro mezinárodní spolupráci mezi městy. Odpovědná spotřeba společně s politikou městského rozvoje přispívá ke globální spravedlnosti a udržitelné mezinárodní politice. (SDGs 10, 11, 12, 16, 17) (City of Mannheim, 2019)

Strategický cíl 1

Strategický cíl se zaměřuje na soudržnost jednotlivých sousedství, na interakce mezi občany, inkluzivní mobilitu, celoživotní vzdělávání a vhodné pracovní příležitosti pro všechny. Metody v rámci tohoto cíle zahrnují například bezplatnou denní péči o děti, možnosti školení na pracovišti, rychlé pracovní umístění prostřednictvím decentralizovaného trhu práce. Cíl také sleduje hodnoty určitých indikátorů a stanovuje jejich ideální vývoj do budoucna. Jedná se například o průměrnou cenu nájmu, předčasné ukončení středního vzdělávání, míru nezaměstnanosti a další.

Strategie a projekty

Město má zpracovaný svůj **Plán integrace a rozvoje vzdělávání**. Tento plán podporuje rozvoj školního potenciálu dětí přistěhovalců. Cílem je umožnit všem dostupné vzdělání a zajistit, že každý kdo má patřičné znalosti a dovednosti získá diplom. V rámci tohoto konkrétního cíle vznikla také iniciativa **“Kein Kind darf verloren gehen”** (Žádné dítě nebude necháno napospas). Prostřednictvím **Školního podpůrného systému města (MAUS)** je podporována interkulturní organizace škol. Velký důraz je kladen na rozvoj lingvistických kompetencí. Město podporuje výuku jazyků ve všech vzdělávacích zařízeních se zvláštní podporou pro žáky se specifickými potřebami.

Dvanáctibodový program pro bytovou výstavbu vznikl za účelem dosažení dostupného bydlení. Tento program počítá například s tím, že 30 % nových bytových prostor v 10 bytových jednotkách bude nabídnut za cenu 7,50 € za metr čtvereční. Město také dotuje určité bytové jednotky aby tak zabránilo jejich zdražování. **Profesionální aliance mládeže** úzce spolupracuje s městem a snaží se tak zajistit efektivní a hladký přechod mladých lidí ze školy na pracoviště. (City of Mannheim, 2019)

Strategický cíl 2

Tento strategický cíl se zaměřuje především na zdraví, od fyzického, přes mentální, až po sexuální zdraví. Dále se zaměřuje na výzvy spojené s demografickou změnou. Důraz na osvětu zdravého životního stylu má být kladen při plánování nových veřejných prostranství. Důraz na tzv. walkable city (zdravotní a sportovní zařízení jsou bezbariérová a dostupná pro všechny občany v docházkové vzdálenosti od bydliště). Důraz na podporu zdravého životního stylu se projevuje ve vzdělávání, v městském plánování, ve zdravém stárnutí... Sledované indikátory pro tento cíl je například podíl obézních dětí, podíl osob které vykonávají fyzickou aktivitu každý týden (pravidelné cvičení), podíl občanů spokojených s veřejnými prostranstvími, podíl osob starších 75 let pobývajících v domovech seniorů (tento podíl by měl klesat s tím, jak bude město podporovat projekty, které seniorům usnadní nezávislost do vysokého věku), kriminalita na veřejných prostranstvích a kriminalita na 1 000 obyvatel. Lze vypozařovat, že Mannheim pracuje také s tzv. subjektivními indikátory, tedy indikátory, které nejsou

podložené konkrétními daty, ale jsou sbírány prostřednictvím průzkumů veřejného mínění. Subjektivní indikátory jsou vhodným nástrojem, který pomáhá městům zvyšovat kvalitu života.

Strategie a projekty

Mannheim má silnou tradici coby sportovní město a je zde kladen velmi vysoký důraz na atraktivní veřejná prostranství nabízející sportovní využití. V roce 2015 byla zpracována strategie zaměřující se na městské parky. Podle této strategie jsou budovány nové parky, centrum města je díky ní zelenější a vše v souladu s principy udržitelného rozvoje. V centru města bylo vybudováno hned několik nových zelených prostranství. V následujících letech se chce město zaměřit na další důležitý prvek spojený se zelenou infrastrukturou a tím je **efektivní údržba (systém zavlažování)**. Parky tak se díky systému zavlažování mají stát odolnými vůči vlnám veder. Od roku 2019 jsou také v parcích pravidelně pořádány různorodé sportovní aktivity, do kterých se může kdokoli zdarma připojit.

Do budoucna se chce město zaměřit na děti (**Child-Friendly Community Project**). Instituce zaměřené na děti a adolescenty tak mají projít revizí a úpravami aby byly přátelské pro děti. Děti samotné pak mají dostat prostor na tom, aby se podílely na realizaci nových veřejných prostranstvích. V ČR se na tuto problematiku zaměřuje například sdružení Město přátelské dětem, z. s. Město má také speciální centra pro děti a rodiče (**Parent-Child Centers**), která se zaměřují na děti do věku tří let. Vzhledem k tomu, že Mannheim je městem, kde žijí lidé různých národností a ne všichni mluví dobře německy, vytvořilo město program zaměřený na poskytování lékařské péče. Byla vytvořena databáze lékařů na základě jejich jazykových dovedností. Pokud tedy někdo nemluví německy, je mu poskytnuta tato databáze, kde si může vyhledat lékaře, který mluví jeho jazykem. (City of Mannheim, 2019)

Strategický cíl 3

V rámci tohoto cíle je snaha do udělat z Mannheimu do roku 2030 město, ve kterém jsou si všichni rovni, ve kterém nedochází k diskriminaci a předsudkům. Hlavními hesly jsou: rovnost, solidarita a respekt. Mezi implementované metody patří například zřízení komunitních oblastí ve všech urbánních zónách, posílení pedagogického personálu pro podporu programů zaměřujících se na plnění cíle, implementace tzv. Akčních plánů rovnosti (Equality Action Plans). V roce 2030 má být Mannheim městem bez předsudků, kde platí vzájemný respekt mezi všemi občany. Mezi sledované indikátory patří například podíl osob s nedokončeným středoškolským vzděláním, které pocházejí z rodin přistěhovalců, podíl osob, které by nechtěly příslušníky sexuálních menšin za své sousedy. Opět se i zde využívají subjektivní indikátory.

Strategie a projekty

Aliance města Mannheim je platformou prostřednictvím které jsou mezi nejrůznějšími partnery šířeny pojmy jako rovnost, tolerance... Partneři si zde vyměňují názory na to jak s nejrůznějšími negativními vlivy v oblasti rovnosti bojovat. **One Another Action Days** je série akcí pořádaných ve městě, které podporují respektované soužití všech obyvatel ve městě. Tyto akce umožňují setkávání skupin osob, které se spolu normálně nestýkají a je zde nebezpečí vzniku nenávisti na základě předsudků. V průběhu akce vystupují nejrůznější hosté a

přednášejí na témata týkající se diskriminace, tolerance, vzájemného soužití... **Equal Status Action Plan** je akčním plánem zaměřeným na rovnost všech. První plán se soustředil především na ženy a rovný přístup k zaměstnání. Požadavky stanovené akčním plánem zahrnují: větší participace žen mezi rozhodovacími orgány, podnikové startupy zaměřené na ženy, zvýšení kvalifikací přistěhovalých žen, digitální dovednosti pro ženy... Ve městě se také nachází kontaktní místo zaměřené na poradenství v oblasti zaměstnání, které se zaměřuje výhradně na ženy. **Christopher Street Day** je dnem zaměřeným na komunitu LGBTQ+. Tato událost se koná každoročně a je symbolem solidarity komunity občanů s příslušníky sexuálních menšin. (City of Mannheim, 2019)

Strategický cíl 4

Tento cíl se zaměřuje především na občanskou participaci s důrazem na podporu

demokratických principů a zvyšující se volební účast. Město musí být do roku 2030 plně transparentní a získat si plnou důvěru občanů, kterým bude umožněno se stále více podílet na rozhodovacích procesech. Demokratické hodnoty jsou také ve vyšší míře podporovány prostřednictvím škol. Důraz je tedy kladen na děti a adolescenty, na integraci participačních metod a na důvěru v politické instituce. Sledovanými indikátory jsou například: podíl občanů spokojených s občanskou participací ve městě, podíl občanů, kteří se cítí dostatečně informováni o aktivitách města a další.

Strategie a projekty

Pro **zapojení občanů do rozhodovacích procesů** bylo potřeba stanovit pravidla. Proběhla testovací fáze, která měla zjistit, jaké informace a v jakém objemu a podobě mají být občanům předkládány, aby pro ně byly co nejsrozumitelnější. Byl vytvořen internetový portál pro participaci, přehledný seznam městských projektů nebo podpůrná skupina zabývající se občanskou participací. Průběh byl monitorován a vyhodnocen ústředním řídicím centrem, které pak daná pravidla pro participaci náležitě upravilo. **Portál pro participaci** lze navštívit na adrese: <https://www.mannheim-gemeinsam-gestalten.de/>. Občané zde mohou vyjádřit svůj názor na plánované projekty. Součástí je také **participační rozpočet**. Občané zde navrhnou vlastní nápady na rozvoj města a město dále posuzuje deset návrhů, které získaly nejvíce pozitivních hlasů od veřejnosti. **62DEINS! (The Children and Youth Office Mannheim)** zapojuje přímo do procesu plánování děti. Jsou to právě děti, které pomocí této iniciativy navrhnou svá hřiště a jiná veřejná prostranství. Tzv. **Městská laboratoř (City Lab)** je místem, kde jsou občané srozumitelně seznamováni s procesem strategického plánování. A právě tato laboratoř má být novým motorem pro participaci. (City of Mannheim, 2019)

Strategický cíl 5

Pátý strategický cíl se zaměřuje na digitalizaci. Město plánuje pořádat aktivity, při kterých by

všechny své obyvatele vzdělávalo v oblastech moderních technologií. Dále je kladen důraz na chytrou a udržitelnou mobilitu, e-government a chytrou výrobu a spotřebu. Do roku 2030 chce být Mannheim vzorovým digitálním městem. Vzdělávací zařízení mají být plně digitalizována, připojení k internetu bude všude dostupné pro všechny zdarma, občané budou v intenzivnější míře využívat služby sdílené mobility. Právě například podíl občanů využívajících služeb sdílené mobility je jedním ze sledovaných indikátorů. Mezi další patří například podíl studentů, kteří chtějí po dokončení svých studií nadále žít v Mannheimu.

Strategie a projekty

Strategie digitalizace byla dokončena v roce 2019. Zabývá se novými službami, které bude město poskytovat v digitální podobě. **Centrum pro Start-upy** podporuje nově vznikající projekty. Celkem je provozováno 8 start-upových center s prostorami o rozloze 28 000 m². Celkem 300 firem využívá jejich služeb. Technologické centrum MAFINEX podporuje vznik podniků v oblasti IT a již podpořilo 170 podniků. **Portál občana (Citizen Portal)** je navržen jako mobilní aplikace pro chytré telefony. Město jeho prostřednictvím propaguje své aktivity. (City of Mannheim, 2019)

Strategický cíl 6

Mannheim se také pochopitelně zabývá tématikou kvality ovzduší, životního prostředí nebo čisté mobility. Hlavním cílem, který je ještě dlouhodobější než Cíle udržitelného rozvoje je vize emisně neutrálního města, kterým se má Mannheim stát v roce 2050. Do roku 2030 město zvýší plochu zelených prostranství a pořídí opatření na ochranu před změnami klimatu, konkrétně opatření zabývající se vodou, ať už jejím nedostatkem nebo jejím přílišným množstvím. Ve městě bude pouze čistá hromadná doprava a principy udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí budou ještě intenzivněji zahrnuty ve výuce na školách. Docílí se čistšího ovzduší, sníží se množství vyprodukovaného odpadu, sníží se intenzita automobilové dopravy na úkor cyklistické dopravy a podniky ve městě budou plně zavázány principům udržitelného rozvoje. Plánuje se také podpora zelených střech a zelených fasád, eliminace jednorázových obalů, informační kampaň na podporu recyklace a pozemky budou přidělovány jen těm podnikům, které jsou plně zavázány řídit se principem udržitelného rozvoje. V rámci tohoto cíle se sledují například tyto indikátory: Počet registrovaných vozidel na 1 000 obyvatel, koncentrace vybraných znečišťujících látek v ovzduší, podíl osob spokojených se systémem městské hromadné dopravy, nebo odpad z domácností na osobu (v kilogramech) a další.

Strategie a projekty

Hlavní prioritou je boj s klimatickou změnou a přizpůsobení se jejím dopadům. Mannheim již implementoval svůj tzv. SEAP plán (Sustainable Energy Action Plan). Díky tomuto plánu se mu daří plnit závazky vyplývající z Pařížské dohody. Plán obsahoval celkem 70 opatření a nyní byl nahrazen novým plánem (původní plán byl pouze do roku 2020). Město má také strategii s názvem **Mannheim on Climate Track**. Tato strategie se soustřeďuje prioritně

na tématiku mobility, energetika, vodní hospodářství, chování spotřebitelů. Soustřeďuje se převážně na opatření realizována na místní úrovni. Součástí strategie je také osvěta a motivace občanů, aby se i oni připojili do realizace této strategie. Město klade důraz na to, že je důležité občany informovat o tom, jakým způsobem mohou změnit své každodenní chování a tím napomoci planetě. Každý rok město udílí **ceny za aktivity v oblasti životního prostředí**. Mezi oceněnými jsou například zelené střechy, zelené fasády, systémy pro infiltraci vody. Tato soutěž se zaměřuje na běžné občany, nikoli na firmy. Jeden ročník soutěže byl o tom aby občané udělali své zahrady zelenější (zelená místo šedé). Město také přišlo s nápadem tzv. **Dne bez automobilu**. V tento den je například hromadná doprava zdarma, nebo si občané mohou zdarma zapůjčit jízdní kola. Cílem bylo ukázat občanům, že i bez automobilů se dá bez problémů žít. Město dále zavedlo **opětovně použitelné kelímky na kávu** za účelem redukce odpadu. Asi 32 000 jednorázových kelímků se normálně spotřebovalo v Mannheimu každý rok, před zavedením tohoto nového systému. Další podporou udržitelného rozvoje byla například **kupónová knížka se slevami**, poskytují slevy výhradně na zboží udržitelných obchodů, restaurací... Město také zpracovalo tzv. **Climate Urgency Plan**, který má zintenzivnit snažení ve snižování objemu emisí oxidu uhličitého. Dále zpracovalo **21bodový program pro cyklostezky** (21-Point Bicycle Traffic Program) díky kterému byl dán síti cyklostezek ve městě řád a také celková délka cyklostezek díky němu v posledních letech výrazně narostla. Město také intenzivně pracuje na pořizování **dobíjecích stanic pro elektromobily** a to především v tzv. parkovacích domech. (City of Mannheim, 2019)

Strategický cíl 7

Poslední ze strategických cílů se zaměřuje na mezinárodní prestiž města. Mannheim chce nadále být součástí Evropy a evropských hodnot a chce i nadále implementovat veškeré mezinárodní dohody, kterými přispěje k udržitelnému rozvoji v globálním měřítku. Do roku 2030 má město disponovat mezinárodně propojenou ekonomikou skombinovanou s odpovědnou spotřebou. Místní rozvoj má být realizován také prostřednictvím tzv. globálního učení. Město také považuje za důležité dát jasně najevo závazek k jednotné Unii. Mannheim chce podporovat vybraná města napříč světem v jejich cestě k udržitelnosti. Hlavní dvě metody zahrnují domácí trh, který se postupně změní v plně udržitelný trh a dále globální spolupráce prostřednictvím partnerství měst, výměny informací, mezinárodní spolupráce prostřednictvím start-upů... Mezi sledované indikátory patří: Podíl osob, které uvedly, že pravidelně nakupují zboží od místního/regionálního producenta, městské výdaje spojené s opatřeními podporujícími mezinárodní kooperaci a další. (City of Mannheim, 2019)

Strategie a projekty

Město realizuje kooperační projekty s partnerským městem Hebron (Palestina). Byl realizován například projekt **Every Drop Counts (Každá kapka se počítá)**, zaměřený na integrované hospodaření s odpadní vodou ve městě Hebron. Projekt se zaměřoval na vzdělávání místních pracovníků v této oblasti a na revitalizaci městské infrastruktury. Konkrétně se dá říct, že Mannheim se zasloužil o to, že 2 500 obyvatel Hebronu má dnes

přístup ke kanalizačnímu systému. Dále je ve spolupráci s centrem STARTUP Mannheim je podporován vznik nových podniků v Hebronu. S městem Kilis (Turecko) Mannheim spolupracuje bilaterálně na rozvojových projektech, které mají za cíl zlepšit vzdělávací a kariérní dovednosti syrských uprchlíků. Dále město realizuje mezinárodní projekt mezi městy **Mannheim, Černovice (Ukrajina) a Kišíněv (Moldavsko)** (Mannheim-Chernivtsi-Chisinau). Tento projekt se zaměřuje na integrovaný urbánní rozvoj. Konkrétně se zaměřují na revitalizaci veřejných prostranství ve spolupráci s občany. V roce byl Mannheim oceněn jako tzv. **Fairtrade Town**. Tzv. Fairtrade cílí na férové platové odměňování a férové pracovní podmínky v zemích, odkud pochází daný produkt, který putuje do města. (City of Mannheim, 2019)

DRAFT

8. Závěr

Cíle udržitelného rozvoje OSN představují mezinárodní závazek na jehož vzniku se podílely všechny členské země OSN. Tento dokument představil jak se evropským metropolím daří v jejich plnění a zaměřil se na představení konkrétních příkladů dobré praxe z Evropy. Představil tedy, jak čtyři evropská města konkrétně pracují na implementaci SDGs. Velká města určují směr rozvoje celého světa a právě na ně se upíná pozornost při implementaci SDGs. Mnohé aktivity již byly v těchto městech realizovány a mohou se jimi nyní inspirovat i další města a to i ta menší města, která se mohou zapojit se stejnou intenzitou, jen v menším měřítku. Města po celém světě zpracovávají tzv. Voluntary Local Reviews, což jsou hodnotící zprávy, které podávají přehled o tom, jak město naplňuje SDGs. A nyní je možnost, aby se zapojila také česká města, chopila se iniciativy a své snažení následně mezinárodně prezentovala.

DRAFT

9. Zdroje

City of Helsinki (2019a): *From Agenda to Action: The Implementation of the UN Sustainable Development Goals in Helsinki 2019*. Dostupné z: <https://www.hel.fi/static/helsinki/julkaisut/SDG-VLR-Helsinki-2019-en.pdf>

City of Helsinki (2019b): *The Most Functional City in the World*. Dostupné z: <https://www.hel.fi/static/helsinki/julkaisut/helsinki-sdg-reporting-part-2.pdf>

City of Helsinki (2020): *Sustainable development: Goal 4: Quality education*. Dostupné z: <https://www.hel.fi/kanslia/sustainable-development-en/goal4>

City of Mannheim (2019): *The Implementation of the United Nations' Sustainable Development Goals in Mannheim 2030*. Dostupné z: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/25023VLR_City_of_Mannheim_final.pdf

City of Vienna (2019): *Smart City Wien: Framework Strategy*. Dostupné z: <https://www.wien.gv.at/stadtentwicklung/studien/pdf/b008552.pdf>

European Commission (2019): *URBAN 2030 - Monitoring and reporting of the urban and territorial dimensions of SDGs*. Dostupné z: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/event/urban-2030-monitoring-reporting-urban-territorial-dimensions-sdgs_en

Moos, P. et al. (2016): *Praha – Vídeň: možnosti cesty k Smart city ve střední Evropě*. Dostupné z: <https://mmr.cz/getmedia/46b568be-86a0-4862-8865-0ff44de2ff15/SC-e-kniha-komplet-v11b.pdf.aspx?ext=.pdf>

SDSN (2019): *A Pathway to Sustainable American Cities: A Guide to Implementing the SDGs*. Dostupné z: <https://irp-cdn.multiscreensite.com/be6d1d56/files/uploaded/190123-2019-us-cities-guide-INT.pdf>

SDSN, Telos (2019a): *2019 SDG Index and Dashboard Report: European Cities*. Dostupné z: https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2019/2019_sdg_index_euro_cities.pdf

SDSN, Telos (2019b): *European Cities SDG Index*. Dostupné z: <https://euro-cities.sdgindex.org/#/>

Smart Cities World (2019): *Helsinki becomes first European city to deliver Sustainable Development report*. Dostupné z: <https://www.smartcitiesworld.net/news/news/helsinki-becomes-first-european-city-to-deliver-sustainable-development-report-4385>

The City of Copenhagen (2018): *The Capital of Sustainable Development: The City of Copenhagen's Action Plan for the Sustainable Development Goals*. Dostupné z: https://international.kk.dk/sites/international.kk.dk/files/the_capital_of_sustainable_development_sustainable_development_goals_2018.pdf

The Danish Government (2017): *Report for the Voluntary National Review: Denmark's Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/16013Denmark.pdf>

Zoeteman, et al. (2014): *Sustainability Monitoring of European Cities*. Dostupné z: https://pure.uvt.nl/ws/portalfiles/portal/29823642/14112_Sustainability_Monitoring_EGCA_cities_8_9.pdf

Zdroj infografiky znázorňující stav plnění SDGs v informačních panelech případových studií (Kodaň, Helsinky, Vídeň):

SDSN, Telos (2019b): *European Cities SDG Index*. Dostupné z: <https://euro-cities.sdgindex.org/#/>

Zdroj českých verzí log Cílů udržitelného rozvoje:

UNIC Praha (2020): *UNIC Prague Graphic Storage*. Dostupné z: <https://trello.com/b/Z3Mm3crs/unic-prague-graphics-storage>

Zdroje obrázků (informační panely případových studií + úvodní a poslední strana):

Pixabay License (Volné pro komerční užití): <https://pixabay.com/cs/>

Odkaz (Titulní strana: autor schaerfsystem): <https://pixabay.com/cs/photos/st%C5%99echy-bowever-praha-st%C5%99e%C5%A1e-1530012/>

Odkaz (Kodaň: autor ExplorerBob): <https://pixabay.com/cs/photos/m%C4%9Bsto-koda%C5%88-d%C3%A1nsko-visac%C3%AD-z%C3%A1mek-3525093/>

Odkaz (Helsinky: autor tap5a): <https://pixabay.com/cs/photos/helsinsk%C3%A1-katedr%C3%A1la-katedr%C3%A1la-kostel-4189824/>

Odkaz (Vídeň: autor EM80): <https://pixabay.com/cs/photos/v%C3%ADde%C5%88-leteck%C3%BD-pohled-na-v%C3%ADde%C5%88-3651198/>

Odkaz (Mannheim: autor Chris_KL): <https://pixabay.com/cs/photos/mannheim-ludwigshafen-r%C3%BDn-most-4319158/>

Odkaz (Zadní strana: autor 7163893): <https://pixabay.com/cs/photos/vitkovice-dov-ostrava-pam%C3%A1tka-3276240/>

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020

Dominik Opálka

www.mmr.cz